

Zelfevaluatie ZonMw-programma Wat werkt voor de jeugd

2019 - 2025

Zelfevaluatie

ZonMw programma

Wat werkt voor de jeugd

2019 - 2025

November 2024

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Doel zelfevaluatie	3
1.2 Methode	3
1.3 Indeling rapportage	4
2. Het programma	5
2.1 Aanleiding en achtergrond van het programma	5
2.2 Missie en doelstellingen programma	5
2.3 Doelgroepen	6
2.4 Programmalijnen	7
2.5 Aanvullende opdrachten & aanvullend budget	7
2.6 Organisatie ZonMw	7
2.6.1 Verbinding met andere ZonMw-programma's	8
2.6.2 Programmastructuur: commissie en ondersteuning bureau	8
3. Werkwijze	9
3.1 Subsidierondes	9
3.1.1 Programmalijn 1: Kind en leefwereld	9
3.1.2 Programmalijn 2: Professionals en organisaties	13
3.1.3 Programmalijn 3: Gemeenten	17
3.1.4 Programmalijn 4: Aanvullende opdrachten & (beleids)actualiteitenlijn	18
3.1.5 Implementatie-impulsen	21
3.2 Monitoring & projectleidersbijeenkomsten	22
3.3 Belangrijke beslismomenten	25
4. Resultaten, producten en lessen	28
4.1 (Voorlopige) resultaten projecten per programmalijn	28
4.1.1 Programmalijn 1: Kind en leefwereld	28
4.1.2 Programmalijn 2: Professionals en organisaties	34
4.1.3 Programmalijn 3: Gemeenten	40
4.1.4 Programmalijn 4: Aanvullende opdrachten	41
4.2 Bijdrage aan programmadoelstellingen	45
4.3 Kennisbenutting & communicatie	47
5. Verantwoording budget	50
Bijlage A samenstelling commissies	53
Bijlage B Overzicht gehonoreerde projecten	55

1. Inleiding

Met het programma Wat werkt voor de jeugd heeft ZonMw geïnvesteerd in kennisontwikkeling, kennisbenutting en kennistoepassing. Om zo een bijdrage te leveren aan het versterken van de leefwereld van kinderen en gezinnen, en het verbeteren van de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van preventie, opvoed- en jeugdhulp. Gericht op het stimuleren van de psychosociale ontwikkeling van kinderen en gezinnen.

Wat werkt voor de jeugd is in 2019 gestart en loopt tot en met 2025. Een groot deel van de projecten is ten tijde van deze zelfevaluatie nog bezig en een aantal gaat zelfs nog starten. Toch is ervoor gekozen om de evaluatie van het programma al in 2024 uit te voeren. Dit geeft de mogelijkheid om de lessen en ervaringen mee te nemen bij het vormgeven van een nieuw programma in 2025.

We hebben gekozen voort een zelfevaluatie door het programmateam bij ZonMw, en een evaluatie door een extern bureau met advies van een begeleidingscommissie. Met deze zelfevaluatie geven we vanuit inhoud en proces aan welke activiteiten wanneer en hoe ingezet zijn. En geven we voor zover mogelijk een resultaatbeschrijving. Dit rapport levert belangrijke input voor de evaluatie door een extern bureau.

Het externe bureau, Van de Bunt, evalueert daarnaast het proces en het resultaat. Het bureau toetst in hoeverre de doelstellingen van het programma zijn gehaald, dan wel in hoeverre het programma hierin op koers ligt. Ook evalueert het bureau de gekozen wijze waarop het proces is begeleid vanuit ZonMw, in het licht van de doelstellingen. Daarnaast geeft het aanbevelingen voor het vormgeven van het vervolgprogramma.

Het externe bureau krijgt de opdracht om het proces en de resultaten te evalueren (waarderen). Onder andere interviews met externe stakeholders, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, programmacommissie, het programmateam bij ZonMw en projectbetrokkenen. Voor de begeleiding gedurende het evaluatieproces wordt een begeleidingscommissie ingesteld onder leiding van een onafhankelijke voorzitter. Deze begeleidingscommissie bestaat uit twee commissieleden van het programma Wat werkt voor de jeugd. Vanuit het bureau zijn de programmamanagers betrokken. De gehele programmacommissie Wat werkt voor de Jeugd reflecteert op de bevindingen van het evaluatierapport. Dit rapport betreft de zelfevaluatie en vormt samen met het rapport van het externe bureau de totale evaluatie van het programma Wat werkt voor de jeugd.

Het ZonMw-programma Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd wordt gelijktijdig geëvalueerd. Om ook te reflecteren op samenhang en synergie tussen de programma's, is voor de evaluatie hetzelfde externe bureau gekozen en eenzelfde onafhankelijke voorzitter.

1.1 Doel zelfevaluatie

De zelfevaluatie geeft inzicht in de doelstelling, organisatie, werkwijze en resultaten van het programma. En in de keuzes die tijdens het programma zijn gemaakt. De zelfevaluatie dient als belangrijke informatiebron waarop het programma nader geëvalueerd kan worden.

1.2 Methode

De zelfevaluatie is in 2024 uitgevoerd door het programmateam van ZonMw. De uitkomsten zijn verkregen via deskresearch, dossieronderzoek en gesprekken met de programmacommissie. De volgende documenten leverden informatie voor de zelfevaluatie:

- Opdrachtbrief van het ministerie van VWS
- Programmatekst Wat werkt voor de jeugd

- Notulen vergaderingen programmacommissie
- Subsidieoproepen vanuit het programma
- Projectinformatie; zoals subsidieaanvragen, voortgangsverslagen, eindverslagen en eindproducten
- Evaluaties van de voorlopende programma's Effectief werken in de jeugdsector, Versterking uitvoeringspraktijk JGZ, Richtlijnen JGZ en programma Academische werkplaatsen Jeugd.

1.3 Indeling rapportage

Hoofdstuk 2 beschrijft de achtergrond en aanleiding van het programma, de missie, doelstellingen en organisatie.

In hoofdstuk 3 staat de gehanteerde werkwijze beschreven, waaronder de subsidierondes, de beoordelingsprocedure en de monitoring.

Hoofdstuk 4 beschrijft de projecten en producten voortkomend uit dit programma. Dit hoofdstuk gaat ook in op de communicatie- en implementatieactiviteiten van het programma. Hoofdstuk 5 geeft een financieel overzicht.

Conclusies en aanbevelingen neemt het externe bureau voor hun rekening, en zijn daarom geen onderdeel van dit rapport.

2. Het programma

2.1 Aanleiding en achtergrond van het programma

ZonMw kreeg op 23 mei 2018 vanuit de directies Jeugd en Publieke Gezondheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) het verzoek om een nieuw programmavoorstel uit te werken, als vervolg op het programma Effectief werken in de Jeugdsector (2012-2019). Het nieuwe programma Wat werkt voor de jeugd startte in januari 2019 met een looptijd van 7 jaar (2019–2025) en een initieel budget van 21 miljoen euro. Gedurende de looptijd heeft ZonMw aanvullende opdrachten ontvangen en overboekingen uit het voorlopende programma gedaan. Hiermee kwam het totaalbudget op € 25.312.223,-.

Het programma is in nauwe samenwerking tussen het ministerie van VWS en ZonMw tot stand gekomen. Met input uit verschillende bronnen, zoals de lessen uit eerdere programma's, commissievergaderingen en diverse bijeenkomsten en discussies. Ook is er een breed scala aan stakeholders geconsulteerd, zowel mondeling als in een open online consultatie. Daarnaast zijn jongeren geconsulteerd. Deze inbreng is zoveel mogelijk verwerkt in het uiteindelijke programma.

De verdere concretisering en de invulling van de subsidierondes gebeurde gedurende het programma. In samenspraak met de programmacommissie, het ministerie van VWS en relevante stakeholders. En op basis van maatschappelijke ontwikkelingen, ervaringen uit de subsidierondes en signalen die ZonMw bereikten. Ook voerden we voorafgaand aan de verdere uitwerking van een deel van de programmalijnen een kennisinventarisatie uit. Zie hiervoor de toelichting bij de verschillende subsidierondes.

2.2 Missie en doelstellingen programma

Met Wat werkt voor de jeugd willen we de kennis over wat werkt in de preventie, opvoed- en jeugdhulp voor kinderen en gezinnen vergroten, toepassen en toepasbaar maken. Gericht op het stimuleren van de psychosociale ontwikkeling van kinderen en gezinnen.

Het programma beoogt met kennisontwikkeling bij te dragen aan het versterken van de leefwereld van kinderen en gezinnen, én het verbeteren van de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van preventie, opvoed- en jeugdhulp.

Met alleen kennisontwikkeling breng je geen verandering teweeg. Ook stimuleren en faciliteren dat die kennis wordt toegepast is essentieel om impact te maken, en dus ook het toepasbaar maken van kennis voor de praktijk. Vanuit het programma heeft ZonMw daarom onderzoek naar innovatieve werkwijzen gestimuleerd. En geïnvesteerd in het benutten van die kennis door professionals, opleidingen, gemeenten en andere aanbieders. Daarbij geven we jongeren zoveel mogelijk een stem in het programma.

Het programma heeft 3 doelstellingen:

1. Ten aanzien van het **kind, gezin en hun leefwereld**:
Vergroten, toepasbaar maken en benutten van kennis. Zodat kinderen en gezinnen het vermogen hebben/krijgen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En zij indien nodig op tijd de juiste preventie, opvoed- en jeugdhulp ontvangen die aansluit bij hun behoeften.
2. Ten aanzien van **professionals en hun organisatie**:
Vergroten, toepasbaar maken en benutten van kennis over:
 - Wat, wanneer, waarom en voor wie werkt in de preventie, opvoed- en jeugdhulp, en
 - lerende organisaties, ruimte voor professionals en integraal werken.

Daarnaast moet dit programma ervoor zorgen dat deze kennis onderdeel wordt van de verdere professionalisering, zodat jeugdprofessionals voldoende zijn toegerust om hun werk goed uit te kunnen voeren.

3. Ten aanzien van **gemeenten**:

Vergroten, toepasbaar maken en benutten van kennis over de preventie, opvoed- en jeugdhulp. Om gemeenten te helpen om de veranderdoelen van de transformatie vorm te geven. Met aandacht voor nieuwe samenwerkingsverbanden, bekostigingsmodellen en hun uiteenlopende effecten op de hulpverlening, professionele autonomie en maatwerk rondom kinderen en gezinnen met een hulpvraag.

Algemene speerpunten van het programma zijn:

- Leefwereld kind en gezin centraal

Uitgangspunt van het programma is aansluiten bij het dagelijks leven van kinderen en gezinnen.

- Diversiteit

In het programma houden we rekening met de grote diversiteit aan achtergronden en kenmerken van kinderen, jongeren en gezinnen.

- Integrale aanpak

Een integrale aanpak rond het kind en gezin staat centraal. Samenwerking tussen de verschillende betrokkenen wordt gestimuleerd, en de preventie en hulp moet vormgegeven worden vanuit de specifieke situatie van het kind en het gezin.

- Praktijkgericht programmeren

Het programma stuur op *evidence based practice*. Het vergroten, benutten en verbinden van wetenschappelijke kennis, praktijkkennis en ervaringskennis.

Participatie heeft een plek in het programma. Naast het daadwerkelijk stimuleren van participatie wordt een kennis vergroot over het bepalen van de randvoorwaarden om participatie van ouders en jongeren goed te kunnen vormgeven.

Het programma sluit aan bij breed gedragen kennisagenda's van beleids- en veldpartijen. Ook wordt gestimuleerd dat eerst bestaande kennis benut wordt voordat er nieuwe ontwikkeld wordt.

2.3 Doelgroepen

De focus van het programma Wat werkt voor de jeugd ligt op het stimuleren van de psychosociale ontwikkeling van kinderen en gezinnen. Kinderen leren en ontwikkelen zich in verschillende contexten, relaties en netwerken.

Het programma richt zich op de sectoren preventie, opvoed- en jeugdhulp voor kinderen en gezinnen, gerelateerd aan de Jeugdwet en de Wet publieke gezondheid. Hieronder vallen de ondersteuning, hulp en zorg aan kind en gezin bij het voorkomen, verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met:

- opvoedvraagstukken
- psychosociale problemen
- de gevolgen van psychische problemen en stoornissen
- gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige

In het programma wordt ook aansluiting gezocht met de pedagogische basisvoorzieningen, zoals kinderopvang, peuterspeelzalen, onderwijs, kinder- en jongerenwerk en de vrijetijdssector. Daarnaast worden andere, aanpalende sectoren betrokken zoals justitie, onderwijs en huisartsen als er een relatie met preventie, opvoed- en jeugdhulp is.

Kennis uit het programma Wat werkt voor de jeugd ondersteunt gemeenten om integraal beleid te ontwikkelen en maatwerk te bieden, afgestemd op de lokale situatie. Kennis kan regionaal ontwikkeld, onderzocht en geïmplementeerd zijn. Maar het moet aannemelijk gemaakt worden dat de kennis ook landelijke inzichten biedt. Het programma richt zich op alle gemeenten en jeugdhulpregio's.

2.4 Programmalijnen

Het programma kent 4 programmalijnen waarbinnen kennis is ontwikkeld:

- Programmalijn 1 Kind en leefwereld
- Programmalijn 2 Professionals en hun organisatie
- Programmalijn 3 Gemeenten
- Programmalijn 4 Aanvullende opdrachten

Deze programmalijnen sluiten aan op de doelstellingen en doelgroepen. Aan de hand hiervan zijn per programmalijn verschillende thema's ingedeeld. Elke programmalijn heeft dan ook weer 3 of 4 deelprogrammalijnen. De thema's binnen de programmalijnen raken veelal ook aan de andere doelgroepen en hebben onderling verbinding.

Bij de verdere uitwerking en uitvoering van het programma hebben we de verbinding tussen thema's gestimuleerd. Door bijvoorbeeld subsidierondes in gezamenlijkheid uit te zetten. Bij elke programmalijn is naast kennisontwikkeling, ook ruimte om de verspreiding en implementatie van de uitkomsten een impuls te geven.

[De programmatekst](#) geeft de kaders voor het programma en de programmalijnen weer. Gedurende de looptijd van het programma hebben we een meer specifieke invulling aan elk van de programmalijnen en subsidierondes gegeven. Om daarmee aan te sluiten bij de actuele maatschappelijke ontwikkelingen en op dat moment geldende stand van wetenschap en praktijk.

Hoofdstuk 3 beschrijft de programmalijnen inhoudelijk. Ook staat er welke subsidierondes hiervoor zijn ingericht, en het aantal projecten dat binnen iedere programmalijn is gehonoreerd.

2.5 Aanvullende opdrachten & aanvullend budget

Gedurende de looptijd van het programma heeft VWS nog 3 aanvullende opdrachten (zie 3.1.4) met additioneel budget toegekend van in totaal € 3.302.873,- (inclusief programmakosten). Deze zijn ondergebracht in een 4e programmalijn binnen het programma 'Aanvullende opdrachten'.

Aan de programmalijn 1b 'Verstevigen van kennis en stimuleren van jongeren- en ouderparticipatie in onderzoek en beleid' is € 819.350,- toegevoegd uit het resterende budget van het voorlopende programma Effectief werken in de Jeugdsector, vanuit een programmalijn met een vergelijkbare doelstelling. Daarnaast is vanuit het voorlopende programma in totaal €190.000 overgeboekt voor Jeugd in Onderzoek, programmaevaluatie en algemene programmakosten.

Zie hoofdstuk 5 voor een meer uitgebreide toelichting op het budget.

2.6 Organisatie ZonMw

Het programma Wat werkt voor de jeugd is ondergebracht bij het cluster Jeugd van ZonMw. De ZonMw-programma's in het cluster Jeugd dragen eraan bij dat álle kinderen en jongeren veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. En hun talenten kunnen ontwikkelen. Om kinderen, jongeren en hun gezinnen hierin te ondersteunen is het gebruik van actuele kennis en goede samenwerking noodzakelijk. Daarom investeert ZonMw in kennis en innovaties door en voor het brede jeugdveld. Met kennis die wordt opgedaan ondersteunt ZonMw (aankomend) professionals, onderzoekers, beleidsmakers, gemeenten en opleidingen. Zij zijn samen verantwoordelijk voor de jeugdhulp en het preventieve jeugdveld.

2.6.1 Verbinding met andere ZonMw-programma's

Binnen het cluster Jeugd van ZonMw lopen meerdere programma's met verschillende opdrachten¹ en doelen. ZonMw verbindt deze programma's actief, om zode impact te versterken en gebundeld richting te geven aan de kennisontwikkeling en innovaties die de programma's stimuleren.

Zo zitten alle voorzitters van de ZonMw Jeugd-programma's gezamenlijk in de programmacommissie van het programma Wat werkt voor de jeugd. Waar mogelijk en wenselijk stemt ZonMw de programmadoelen op elkaar af, en worden initiatieven gezamenlijk uitgevoerd. Met alle jeugdprogramma's samen is bijvoorbeeld een aanvullende subsidieronde uitgezet rond Gender en Jeugd.

De Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd (RKJ's) hebben veelvuldig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om binnen het programma Wat werkt voor de Jeugd additionele onderzoeksubsidies aan te vragen. De RKJS's kunnen de kennisinfrastructuur hiermee versterken. Zij voldoen vaak al (gedeeltelijk) aan de in oproepen gestelde criteria voor samenwerkingsverbanden. Bij verschillende projecten zijn dan ook RKJ's betrokken.

ZonMw stimuleert ook de ontwikkeling en richtlijnen voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Kennis uit het programma Richtlijnen JGZ wordt benut in de projecten van Wat werkt voor de jeugd, en omgekeerd krijgt kennis uit projecten een plek in JGZ-richtlijnen.

2.6.2 Programmastructuur: commissie en ondersteuning bureau

Overeenkomstig het bestuursreglement ZON, NWO-MW en ZonMw en de ZonMw-procedures is een programmacommissie ingesteld om inhoudelijk sturing te geven aan het programma. De commissieleden hebben gezamenlijk kennis van en ervaring in praktijk, (gemeentelijk) beleid, onderzoek en opleidingen van en in de jeugdsector. Ook zijn jongeren vertegenwoordigd in de commissie. Vanaf 2019 tot december 2024 is de programmacommissie 21 keer bijeengekomen.

De verschillende sectoren (preventie, opvoed- en jeugdhulp en aanpalende sectoren) hebben zitting in de commissie. Daarnaast zijn de voorzitters van alle lopende en recent afgeronde ZonMw jeugdprogramma's lid van deze commissie. Hiermee kan kennis en ervaring uit eerdere en andere programma's direct benut worden. Deze programmacommissie is hiermee ook een plek waar verbinding tussen de verschillende programma's gemaakt wordt. Ook zijn waarnemers vanuit directie Publieke Gezondheid en directie Jeugd van het ministerie van VWS vertegenwoordigd in de programmacommissie.

Het programmateam bij ZonMw heeft zich bij de beoordeling van de voortgang en uitvoering van de lopende projecten binnen de verschillende programmalijnen laten adviseren door de leden van de programmacommissie en subcommissies. De subcommissies droegen bij aan het opstellen van oproepen en het beoordelen van aanvragen binnen subsidierondes uit additionele opdrachten. Met hierin een afvaardiging van de programmacommissie.

Zie bijlage A voor een overzicht van de samenstelling van de programmacommissie en subcommissies gedurende het programma.

¹ Zie www.zonmw.nl/jeugd voor een overzicht van deze programma's

3. Werkwijze

Binnen de programmalijnen van het programma zijn van 2019 tot november 2024 (peildatum 1 november 2024) 17 subsidierondes opengesteld. Hiervan waren er 12 open en 5 op uitnodiging. Er zijn tot en met september 2024 in totaal 81 projecten gehonoreerd. Er lopen op dit moment nog 3 subsidierondes² en 2 moeten nog starten³. Over de invulling van 1 programmalijn worden nog gesprekken gevoerd met VWS. Er worden nog ongeveer 30 projecten verwacht.

Dit hoofdstuk licht per programmalijn de verschillende deelprogrammalijnen en subsidierondes toe. De specifieke randvoorwaarden en werkwijze is per subsidieoproep uitgewerkt. Sommige subsidierondes zijn vanuit de opdracht van 2 programmalijnen gecombineerd. Dan is ervoor gekozen om deze ronde bij 1 van de 2 programmalijnen te beschrijven.

Programmalijn	Aantal gehonoreerde projecten
1. Kind en leefwereld	28
2. Professionals en hun organisatie	29 Naar verwachting nog 6 projecten uit lopende ronde 2a Consortia Jeugd
3. Gemeenten	6 Naar verwachting nog maximaal 5 projecten uit ronde Onderwijs Jeugdhulp samen met NRO (nog open te stellen)
4. Aanvullende opdrachten	18 Naar verwachting nog maximaal 6 projecten bij 4c Residentiele Jeugdhulp (nog open te stellen)
5. Implementatie-impulsen	- Nog budget voor maximaal 23 projecten in 2 lopende subsidierondes

3.1 Subsidierondes

3.1.1 Programmalijn 1: Kind en leefwereld

Programmalijn 1 Kind en leefwereld bestaat uit drie deelprogrammalijnen:

A. Kind-, ouder- en gezinsgericht werken en samen beslissen over passende hulp

In deze programmalijn worden methodieken doorontwikkeld en kennis vergroot over wat werkt bij kind-, ouder- en gezinsgericht werken en samen beslissen. Waarbij de toepassing van bestaande kennis voorop staat, en gebruik gemaakt wordt van bestaande goede voorbeelden.

Het budget van deze programmalijn van € 1.300.000,- is, in overleg met VWS, toegevoegd aan de subsidieronde 2a 'Consortia Jeugd: Impact door samen lerend doen wat werkt'. In deze subsidieronde is 1 van de thema's '**Versterken van passende zorg en ondersteuning:** Hoe kinderen en gezinnen, indien nodig, op tijd passende opvoed- en jeugdhulp ontvangen die aansluit bij hun behoeften.' En sluit dus nauw aan op de oorspronkelijke doelstelling van deze programmalijn.

B. Versteven van kennis en stimuleren van jongeren- en ouderparticipatie in onderzoek en beleid

Met deze programmalijn stimuleren we jongerenparticipatie en werken we aan een stevigere onderbouwing van hoe je jongerenparticipatie in verschillende fasen van onderzoek en beleid goed vormgeeft.

² Ronde Consortia Jeugd: Impact door samen lerend doen wat werkt en 2 VIMP-rondes

³ Ronde verbinding onderwijs-jeugd in samenwerking met NRO en subsidieronde Residentiele jeugdhulp

Rondes binnen programmalijn 1b						
	-Open of op uitnodiging - Datum ronde open - Datum honorering	- Max. duur - max aan te vragen budget	Aantal project-ideeën	Aantal subsidie aanvragen	Aantal toegekend	Beschikbaar en toegekend budget
Leernetwerk participatief jeugdonderzoek ZonMw	- Open ronde - 28 april 2021 - 22 nov. 2021	- 3 jaar. - € 250.000,-	n.v.t.	2	1	€ 250.000,- € 250.000,-
Jongerennetwerk Ervaringskennis in Onderzoek ZonMw	- Open ronde - 4 okt. 2022 - April 2023	- 3 jaar. - € 150.000,-	n.v.t.	4	1	€ 150.000,- € 150.000,-
Overkoepelend leren 'Onderzoek voor en door jongeren' ZonMw	- Op uitnodiging - 15 dec. 2022 - april 2023	- 21 mnd. - € 100.000,-	n.v.t.	1	1	€ 100.000,- € 100.000,-
Onderzoek voor en door jongeren ZonMw	- Open ronde & op uitnodiging - 15 feb. 2023 - Juli 2023	- 3 - 12 mnd. - € 50.000,-	n.v.t.	23	13	€ 628.862,- € 628.862,-

1b Leernetwerk participatief jeugdonderzoek

In april 2021 ging de oproep open voor een leernetwerk participatief jeugdonderzoek (1b). Het doel: een duurzaam leernetwerk en *coaching on the job*-trajecten faciliteren. Om zo een stimulans te geven aan het gezamenlijk reflecteren en leren in participatief jeugdonderzoek, het breed delen van opgedane kennis en het verzamelen en verspreiden van goede, creatieve voorbeelden.

Voor deze ronde ontving ZonMw 2 subsidieaanvragen. Er kon maximaal € 250.000,- voor één leernetwerk worden aangevraagd. Het [leernetwerk participatief jeugdonderzoek](#) van Amsterdam UMC locatie VUmc ([School for Participation, samen leren over participatie](#)) is gehonoreerd, en loopt van half maart 2021 tot oktober 2025.

Het leernetwerk wil een impuls geven aan het gezamenlijk leren en reflecteren in participatief jeugdonderzoek. Onderzoekers en jongeren gaan samen kennis uit het netwerk verbinden, (elkaar) bevragen en de opbrengsten en creatieve voorbeelden breed delen. Onderdeel van het leernetwerk zijn 6 *coaching on the job*-trajecten. Experts op het gebied van participatief jeugdonderzoek worden hierin coach voor beginnende onderzoekers.

1b Jongerennetwerk Ervaringskennis in onderzoek

In oktober 2022 ging de oproep 'Jongerennetwerk Ervaringskennis in onderzoek' (1b) open. ZonMw riep jongerenorganisaties die zich inzetten voor het gezond, veilig en kansrijk opgroeien van jongeren op om zich in één netwerk te verenigen.

Het uiteindelijke doel is dat jongeren hierdoor meer invloed hebben op onderzoek over jongeren, en dat de ervaringskennis van jongeren beter wordt benut in onderzoek. Zodat de vragen, behoeften en leefwereld van jongeren meer centraal staan in onderzoek over gezond, veilig en kansrijk opgroeien.

Voor deze ronde ontving ZonMw 4 subsidieaanvragen. Er was maximaal € 150.000,- beschikbaar voor dit jongerennetwerk voor een looptijd van 3 jaar. Het [project Young Perspective - XL is gehonoreerd](#). Dit is een initiatief van Jongeren Netwerk Limburg (JNL) in samenwerking met jongerenorganisaties en maatschappelijke organisaties voor jongeren.

Met dit initiatief wil JNL ervoor zorgen dat jongeren (12-27 jaar) in Limburg beter en structureel kunnen agenderen, meedoen, en gehoord en geïnformeerd worden. In onderzoek en beleid, bij maatschappelijke organisaties, onderwijs- en onderzoeksinstituten, overheden en in de politiek. Dit netwerk van jongerenorganisaties wil de positie van jongeren verbeteren én de samenwerking versterken tussen organisaties die zich inzetten voor de positie van Limburgse jongeren.

1b Onderzoek voor en door jongeren

In februari 2023 is de subsidieoproep 'Onderzoek voor en door jongeren' (1b) op uitnodiging opengedaan. Met als doel het stimuleren van participatief onderzoek voor en door jongeren op het thema mentale gezondheid. Jongeren hebben zelf onderzoeksonderwerpen ingebracht die zij belangrijk vinden. Zij gingen hier zelf mee aan de slag in hun eigen onderzoeksproject, in een gelijkwaardige samenwerking met onderzoekers. We wilden op deze manier meer kennis opdoen over dit onderwerp én bijdragen aan een betere mentale gezondheid van jongeren. Ervaringskennis van jongeren is in de onderzoeksprojecten een belangrijke kennisbron, naast wetenschappelijke kennis.

Opzet subsidieronde

Jongeren kregen een duidelijke rol bij het vormgeven van de subsidieoproep, het aanvraag- en beoordelingsproces en bij het beoordelen van de subsidieaanvragen. Binnen ZonMw was al ervaring met het betrekken van ervaringsdeskundigen. Ook hebben we een verkennend gesprek gevoerd met jongeren over de invulling van een subsidieronde. Op basis daarvan hebben we de volgende randvoorwaarden en wensen geformuleerd:

- De vragen komen uit jongeren zelf en sluiten aan bij hun leefwereld.
- Bij alle fases is een diverse vertegenwoordiging van jongeren betrokken.
- De procedure voor indienen is helder, toegankelijk en laagdrempelig (voor een brede doelgroep: ervaringsdeskundigen, professionals en onderzoekers).
- We organiseren matchmaking tussen jongeren en onderzoekers.
- De jongeren ontvangen een vergoeding voor hun werk in het voortraject en aan de voorbereiding van subsidieaanvragen.
- We creëren meer ruimte voor participatief en inclusief onderzoek.
- We zetten in op een korte en innovatieve beoordelingsprocedure.
- Bij de beoordeling zijn de behoefte vanuit de doelgroep, co-creatie en impact doorslaggevende criteria, naast de kwaliteit van het plan van aanpak.

Op 20 mei 2022 deed een groep van 9 jongeren in de leeftijd van 19 tot 29 jaar oud mee aan een meedenksessie over het inrichten van deze subsidieronde. ZonMw organiseerde dit samen met YoungXperts. Bij een 2^e sessie op 8 juli 2022 is een tweede meedenksessie gingen we onder meer dieper in op de vraag hoe we jongeren het beste kunnen bereiken.

Voortraject met pitch, matchmaking en workshop

Om jongeren te bereiken liet ZonMw onder andere [een infographic en een filmpje voor social media](#) maken. Jongeren dienden eerst een pitch in (vorm stond vrij), en ook onderzoekers konden zich bij ons aanmelden. Bij 'wederzijdse interesse' tussen jongeren en onderzoeker, kregen ze een uitnodiging voor de matchmakingsbijeenkomst op 10 maart 2023.

Als er een definitieve match was, kon de jongere zich samen met de onderzoeker aanmelden voor de verplichte workshop op 31 maart of 1 april. Hiervoor hebben 26 duo's zich aangemeld. Als je bij de workshop was geweest, kreeg je een uitnodiging om een subsidieaanvraag bij ons in te dienen. De aanvragen zijn vervolgens beoordeeld door jongeren en onderzoekers.

In deze subsidieronde kon maximaal € 50.000,- subsidie worden aangevraagd voor een onderzoeksproject van minimaal 3 en maximaal 12 maanden. Het totale beschikbare subsidiebudget was € 500.000,-. ZonMw ontving 23 subsidieaanvragen, [waarvan er 13 projecten gehonoreerd zijn](#). De looptijden van de projecten liggen tussen september 2023 en februari 2025.

1b Overkoepelend leren 'Onderzoek voor en door jongeren'

Eerder in december 2022 ging de subsidieoproep Overkoepelend leren 'Onderzoek voor en door jongeren' (1b) op uitnodiging open. ZonMw stelde een subsidie beschikbaar voor een overkoepelend en innovatief leertraject voor de gehonoreerde projecten binnen de subsidieronde Onderzoek voor en door jongeren.

Omdat dit leertraject aansluit bij de doelen en aanpak van het eerder door ZonMw gefinancierde Leernetwerk Participatief Jeugdonderzoek (07440122110002), is de hoofdaanvrager van dit leernetwerk uitgenodigd om hiervoor een subsidieaanvraag in te dienen. In deze subsidieronde kon maximaal € 100.000,- worden aangevraagd.

Het [project Overkoepelend leren Onderzoek voor en door jongeren](#) werd gehonoreerd en loopt van juni 2023 tot 1 juni 2025. Het Leernetwerk Participatief Jeugdonderzoek startte het leertraject samen met de 13 projecten, om de jongeren en onderzoekers te ondersteunen in hun gezamenlijke leerproces. Alle partijen samen onderzoeken wat de succesfactoren en belemmerende factoren zijn in deze innovatieve samenwerking. Het project zal onder andere een adviesrapport voor ZonMw opleveren met beleidslessen voor de korte en lange termijn.

C Hulp en ondersteuning aan kwetsbare gezinnen

Doel van deze programmalijn is kennis ontwikkelen over wat werkt in het bieden van de juiste hulp op het juiste moment aan kwetsbare gezinnen. Het gaat hierbij om concrete kennis. Hoe kun je tijdig problemen opmerken? Hoe kun je problemen voorkomen? En: hoe kun je passende hulp geven aan kwetsbare gezinnen? Het gaat in deze programmalijn om gezinnen en jongeren die een verhoogd risico lopen op problemen.

Ronde binnen programmalijn 1c						
	- Open of op uitnodiging - Datum ronde open - datum honorering	Max. duur en max aan te vragen budget	Aantal project-ideeën	Aantal subsidie aanvragen	Aantal toegekend	Beschikbaar en toegekend budget
Wat werkt bij het tijdig signaleren en ondersteunen van kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden? (zonmw.nl) A = onderzoeksprojecten B = verbinden projecten (1c)	- Open - 28 juli 2020 - 27 mei 2021	A: 36 mnd. € 300.000,- B: 42 mnd. € 200.000,-	65 (waarvan 4 op B)	28 (waarvan 2 op B)	12 (waarvan 1 op B)	€ 3.374.885,- € 3.374.885,-

1c Wat werkt bij het tijdig signaleren en ondersteunen van kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden?

In juli 2020 is de subsidieoproep 'Wat werkt bij het tijdig signaleren en ondersteunen van kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden?' opengedaan. Deze subsidieronde bestond uit 2 fasen: een projectidee en een uitgewerkte aanvraag.

Doel van deze subsidieoproep is kennis vergroten en toepassen, over wat werkt bij het tijdig signaleren en zo goed mogelijk ondersteunen van kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden. Gezinnen voor wie kansrijk opgroeien en opvoeden niet vanzelfsprekend is. Projecten richten zich op het bevorderen van de psychosociale ontwikkeling van kinderen en (hun) gezinnen door beschermende factoren te versterken met behulp van preventie, vóórdat er grote problemen zijn.

Naast de losse onderzoeksprojecten was er in deze oproep ruimte om één overkoepelend project toe te kennen, voor het verzamelen en bundelen van bestaande en te ontwikkelen kennis. Het doel van dit project is om een kennissynthese over de projecten heen uit te voeren. Ook verbindt dit project vanaf het begin de gehonoreerde onderzoeksprojecten, en speelt het een belangrijke rol bij de bundeling en verspreiding van de op te leveren kennis. Onder andere ook met opleidingen (initieel en bij- en nascholing) voor professionals.

Voor de onderzoeksprojecten kon per aanvraag maximaal € 300.000,- worden aangevraagd. De maximale looptijd van deze projecten is 36 maanden. Het totaal beschikbare budget voor dit onderdeel van deze ronde is € 3.300.000,-. Er kon 1 overkoepelend project toegekend worden van maximaal € 200.000,-. Het totaal beschikbare budget voor deze ronde is € 3.500.000,-

ZonMw ontving 65 projectideeën waarvan 4 projectideeën voor het overkoepelend project. In de subsidieaanvraagfase ontving ZonMw 28 subsidieaanvragen waarvan 2 voor het overkoepelend project. Uiteindelijk zijn [11 onderzoeksprojecten gehonoreerd en 1 overkoepelend project/kennissynthese](#). De projecten lopen tussen september 2021 tot mei 2026.

In deze ronde zijn twee bezwaarschriften ingediend. Het eerste bezwaarschrift is door de projectgroep ingetrokken na lezing van het verweerschrift van ZonMw. Een tweede bezwaar is voorgekomen in een hoorzitting. De bezwaarschriftcommissie heeft het bezwaar deels gegrond verklaard. ZonMw moest het besluit beter motiveren. Dit besluit op bezwaar met betere motivering is verstuurd, het besluit zelf (afwijzing) is daarbij niet gewijzigd.

3.1.2 Programmalijn 2: Professionals en organisaties

Doel van deze programmalijn is om onafhankelijke, wetenschappelijk onderbouwde kennis te ontwikkelen voor professionals. En die vervolgens te vertalen naar de werkvloer zodat professionals er daadwerkelijk mee aan de slag kunnen. Deze programmalijn bestaat uit 3 deelprogrammalijnen.

2a Effectiviteit van interventies en instrumenten

Deze programmalijn draait om de vraag: wat werkt wanneer, bij wie en waarom? Kennisontwikkeling hierover draagt bij aan het verder onderbouwen van het professioneel handelen. Ook wordt verder onderzocht wat de potentieel werkzame elementen van interventies zijn, en welke factoren nog meer van invloed zijn op de kwaliteit en het succes van hulp en ondersteuning. En wordt gekeken naar wat professionals nodig hebben om de bestaande kennis goed toe te kunnen passen.

Rondes binnen programmalijn 2a						
	Open of op uitnodiging Datum ronde open en datum honorering	Max. duur en max aan te vragen budget	Aantal project-ideeën	Aantal subsidie aanvragen	Aantal toegekend	Beschikbaar en uiteindelijk toegekend budget
Onderzoek naar kernelementen van interventies in de jeugdsector - (zonmw.nl)	Open 11 april 2023 14 dec 2023	24 maanden € 240.000,-	33	15	11	€ 2.400.000,- € 2.630.842,-
Consortia 'Samen lerend doen wat werkt in de jeugdsector' ZonMw	Open 27 feb 2024 Naar verwachting december 2024	48 maanden € 800.000,-	27	15 waarvan 1 niet ontvankelijk	n.n.b.	€ 4.800.000,- n.n.b.

2a Onderzoek naar kernelementen van interventies in de jeugdsector

De subsidieronde Onderzoek naar kernelementen van interventies in de jeugdsector (2a) ging in april 2023 open. Deze subsidieronde bestond uit 2 indieningsfasen: voor een projectidee en daarna voor een uitgewerkte aanvraag.

In deze oproep kon subsidie worden aangevraagd voor onderzoek naar kansrijke kernelementen van interventies binnen de preventie, opvoed- en/of jeugdhulp. De kernelementen zijn gericht op het bevorderen van de psychosociale ontwikkeling van kinderen en/of hun gezin. De jeugdsector kent een groot aantal interventies voor uiteenlopende vraagstukken. Het is onmogelijk om al die losse interventies uitgebreid op effectiviteit te onderzoeken. Ook kunnen professionals nooit

in al die interventies geschoold worden. Bovendien zit er veel overlap in de kernelementen van de verschillende interventies.

Met het onderzoek naar kernelementen komen we meer te weten over wat werkt voor wie, wanneer en waarom. Met die kennis kunnen we de hulp en ondersteuning effectiever en efficiënter maken.

In deze subsidieronde kon per project maximaal € 240.000,- worden aangevraagd voor een maximale looptijd van 2 jaar. Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt € 2.400.000,-. ZonMw ontving 33 projectideeën. In de subsidieaanvraagfase zijn 15 subsidieaanvragen ingediend. Hiervan zijn 11 projecten gehonoreerd. De looptijden van deze projecten liggen tussen april 2024 en juli 2026. Er is budget uit de 'beleidsactualiteitenlijn' (zie 3.1.4.) beschikbaar gesteld om een extra project toe te kennen.

2a Consortia Jeugd: Impact door samen lerend doen wat werkt

In februari 2024 ging de oproep 'Consortia Jeugd: Impact door samen lerend doen wat werkt' (2a) open. Deze subsidieronde bestaat uit 2 indieningsfasen: voor een projectidee en daarna voor een uitgewerkte aanvraag.

Doel van deze oproep is om in consortia impact te realiseren door bij te dragen aan het oplossen van een urgent maatschappelijk vraagstuk in de jeugdsector:

1. Versterken van de sociale en pedagogische basis
2. Vergroten van de collectieve verantwoordelijkheid voor het creëren van een veerkrachtige context
3. Normaliseren en versterken van het gewone leven
4. Vergroten van de weerbaarheid van jongeren
5. Versterken van passende zorg en ondersteuning
6. Versterken van lokale preventie en zorg

De projecten moeten hierbij een Impact Plan Benadering toepassen. Waarbij zij met een goede probleemanalyse en een concreet beeld van de beoogde impact een veranderstrategie ontwikkelen.

Om de 6 vraagstukken te bepalen heeft ZonMw een inventarisatie gedaan van recente publicaties waarin maatschappelijke vraagstukken beschreven worden die om oplossingen en verandering vragen. Een voorwaarde hierbij was dat kennisontwikkeling en -toepassing een belangrijke bijdrage kunnen leveren, die leidt tot positieve maatschappelijke impact.

In deze subsidieronde kan per consortium maximaal € 800.000,- worden aangevraagd voor een onderzoeksproject met een maximale looptijd van 48 maanden. Het totaal beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt € 4.800.000,-. ZonMw streeft ernaar om voor elk maatschappelijk vraagstuk één consortium te honoreren.

Matchmakingsbijeenkomst woensdag 17 april 2024

Om partijen die geïnteresseerd zijn bij elkaar te brengen en nieuwe samenwerkingsverbanden te stimuleren, organiseerde ZonMw een fysieke matchmakingsbijeenkomst op woensdag 17 april 2024. Hier konden mensen kennismaken en in contact te komen met andere belangstellenden om potentiële samenwerkingen te verkennen. Ruim 70 geïnteresseerden namen deel aan de matchmakingsbijeenkomst.

Op 21 mei 2024 ontving ZonMw 27 projectideeën. Hiervan ontvingen 15 indieners een positief advies om het projectidee uit te werken naar een subsidieaanvraag. De deadline voor de subsidieaanvragen was 24 september 2024.

2b Versterken en verbeteren van wijkgericht werken

Deze programmalijn is gezamenlijk uitgezet met een deel van programmalijn 3b Gemeenten: 'Versterken domein-overstijgend werken en preventie'.

Ronde binnen programmalijn 2b						
	Open of op uitnodiging Datum ronde open en datum honorering	Max. duur en max aan te vragen budget	Aantal project-ideeën	Aantal subsidie aanvragen	Aantal toegekend	Beschikbaar en toegekend budget totaal
Versterken en verbeteren van wijkgericht werken (zonmw.nl) A. Professionals en hun organisatie B. Bestuurlijke vraagstukken en C. Verbinden verschillen de trajecten	Open 23 mei 2019 23 mei 2020	A: 24 maanden B: 24 maanden C: 36 maanden A: € 100.000,- B: € 100.000,- C: € 200.000,-	Totaal: 34 25 op A 8 op B 1 op C	Totaal: 20 15 op A 4 op B 1 op C	Totaal: 12 10 op A 1 op B 1 op C	€ 1.300.000,- € 1.298.451,-

In mei 2019 is de subsidieoproep 'Versterken en verbeteren van wijkgericht' werken opengesteld. Deze oproep valt onder de programmalijnen 2b Professionals en hun organisatie: 'Versterken en verbeteren van wijkgericht werken' en 3b Gemeenten: 'Versterken domein-overstijgend werken en preventie'. De subsidieronde bestond uit 2 fasen, waarin men een projectidee en een uitgewerkte aanvraag kon indienen.

Het doel van deze subsidieoproep was onderzoek uit te zetten dat de kwaliteit van wijkgericht werken met kinderen en gezinnen helpt verbeteren. Daarnaast was er ruimte voor 1 overkoepelend project, dat een analyse en vertaalslag maakt van de (al beschikbare) kennis naar de toepassing voor professionals.

Voorafgaand aan de subsidieoproep heeft ZonMw in een verkenning bij verschillende veldpartijen kennisvragen op het thema wijkgericht werken geïnventariseerd. De thema's die hier uitkwamen zijn als prioriteit benoemd in de subsidieoproep.

Binnen deze subsidieronde kon binnen 1 van de 3 volgende thema's een aanvraag ingediend worden:

1. *Professionals en hun organisatie: 'versterken en verbeteren van wijkgericht werken'.*
Binnen dit thema pasten onderzoeksvoorstellen waarbij de focus van de oplossingen op professionals en hun organisatie ligt. Hierbij ligt ook nog steeds de focus op integraal werken. Het onderzoek richt zich op hoe tijdig passende hulp en/of ondersteuning vanuit een brede blik dichtbij de leefwereld van kind en gezin in de wijk verbeterd kan worden. Voor dit onderwerp was maximaal € 800.000,- beschikbaar. Hiervoor konden voorstellen van maximaal € 100.000,- ingediend worden met een looptijd van maximaal 24 maanden.
2. *Bestuurlijke- en sturingsvraagstukken voor gemeenten rond het 'versterken van domein-overstijgend werken en preventie'.*
Binnen dit thema was ruimte voor projecten die zich richten op wat werkt in de gemeentelijke sturing en verantwoording rond wijkgericht werken. Voor dit onderwerp was maximaal € 300.000,- beschikbaar. Hiervoor konden voorstellen van maximaal € 100.000,- ingediend worden met een looptijd van maximaal 24 maanden.
3. *Verschillende trajecten verbinden en bestaande kennis bundelen, toepasbaar maken en toepassen.*

Binnen dit thema konden aanvragers een project indienen dat een kennisinventarisatie uitvoert. Met een analyse de al beschikbare kennis en een vertaalslag naar de toepassing voor professionals. De focus van dit project ligt op het bundelen, toepasbaar maken en toepassen van kennis over wat werkt. Dit project betreft ook de andere gehonoreerde onderzoeken binnen deze subsidieronde. Voor dit thema is maximaal € 200.000,- beschikbaar. Hiervoor kon één voorstel van maximaal € 200.000,- met een looptijd van 36 maanden gehonoreerd worden.

ZonMw ontving 34 projectideeën. In de subsidieaanvraagfase zijn er 20 subsidieaanvragen ingediend. Uiteindelijk zijn [12 projecten](#) gehonoreerd. Op thema A zijn 10 projecten gehonoreerd, op thema B 1 project en op thema C ook 1 project.

Van de 10 projecten op thema A is 1 project niet van start gegaan. Tijdens de coronapandemie bleek er niet voldoende draagvlak om een levensvatbare pilot op te kunnen zetten. Hierbij speelden verschillende factoren een rol:

- te snelle wisseling van projectpartners voorafgaand aan het opzetten van de pilot.
- digitaal en op afstand van elkaar moeten werken tijdens de coronapandemie had negatieve invloed op het creëren van draagvlak en slagkracht.

Een ander project is halverwege de looptijd op eigen verzoek stopgezet. Ondanks acties om een achterblijvende inclusie te bevorderen, zoals het uitbreiden van de inclusiecriteria, het vergroten van het aantal deelnemende wijken en andere inspanningen, is het niet gelukt om voldoende gezinnen te includeren voor het onderzoek.

Gezien het beperkte aantal kon op basis van de aanmeldingen die wel passend waren geen goed onderzoek plaatsvinden. Redenen hiervoor waren dat de aangeboden interventie zich onvoldoende onderscheidde van het regulier hulpaanbod en dat het onvoldoende leek aan te sluiten op de behoefte vanuit de doelgroepen.

De projecten zijn uitgevoerd tussen september 2020 en oktober 2023 en zijn inmiddels afgerond.

2c en 2d Professionalisering versterken via (beroeps)opleidingen & Ruimte voor professionals en (lerende) organisaties

De twee programmalijnen 2c Professionalisering versterken via (beroeps)opleidingen en 2d Ruimte voor professionals en (lerende) organisaties zijn gezamenlijk uitgezet. Dit omdat beiden doelstellingen nauw verbonden zijn.

Ronde binnen programmalijn 2c en 2d						
	Open of op uitnodiging Datum ronde open en datum honorering	Max. duur en max aan te vragen budget	Aantal project-ideeën	Aantal subsidie aanvragen	Aantal toegekend	Beschikbaar en toegekend budget
Professionalisering en lerende organisaties in het jeugdveld Zo (zonmw.nl) (2d)	Open 7 dec 2023 Okt 2024	18 maanden € 400.000,-	16	11	6	€ 2.400.000,- € 2.400.000,-

De subsidieoproep 'Professionalisering en lerende organisaties in het jeugdveld' is in december 2023 opengesteld. Deze subsidieronde bestond uit 2 fasen: voor indiening van een projectidee en een uitgewerkte subsidieaanvraag. Het doel van deze subsidieoproep is om met praktijkgericht, wetenschappelijk onderzoek.

- kennis te vergroten over lerende organisaties in het jeugdveld, gericht op het stimuleren van de psychosociale ontwikkeling van kinderen en gezinnen. Om zo bij te dragen aan kwaliteit en blijvend leren in het jeugdveld.
- organisaties in het jeugdveld concreet te versterken in hun verdere ontwikkeling naar lerende organisaties. Door te doen wat aantoonbaar werkt en te blijven leren hoe het beter kan. En daarmee bij te dragen aan het bieden van goede en passende hulp, en (preventieve) ondersteuning aan kinderen en gezinnen.

- andere organisaties in het jeugdveld te inspireren met kennis en goede voorbeelden, en handvatten te geven om zich te ontwikkelen tot lerende organisaties.

In deze subsidieronde konden interdisciplinaire consortia maximaal € 400.000,- aanvragen voor een onderzoeksproject met een maximale looptijd van 18 maanden. Het totaal beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedroeg € 2.400.000,-.

ZonMw ontving 16 projectideeën. Daarvan ontvingen 11 indieners een positief advies voor het uitwerken tot een subsidieaanvraag. Van de 11 uitgewerkte subsidieaanvragen (1 tegen negatief advies, 1 heeft zich teruggetrokken) zijn 6 projecten gehonoreerd. De projecten startten in december 2024 en lopen tot juli 2026.

3.1.3 Programmalijn 3: Gemeenten

Sinds de invoering van de Jeugdwet heeft de gemeente de financiële en bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de basisvoorzieningen, preventie, basiszorg en de intensievere hulp voor de jeugd gekregen. Zoals uit de tussenevaluatie van de Jeugdwet blijkt, liggen er verschillende uitdagingen én kansen voor gemeenten.

Doel van deze programmalijn is om met kennisontwikkeling en -toepassing bij te dragen aan de uitdagingen die er voor de gemeenten liggen. Er zijn 3 deelprogrammalijnen:

3a Bekostigingsmodellen en opdrachtgeverschap

Met deze programmalijn willen we inzicht verkrijgen in de toepassing van verschillende bekostigingsmodellen. En in het effect hiervan op het professioneel handelen en hulp en ondersteuning aan kinderen en gezinnen.

Samen met de opdrachtgever Ministerie van VWS en experts op dit thema hebben we nagedacht over de invulling van deze programmalijn, in het licht van recente ontwikkelingen in het jeugdveld met onder andere de hervormingsagenda Jeugd⁴. We hebben begin 2024 een voorstel uitgewerkt. Namelijk om de bestaande kennis te bundelen over uitvoeringsvarianten in de bekostigingssystematiek en de voor- en nadelen hiervan, en de invloed op hulp en ondersteuning. Op zo een manier dat we deze kennis breed kunnen verspreiden.

Dit voorstel hebben we voorgelegd aan het ministerie van VWS. Vanuit het ministerie lopen al verschillende trajecten rond dit onderwerp lopen. Daarom heeft het ministerie besloten nu geen verder onderzoek uit te zetten op dit thema. Het ministerie wacht de resultaten van de andere trajecten af alvorens keuzes te maken.

3b Versterken domeinoverstijgend werken en preventie

Deze programmalijn is gericht op het vergroten van kennis over wat werkt bij integraal werken en domeinoverstijgend werken, en bij inzetten op preventie. Vanuit deze programmalijn is € 250.000,- bijgedragen aan programmalijn 2B voor een 'onderzoek naar bestuurlijke en sturingsvraagstukken voor gemeenten' binnen de subsidieronde 'Versterken en verbeteren van wijkgericht werken' in 2019.

Het resterende bedrag van € 1.100.000,- is gereserveerd voor een bijdrage aan een programma met het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) rond de Verbindingsroute Jeugd. Gericht op de verbinding tussen onderwijs, zorg, kinderopvang en ouders. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verleent het andere deel van de opdracht via het NRO. Hiermee is een totaalbedrag van € 2.500.000,- beschikbaar voor de subsidieronde(s). Naar verwachting gaan eind 2024 hiervoor de subsidierondes open.

⁴ [Hervormingsagenda Jeugd 2023 - 2028 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

3c Innovaties en experimenten onderzoeken

Rondes binnen programmalijn 3						
	Open of op uitnodiging Datum ronde open en datum honorering	Max. duur en max aan te vragen budget	Aantal project-ideeën	Aantal subsidie aanvragen	Aantal toegekend	Beschikbaar en toegekend budget
Innovaties in de jeugdsector ZonMw	Open 24 maart 2021 20 dec 2021	30 maanden € 200.000,-	39	15	6	€ 1.250.000,- € 1.141.380,-

De subsidieoproep 'Innovaties in de jeugdsector' (3c) is in maart 2021 opengegaan. Deze subsidieronde bestond uit 2 fasen: voor indiening van een projectidee en vervolgens een uitgewerkte aanvraag.

Doel van deze oproep was het ontwikkelen en onderzoeken van innovatieve werkwijzen in de jeugdsector. In deze subsidieronde ging het om ontwerpgericht onderzoek naar innovatieve werkwijzen die waarde kunnen hebben voor de psychosociale ontwikkeling van kinderen.

Binnen deze ronde kon maximaal € 200.000,- per project worden aangevraagd met een looptijd van maximaal 30 maanden. Ook kleinere en kortdurende projecten pasten binnen deze oproep. In totaal was er voor deze programmalijn maximaal € 1.250.000,- beschikbaar. Met hierbij de verplichting dat aanvragers ook zelf investeren in het project. Aanvragers konden maximaal 90% van de totaalbegroting aanvragen bij ZonMw, en dienden ten minste 10% van de totaalbegroting zelf te investeren (*in kind of in cash*).

ZonMw ontving 39 projectideeën. Daarvan kregen 16 indieners een positief advies voor het uitwerken van hun projectidee naar een subsidieaanvraag. Uiteindelijk zijn er 15 subsidieaanvragen ingediend waarvan er [6 projecten](#) gehonoreerd zijn. De projecten lopen tussen maart 2022 en december 2025.

Na het 1ste jaar is 1 project op eigen verzoek voortijdig stopgezet. Dit had te maken met onrust in de deelnemende organisaties en het grote verloop van personeel. Sinds de start van het project waren er veel wisselingen geweest van contactpersonen en uitvoerders. Dit gold zowel in de voorbereidende fase als in de eerste fase van de uitvoering. Dit bemoeilijkt de van het praktijkonderzoek.

Ook kwam in de eerste fase van het project naar voren dat er geen draagvlak was binnen de zorgorganisaties voor de voortzetting van het project. Met als reden het grote personeelsverloop en de hoge werkdruk in de zorgorganisaties. Hulpverleners zagen het in deze tijd van onrust niet meer als haalbaar om samen met jongeren deel te nemen aan de geplande fasen.

3.1.4 Programmalijn 4: Aanvullende opdrachten & (beleids)actualiteitenlijn

Het programma Wat werkt voor de jeugd bestond oorspronkelijk uit 3 programmalijnen. In programmalijn 4 hebben we de 3 hieronder beschreven aanvullende opdrachten opgenomen.

4a Gender en Jeugd (2022-2024)

De additionele programmalijn 'Gender en Jeugd' stimuleert de integratie van sekse en gender in lopende en recent afgeronde onderzoeken binnen diverse jeugdprogramma's van ZonMw. Om daarmee bij te dragen aan de verankering van sekse en gender in de onderzoeksprogrammering jeugd, en te werken aan beter toegespitste preventie, opvoedondersteuning en jeugdhulp.

De programmalijn komt voort uit een samenwerking van de onderzoeksprogramma's van het cluster Jeugd en de ZonMw-taakopdracht [Gender en Gezondheid](#). De additionele middelen betreffen € 500.000,- (exclusief programmakosten).

Op 22 maart 2022 traptten we af met een digitale bijeenkomst. Hierin hebben we deelnemers geïnspireerd en geïnformeerd over de mogelijkheden en het belang van genderspecifiek werken. En over het verankeren van sekse en gender in de onderzoeksprogrammering jeugd.

Daarnaast gaf ZonMw informatie over de aanleiding en achtergrond van deze oproep. Ook onderzoekers die geen aanvraag wilden indienen, maar wel interesse hebben in de rol van sekse en gender in onderzoek, waren welkom.

Voor het vormgeven van de subsidieoproep en beoordelen van de subsidieaanvragen is een aparte subcommissie ingesteld. ZonMw ontving 16 subsidieaanvragen, [daarvan zijn er 10 gehonoreerd](#).

Ronde binnen programmalijn 4a						
	Open of op uitnodiging Datum ronde open en datum honorering	Max. duur en max aan te vragen budget	Aantal project-ideeën	Aantal subsidie aanvragen	Aantal toegekend	Beschikbaar en toegekend budget
Gender en Jeugd – Aanvullend onderzoek & secundaire analyses Zo (zonmw.nl)	Op uitnodiging 22 feb 2022 29 sept 2022	18 maanden € 50.000,-	n.v.t.	16	10	€ 500.000,- € 500.000,-

4b Verbinding volwassenen-ggz en jeugdhulp

Hoe kunnen we de samenwerking tussen de volwassenen-ggz en jeugdhulp versterken? Specifiek wanneer sprake is van een cliënt in de volwassenen-ggz met zorg voor kinderen, of een bij de jeugdhulp bekende ouder met ggz-problematiek? Die vraag staat centraal in deze additionele programmalijn. Met als doel om kennis voor de praktijk te ontwikkelen door middel van actieonderzoek. Deze aanvullende opdracht vanuit het ministerie van VWS betreft € 2.066.873,- (inclusief programmakosten).

Binnen de programmalijn zijn 3 subsidierondes uitgezet, waarmee in totaal [8 projecten zijn gehonoreerd](#).

Overkoepelend onderzoek

Deze oproep betreft een overkoepelend actieonderzoek naar het versterken van de samenwerking tussen de volwassenen-ggz en de jeugdhulp. De projectgroep van het overkoepelende actieonderzoek heeft ook als taak om pilotregio's te begeleiden, aan te jagen en te ondersteunen bij het (door)ontwikkelen, uitvoeren en toetsen van de samenwerking.

Het uiteindelijke doel is een handreiking voor een effectieve samenwerking tussen de volwassenen-ggz en jeugdhulp, inclusief een plan voor verspreiding en implementatie. Ook leidt dit project tot een advies over verbeterpunten rondom de randvoorwaarden voor deze samenwerking.

Het maximaal aan te vragen bedrag voor het overkoepelende onderzoek was € 300.000,- met een looptijd van 32 maanden. Er kon maximaal 1 project gehonoreerd worden. ZonMw ontving 1 aanvraag, die gehonoreerd is.

Pilots

Het doel van deze oproep was om in pilots te experimenteren met het versterken van de samenwerking tussen de volwassenen-ggz en jeugdhulp, als beide vormen van zorg nodig zijn in 1 gezin. Organisaties ontwikkelen met de pilots kennis en ervaring, passen die toe en evalueren met elkaar passen organisaties. Alle pilots nemen deel aan het [overkoepelende actieonderzoek: Levens\(lopen\) samen verbeteren van het Verwey-Jonker instituut](#).

Nederlandse zorginstellingen of gemeenten die jeugdhulp of volwassenen-ggz aanbieden konden subsidie aanvragen. Per pilot konden zij maximaal € 150.000,- aanvragen voor een looptijd van

maximaal 18 maanden. Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde was € 1.500.000,-.

Informatiebijeenkomst

Op 6 april 2023 konden belangstellenden een online informatiebijeenkomst bijwonen. Hier kregen zij meer informatie over de opzet en het doel van deze subsidieoproep en, over het overkoepelende onderzoek. Ook was er gelegenheid om vragen te stellen.

Voor het vormgeven van de subsidieoproep en beoordelen van de subsidieaanvragen is een aparte subcommissie ingesteld. Er zijn 16 subsidieaanvragen ingediend. Uiteindelijk zijn 6 daarvan gehonoreerd.

4b Verbinding volwassenen-ggz - jeugdhulp, aanvulling overkoepelend onderzoek

Met deze oproep is het overkoepelende actieonderzoek naar het versterken van de samenwerking tussen de volwassenen-ggz en de jeugdhulp geïntensiveerd. De subsidieoproep was op uitnodiging.

Er was aanvullende subsidie beschikbaar voor:

- ophogen van het aantal N=1 studies
- intensiever samenwerken met de pilots
- begeleiden van de opzet en uitvoering van het actieonderzoek ten behoeve van het overkoepelende onderzoek
- verbinden met de proeftuinen van het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

In deze subsidieronde kon maximaal € 500.000,- worden aangevraagd voor een looptijd van maximaal 24 maanden. Van dit bedrag is maximaal € 400.000,- bestemd voor intensivering van het overkoepelende actieonderzoek. Voor extra inspanningen vanuit de pilots (of proeftuinen) om mee te werken aan deze intensivering was maximaal € 100.000,- beschikbaar als onkostenvergoeding. ZonMw ontving 1 aanvraag, die is gehonoreerd.

Rondes binnen programmalijn 4b						
	Open of op uitnodiging Datum ronde open en datum honorering	Max. duur en max aan te vragen budget	Aantal project-ideeën	Aantal subsidie aanvragen	Aantal toegekend	Beschikbaar en toegekend budget
Verbinding volwassenen-ggz – jeugdhulp, overkoepelend onderzoek (zonmw.nl)	Open 17 juni 2022	32 maanden € 300.000,-	n.v.t.	1	1	€ 300.000,- € 300.000,-
Verbinding volwassenen-ggz - jeugdhulp, pilots ZonMw	Open 14 maart 2023	18 maanden € 150.000,-	n.v.t.	9	6	€ 1.500.000,- € 900.000,-
Verbinding volwassenen-ggz - jeugdhulp, aanvulling overkoepelend (zonmw.nl)	Op uitnodiging 4 september 2023	24 maanden € 500.000,-	n.v.t.	1	1	€ 500.000,- € 500.000,-

4c Residentiële jeugdhulp (2024-2026)

Deze aanvullende programmalijn ondersteunt met onderzoek de uitvoering van de Hervormingsagenda. In het bijzonder het realiseren van de transformatie van de residentiële jeugdhulp. Dat wil zeggen dat als residentiële jeugdhulp toch nodig is, deze zo thuis mogelijk wordt geboden in regionaal georganiseerde kleinschalige woonvorm.

Deze aanvullende opdracht betreft € 750.000,- (inclusief programmakosten). De subsidieoproep is op 15 oktober 2024 gepubliceerd. Binnen deze subsidieronde kunnen aanvragen ingediend worden op 6 thema's die door het Nederlands Jeugdinstituut in een veldraadpleging zijn opgehaald.

De thema's zijn gericht op de ondersteuning van professionals in de residentiële jeugdhulp, bij:

1. Zorgen voor onvoorwaardelijk wonen voor jeugdigen met specifieke problematiek. Zoals suïcidaal gedrag, agressief gedrag of forensische problematiek. Het gaat om jongeren bij wie onvoorwaardelijk wonen op dit moment vaak niet lukt.
2. Het voorkomen van (crisis-)doorplaatsing.
3. Systeemgericht werken tijdens residentiële jeugdhulp.
4. Omgaan met dilemma's rond vrijheidsbeperkende maatregelen.
5. Het werken in kleinschalige voorzieningen. Bijvoorbeeld met behulp van intervisie, supervisie of de inzet van een gedragswetenschapper.
6. Zorgen dat kinderen vaker weer terug naar huis kunnen en dat de terugkeer succesvol verloopt.

In deze subsidieronde kan maximaal € 100.000,- worden aangevraagd voor een onderzoeksproject met een looptijd van maximaal 12 maanden. Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt € 600.000,-. Sluitingsdatum voor het indienen van een uitgewerkte subsidieaanvragen is 7 januari 2025. ZonMw streeft ernaar om op elk thema maximaal 1 aanvraag te honoreren.

Voor het vormgeven van de subsidieoproep en beoordelen van de subsidieaanvragen is een aparte subcommissie ingesteld.

(Beleids)actualiteitenlijn

Binnen het programma was een apart budget van € 500.000, - gereserveerd om studies te honoreren die antwoord geven op actuele vragen. In overleg met de opdrachtgever konden gerichte kennisvragen worden geformuleerd op basis van politieke en/of beleidsprioriteiten. Bijvoorbeeld naar aanleiding van belangrijke signalen uit het veld of vragen van de Tweede Kamer.

Begin 2023 heeft VWS een aanwijzing aan ZonMw gegeven om vanuit deze beleidsactualiteitenlijn een onderzoek uit te zetten. Om hier uitvoering aan te geven heeft ZonMw de projectleider van een bestaand project op dit thema (binnen een ander ZonMw-programma) uitgenodigd om een herziene subsidieaanvraag in te dienen, waarin de kwaliteit bijgesteld werd.

Medio juli 2023 heeft ZonMw de bijgestelde subsidieaanvraag ontvangen. De commissie beoordeelde de kwaliteit van deze aanvraag unaniem als matig, waardoor de aanvraag niet voor honorering in aanmerking kwam.

De aanvrager heeft tegen dit besluit een bezwaarschrift ingediend. De bezwaarschriftcommissie heeft het bezwaar deels gegrond verklaard. ZonMw moest het besluit op onderdelen beter motiveren. Dit besluit op bezwaar met betere motivering is verstuurd, het besluit zelf (afwijzing) is daarbij niet gewijzigd.

Vanuit de reservering voor deze programmalijn is daarnaast een extra project toegekend binnen de subsidieronde 'Onderzoek naar kernelementen van interventies in de jeugdsector'.

3.1.5 Implementatie-impulsen

Naast de aandacht voor verspreiding en benutting van kennis in de subsidieaanvragen, stimuleert ZonMw de toepassing van kennis ook op andere manieren. Bijvoorbeeld met 'Verspreiding- en Implementatie Impulsen' (VIMPs), voor projecten die op kennisbenutting zijn gericht.

Aan het einde van een project kunnen bepaalde projectleiders hiervoor een subsidieaanvraag indienen. Dit kan alleen op uitnodiging van ZonMw. De extra subsidie voor implementatie van projectopbrengsten bedraagt maximaal € 50.000,-.

Binnen Wat werkt voor de jeugd zijn 2 van deze implementatie-impulsen uitgezet. Om het daadwerkelijke gebruik en de duurzame borging te stimuleren van relevante en bruikbare resultaten, in praktijk, beleid of opleiding.

Implementatie-impuls Wat werkt voor de jeugd | ZonMw (ronde open in april 2024, lopend)
Het budget van deze subsidieronde is in totaal € 300.000,-. Per project kan € 30.000,- of € 50.000,- (voor een gezamenlijk project) worden aangevraagd. Indienen kon doorlopend tot 10 december 2024. Bij toekenning geldt het principe 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. Indien het totale budget is uitgeput voordat de uiterlijke sluitingsdatum is bereikt, sluit de subsidieronde vroegtijdig.

Implementatie-impuls Onderzoek voor en door Jongeren | ZonMw (ronde open juli 2024, lopend)
Het budget in deze subsidieronde is € 97.500,- in totaal. Per project kan € 7.500,- worden aangevraagd. Indienen kon doorlopend tot 10 december 2024. Bij toekenning geldt het principe 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. Indien het totale budget is uitgeput voordat de uiterlijke sluitingsdatum is bereikt, sluit de subsidieronde vroegtijdig.

Het programmateam van ZonMw beoordeelt de aanvragen bij beide rondes.

3.2 Monitoring & projectleidersbijeenkomsten

In totaal zijn er vooralsnog 81 projecten (peildatum 1 november 2024) toegekend vanuit het programma. De voortgang van de projecten monitoren we op verschillende manieren, aansluitend bij de aard en omvang van het project.

Bij alle projecten met een looptijd langer dan 1 jaar vragen we een schriftelijke voortgangsrapportage op. En bij alle projecten een schriftelijke eindrapportage. Bij de beoordeling hiervan wordt op bureau niveau voorbereid en bij de meeste programmalijnen is de programmacommissie of subcommissie bij de uiteindelijke beoordeling betrokken.

Verlenging en stopzetten

Van de 81 projecten hebben (tot nu toe) 42 projecten een budgetneutrale verlenging aangevraagd. De verlenging varieerde tussen de 1 en 18 maanden. In de meeste gevallen was een achterblijvende inclusie van deelnemers aan het onderzoek de oorzaak.

En dat had ook weer verschillende oorzaken. Vooral de periode rond en na de coronapandemie bleek de instroom van deelnemers niet altijd te lukken. Ook is de mogelijke instroom van deelnemers niet altijd realistisch ingeschat.

Om de afspraken binnen een projectteam goed vast te leggen heeft ZonMw bij het indienen van de meeste subsidieaanvragen een ondertekende samenwerkingsovereenkomst/werkplan opgevraagd, waarin de afspraken rond het onderzoek met deelnemende praktijkpartijen is vastgelegd.

Op het moment van het schrijven van dit zelfevaluatie rapport zijn 23 projecten afgerond waarvan 22 projecten een eindverslag hebben ingediend. Er zijn 2 projecten voortijdig gestopt en 1 is project nooit van start gegaan.

Redenen hiervoor waren:

- onvoldoende deelnemers
- de aangeboden hulpverlening sloot op dat moment niet aan op de behoefte van de doelgroep onvoldoende draagvlak voor het opzetten van een pilot
- grote onrust in de deelnemende organisaties, mede door corona en een groot verloop van personeel.

Van de nog lopende projecten is tot nu toe van 23 projecten een tussentijds voortgangsverslag ontvangen.

Bijeenkomsten

Naast de formele monitoring via schriftelijke verslagen organiseren we diverse bijeenkomsten en activiteiten om uitwisseling en interactie tussen projecten en commissieleden te bevorderen. Hieronder beschrijven we de bijeenkomsten per programmalijn.

1b Onderzoek voor en door jongeren: startdag

Het overkoepelende project 'Overkoepelend leren 'Onderzoek voor en door jongeren' heeft in september 2023 een startdag georganiseerd voor alle 13 projecten uit de subsidieronde Onderzoek voor en door jongeren. De eerste uitwisseling tussen de projectteams gaf inzicht in hun sterke enthousiasme en inzet voor de onderzoeksprojecten. Ook kwamen uitdagingen en vragen voor ZonMw naar voren, denk aan uitloop van de planning en verwachtingen rondom rapportage.

In maart 2024 was een 2e (online) bijeenkomst, om gezamenlijk te blijven leren en verbinden door dilemma's, kennis en expertise uit te wisselen. Daarbij hebben de projectteams mede besproken hoe zij in de daaropvolgende maanden de evaluatie kunnen voortzetten, en de waarde en opbrengsten kunnen blijven delen.

Op 11 oktober 2024 is de slotbijeenkomst van Onderzoek voor en door jongeren georganiseerd. Deze dag stond in het teken van

- leren van de opgedane kennis rondom de mentale gezondheid
- reflecteren op de ervaringen met onderzoek waarbij jongeren in de lead zijn
- samen wensen voor de toekomst formuleren.

1b Leernetwerk participatief jeugdonderzoek: site visit

Het programmateam van ZonMw en 2 leden van de programmacommissie hebben in maart 2023 een site visit gebracht aan het Leernetwerk participatief. Op de agenda stonden naast kennismaking de uitgangspunten voor samen leren, de eerste inhoudelijke lessen en kritische verdieping ten aanzien van proces en inhoud. Zowel vanuit de projectgroep als de commissie werd het bezoek gewaardeerd, omdat het ruimte bood met elkaar verdiepend in gesprek te gaan.

1c Wat werkt bij het tijdig signaleren en ondersteunen van kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden? Leersessies

Vanuit het overkoepelende project zijn meerdere leersessies voor de projectleiders van de 11 onderzoeksprojecten georganiseerd. Met als doel leren van elkaars ervaringen, en het stimuleren van samenwerking en kruisbestuiving tussen de projecten.

De projecten hebben op deze sessies succesfactoren, knelpunten en geleerde lessen opgehaald.

Succesfactoren:

- Samenwerking met de doelgroep

Knelpunten:

- Onvoldoende tijd
- Hoge werkdruk
- Wisseling van medewerkers
- de tijdsplanning
- Wantrouwen bij de doelgroep richting de hulpverlening
- Het niet beheersen van de Nederlandse taal van onderzoeksdeelnemers
- Problemen met de werving van ouders

Geleerde lessen:

- De doelgroep zo vroeg mogelijk betrekken
- Tijd nemen voor het behouden van draagvlak van het onderzoek
- Meer ervaringsdeskundigen in zetten
- Op tijd beginnen met werven

2a Onderzoek naar kernelementen van interventies in de jeugdsector: startbijeenkomst

Voor de 11 projecten die gestart zijn binnen de subsidieronde 'Onderzoek naar Kernelementen van interventies' wordt begin 2025 een startbijeenkomst georganiseerd.

2a Consortia Jeugd: Impact door samen lerend doen wat werkt: startbijeenkomst

Voor de nog te honoreren projecten is ZonMw van plan een startbijeenkomst en regelmatige uitwisselingsbijeenkomsten te organiseren.

2b Versterken en verbeteren van wijkgericht werken: leersessies

Het overkoepelende project is gestart met een kennissynthese op basis van de projectplannen van de verschillende deelprojecten, om inzicht te krijgen in de thema's en methoden die in de projecten centraal staan. Op basis hiervan zijn de projecten voorzien in kennis op maat.

Daarnaast stond deze kennissynthese aan de basis van de leerbeweging, aangevuld met gesprekken over de leerbehoefte van de betrokkenen. In leersessies kwamen de projecten samen rondom 3 verschillende onderwerpen (participatie, specialisme en versterken van de sociale basis) om kennis en ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren. Daarbij bracht de projectgroep actuele en relevante kennis in.

Naast de 3 leernetwerken zijn er verschillende overkoepelende bijeenkomsten georganiseerd, zowel live als online. Daar kregen de projecten de kans hun vorderingen en bevindingen te delen. Ook werden ervaringsdeskundigen uitgenodigd, en experts op onderwerpen als netwerksamenwerking, de sociale basis en implementatie.

In de eindpublicatie die op basis van de projectresultaten is geschreven, zijn de uitkomsten van de projecten gebundeld aan de hand van 5 thema's:

- integraal werken
- wijkgericht werken
- outreachend
- preventief en vroegtijdig
- ervaringsdeskundigheid en de inbreng van de doelgroep.

Zo wordt voor de lezer inzichtelijk welke theoretische kennis er is over 'wat werkt' en hoe dat zijn uitwerking krijgt in de praktijk. Het project heeft de [Kennissynthese 'Krachten bundelen bij wijkgericht werken voor jeugd en gezin'](#) opgeleverd.

2d Professionalisering en lerende organisaties: startbijeenkomst en uitwisseling

ZonMw organiseert gedurende de looptijd van deze 6 projecten 3 bijeenkomsten om uitwisseling tussen de projecten te stimuleren en resultaten breder te delen. De startbijeenkomst wordt gepland voor maart 2025.

4a Gender en Jeugd (2022-2024): uitwisselen en leren van elkaar

Op 3 april 2023 organiseerde ZonMw een (online) bijeenkomst voor projectleiders en afgevaardigden om met elkaar uit te wisselen. En om meer te leren over sekse en gender in het jeugdveld en jeugdonderzoek. Met vragen als: Wat gaat er goed in de projecten? Wat kan nog beter? En hoe kunnen we gender operationaliseren in (jeugd)onderzoek? Door hierover in gesprek te gaan kunnen we bewustzijn en beweging rond gender en jeugd creëren.

Op 27 mei 2024 organiseerde ZonMw een tweede (fysieke) bijeenkomst voor projectleiders en overige geïnteresseerden. Aan de hand van presentaties en panelgesprekken was hier veel ruimte om uit te wisselen, elkaar te inspireren en (voorlopige) resultaten te delen over de gender en jeugd projecten.

4b Verbinding jeugdhulp en volwassen-ggz

Voor de begeleiding van het overkoepelende onderzoek heeft ZonMw een begeleidingsgroep ingesteld. Zij begeleiden het overkoepelende onderzoek. Denk hierbij aan advisering, monitoring en bewaken van input uit verschillende kennisbronnen en bruikbaarheid voor praktijk.

Deze groep brengt ook een eindadvies uit aan de subcommissie over het concept-rapport dat het overkoepelende project oplevert. De eindverantwoordelijkheid voor het goedkeuren van wijzigingen en eindverslagen ligt bij ZonMw. ZonMw laat zich hierbij subcommissie van Wat werkt voor de Jeugd.

Van de begeleidingsgroep komen 2 leden uit de subcommissie van Wat werkt voor de Jeugd. De overige leden van de begeleidingsgroep zijn externe deskundigen vanuit onderzoek, praktijk of ervaringsdeskundigheid. Vanuit het ministerie van VWS, de VNG, Zorginstituut Nederland en A.S.R Verzekeringen zijn waarnemers aangesloten.

De begeleidingsgroep kwam samen op 21 februari 2023, 18 september 2023 en 21 maart 2024. Op iedere bijeenkomst gaven het overkoepelende onderzoek en (een aantal van) de pilots een update.

Ook gingen deelnemers in gesprek over voortgang, knelpunten en mogelijke oplossingen. Op 25 maart 2025 en 8 september 2025 komt de begeleidingsgroep opnieuw bij elkaar.

4c Residentiële jeugdhulp: start- en slotbijeenkomst

Voor de nog te honoreren projecten van 4c Residentiële jeugdhulp, is ZonMw voornemens een start- en slotbijeenkomst te organiseren om uitwisseling te stimuleren en resultaten te delen.

3.3 Belangrijke beslismomenten

De programmatekst van Wat werkt voor de jeugd is een kader waarbinnen gedurende de looptijd een specifiekere invulling gegeven wordt, in overleg met commissie, opdrachtgever en andere stakeholders. Met gebruikmaking van de kennis en ontwikkelingen in het jeugdonderzoek en ervaringen die hiermee opgedaan worden bij ZonMw. Daarnaast geven de ontwikkelingen in de jeugdsector verschillende aanknopingspunten voor nieuwe onderzoeksrichtingen. In hoofdstuk 3.1 van deze zelfevaluatie lichten we toe hoe we tot de keuzes voor invulling van de verschillende programmalijnen gekomen zijn.

Aanbevelingen uit evaluatie voorlopend programma

Eind 2021 verscheen [de externe evaluatie](#) van 4 ZonMw-jeugdprogramma's. Hieronder was ook Effectief werken in de Jeugdsector, het voorlopende programma van Wat werkt voor de jeugd.

ZonMw en de programmacommissie hebben de volgende speerpunten geformuleerd op basis van deze evaluatie:

- **Het verstevigen van participatie van jongeren en ouders**
Om recht te doen aan ervaringskennis en ervoor te zorgen dat kennis beter aansluit op de dagelijkse praktijk blijven we inzetten op het verstevigen van participatie van jongeren en ouders in onderzoek.
- **Onderzoek en kennisgebruik als continu verbonden proces**
De daadwerkelijke benutting en borging van kennis en opbrengsten heeft grote prioriteit. Meer kennis is nodig over het gericht onderbouwen van implementatiestrategieën. Zet meer in op onderzoek en kennisgebruik als continu verbonden proces.
- **Integrale programmering en brede samenwerking**
ZonMw biedt meerwaarde in het verbinden van verschillende sectoren en het bevorderen van multi-, inter-, en transdisciplinair onderzoek. Door in te zetten op programmering waarin ook niet voor de hand liggende partijen kunnen samenwerken. Zodat onderzoek recht doet aan de complexe vraagstukken en de leefwereld van kinderen en gezinnen, en bijdraagt aan integrale samenwerking in het jeugdveld.
- **Aandacht voor maatschappelijke vraagstukken en randvoorwaarden**
Verken hoe maatschappelijke vraagstukken en randvoorwaarden een nog prominentere plek in het programmeerproces kunnen krijgen. Zodat opbrengsten optimaal aansluiten op de actualiteit en wat verder nodig is.
- **Langlopende onderzoekslijnen die aansluiten op actuele ontwikkelingen**
Langlopende onderzoekslijnen maken het mogelijk om complexe vraagstukken duurzaam en structureel op te pakken.

De commissie van Wat werkt voor de jeugd en het programmateam bij ZonMw hebben op diverse manieren invulling gegeven aan deze aanbevelingen. We hebben onze beslissingen in het lopende programma mede hierop gebaseerd. De 3 belangrijkste lichten wij hierbij uit:

Maatschappelijke vraagstukken en brede samenwerking – consortia Jeugd: Impact door samen lerend doen wat werkt (programmalijn 1a, 1c en 2a)

In november 2021, juli 2022 en november 2022 bespraken we de contouren van een nieuwe subsidieronde voor programmalijn 2a Consortia Jeugd 'Impact door samen lerend doen wat werkt in de jeugdsector'. In die gesprekken sloten we zoveel mogelijk aan bij de aanbevelingen vanuit de externe evaluatie van het voorlopende programma. De wens van de commissie was om grote en

langlopende consortia te financieren, die met kennisontwikkeling en kennisbenutting bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken in de jeugdsector.

Het openen van de subsidieronde heeft enige tijd geduurd, omdat ZonMw bij het ministerie van VWS toestemming moest vragen voor een bundeling van het budget en een 'kasschuif'. Met een langere looptijd, zouden de consortia buiten de looptijd van het programma afronden.

Om voldoende budget beschikbaar te kunnen stellen voor deze programmalijn, is in februari 2023 het verzoek gedaan bij het ministerie van VWS om het budget van programmalijn 1a van € 1.300.000,- plus een deel van programmalijn 1c (€ 1.500.000,-) en een deel van 2a (€ 1.950.000,-) samen te voegen in de subsidieronde 'Consortia Jeugd: Impact door samen lerend doen wat werkt'. De doelstellingen van deze deelprogrammalijnen sluiten ook nauw aan op die van de ronde Consortia Jeugd: Impact door samen lerend doen wat werkt.

ZonMw ontving in augustus 2023 akkoord voor deze kasschuif en de bundeling van middelen.

In februari 2024 is de subsidieoproep opengegaan. Op het moment van opstellen dit evaluatierapport worden de subsidieaanvragen beoordeeld.

Integrale programmering – o.a. samenwerking met NRO

De maatschappelijke thema's die het programma adresseert zijn veelal domeinoverstijgend, en spelen waar meerdere leefwerelden van kinderen samen komen. Denk aan vraagstukken op het gebied van gedragsproblemen, gezondheid, schooluitval, klimaatproblematiek en (mentaal) welbevinden. In het programma wordt dan ook meer en meer ingezet op integraal en domeinoverstijgend werken.

School is bijvoorbeeld zo'n domein. Nederlandse scholen bevorderen steeds vaker actief het welbevinden van hun leerlingen en docenten, en ondersteunen waar nodig met extra zorg en ondersteuning. In samenwerking met andere domeinen, zoals de jeugdhulp. Verbinding tussen de domeinen is dus van belang.

Commissielid Tom van Yperen (destijds ook lid van de commissie Onderwijssteun en Jeugd van het NRO) constateerde in 2022 dat een betere afstemming en samenwerking tussen de kennisorganisaties NRO en ZonMw bij kan dragen aan een grotere impact bij de maatschappelijke vraagstukken.

Er is op bureau niveau al regelmatig afstemming en samenwerking tussen ZonMw en het NRO, bijvoorbeeld rondom NWA-routes. Ook organiseren we samen met andere partijen in het veld het evenement Jeugd in Onderzoek.

We wilden daarnaast kijken hoe we de verbinding tussen de commissies konden versterken. Dit is in maart 2023 met de commissie besproken. Op dat moment kwam ook het verzoek vanuit de ministeries van OCW en VWS om gezamenlijk een onderzoeksprogramma uit te zetten. Het ministerie van OCW heeft hier extra geld voor beschikbaar gesteld. In overleg met het ministerie van VWS is besloten hier ook nog €1,1 miljoen aan toe te voegen uit programmalijn 3b. 'Versterken domeinoverstijgend werken en preventie'.

Hieruit volgde de afspraak dat NRO en ZonMw samen optrekken in een onderzoeksprogramma 'Verbinding jeugd'. De organisaties gingen van start met het opstellen van een onderzoeksagenda. Vertegenwoordigers van zowel de NRO- als de ZonMw-commissies hadden zitting in een stuurgroep. Dit heeft onder andere geleid tot de [Programmering Verbindingsroute Jeugd | NRO](#). Deze onderzoeksagenda geeft input voor het gezamenlijke onderzoeksprogramma.

Op 9 oktober 2024 vond een eerste overleg plaats tussen de programmacommissies van ZonMw en NRO over het onderzoeksprogramma Verbinding Jeugd. Om kennis te maken en concreter invulling te geven aan een gezamenlijke subsidieronde. Naar verwachting gaat deze ronde eind 2024 open.

Het verstevigen van participatie van jongeren en ouders

De kennis en participatie van ouders en jongeren is onmisbaar in onderzoek en vormt een voorwaarde voor maatschappelijke verandering. Met Wat werkt voor de jeugd investeren we dan ook in de [participatie](#) van ervaringsdeskundige jongeren en ouders in onderzoek. Dat doen we onder andere door de samenwerking met de doelgroep als voorwaarde te stellen voor de projecten die we financieren, door ervaringsdeskundigen aan te stellen in programmacommissies en door het organiseren van masterclasses gericht op jongerenparticipatie in onderzoek.

Ondanks deze inspanningen blijft het een feit dat we ervaringsdeskundigen vaak vragen om zich aan te passen aan 'ons' systeem en aan dat van de wetenschap. Daarom willen we ons er met Wat werkt voor de jeugd de komende jaren nog sterker voor inzetten dat ouders en jongeren een structurele plek krijgen aan de tekentafel. En dat zij in positie gebracht worden om als gelijkwaardige partner mede de koers van een (onderzoeks-)project te kunnen bepalen.

Met dit uitgangspunt zijn vanuit programmalijn 1b verschillende projecten uitgezet. Waaronder de subsidieronde 'Onderzoek voor en door jongeren', waarin jongeren met onderzoekers samenwerken om hun onderzoeksvraag over mentale gezondheid te beantwoorden. De jongeren zijn in de lead. Dit is nog niet eerder gedaan in Nederland. Alle partijen onderzoeken samen wat de succes- en belemmerende factoren zijn in deze innovatieve samenwerking (zie beschrijving van activiteiten en resultaten in 3.1.1 en 4.1.1).

Coronapandemie

De coronapandemie heeft sinds 2020 aanzienlijke invloed gehad op de uitvoering en het verloop van veel projecten. Door lockdowns en reisbeperkingen konden veel projectleiders hun werk niet volgens het oorspronkelijke plan van aanpak uitvoeren. Ook zijn onderzoekers en projectbetrokkenen geconfronteerd met extra werkdruk, thuiswerken en soms gezondheidsproblemen. Bovendien heeft de pandemie bij enkele praktijkorganisaties geleid tot heroriëntatie op urgente vraagstukken, wat leidde tot andere keuzes in het lopende onderzoek. Dit heeft gezorgd voor veel budgetneutrale project verlengingen, aanpassingen in projectopzet en achterblijvende inclusie van deelnemers. Bij 2 projecten speelde dit een rol bij het voortijdig beëindigen van het project.

4. Resultaten, producten en lessen

In deze fase van het programma, kan maar in beperkte mate iets gezegd worden over de resultaten van het programma. Veel projecten lopen nog of moeten zelfs nog starten.

Tot nu toe zijn er 81 projecten toegekend binnen dit programma. Verwacht wordt dat er de komende maanden nog ongeveer 24 projecten worden gehonoreerd.

Op het moment van het opstellen van deze zelfevaluatie (november 2024) zijn 22 projecten afgerond met een eindverslag. Eén van de projecten is voortijdig gestopt. Daarnaast is nog 1 project dat voortijdig gestopt en is en 1 project dat nooit is gestart. Van deze 2 projecten is geen eindverslag beschikbaar.

De overige projecten zijn nog in uitvoering. Van de ongeveer 60 lopende projecten hebben we van 23 projecten een tussentijds voortgangsverslag ontvangen.

De eerste paragraaf van dit hoofdstuk beschrijft per programmalijn de belangrijkste resultaten/verwachte resultaten uit de projecten. Ook wordt de impact daarvan toegelicht. In de tweede paragraaf wordt, op basis van een systematische analyse van voortgangs- en eindverslagen, aangegeven in hoeverre de projecten hebben bijgedragen aan het behalen van de doelstellingen van het programma. De derde paragraaf beschrijft de kennisbenutting aan de hand van de productieve interacties.

De resultaten, producten en lessen zijn beschreven op basis van de voortgangs- en eindrapportages. In bijlage B staat een overzicht van alle 81 projecten met de titel, looptijd, projectleider, samenwerkingspartijen en het budget. Een verdere omschrijving per project is te vinden op [Projecten | ZonMw Projects](#)

4.1 (Voorlopige) resultaten projecten per programmalijn

In deze paragraaf worden per programmalijn de belangrijkste resultaten beschreven.

4.1.1 Programmalijn 1: Kind en leefwereld

Het doel van deze programmalijn is om kennis te vergroten, toepasbaar te maken en te benutten, zodat kinderen en gezinnen in staat zijn om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Daarbij ontvangen ze, indien nodig, op tijd de juiste preventie, opvoed- en jeugdhulp die aansluit bij hun behoeften.

1b Inzetten op participatie van jongeren en hun ouders in onderzoek en beleid

Deze programmalijn stimuleert jongeren- en ouderparticipatie en werkt aan een stevigere onderbouwing voor het effectief vormgeven van jongeren- en ouderparticipatie in verschillende fasen van onderzoek en beleid. Deze programmalijn omvat 4 subsidierondes.

Leernetwerk Participatief Jeugdonderzoek (lopend project)

Belangrijkste (voorlopige) resultaten, per project beschreven

[Leernetwerk participatief jeugdonderzoek | ZonMw Projects](#)

07440122110002 - Amsterdam UMC Locatie VUmc

In dit netwerk werken jongeren en onderzoekers samen aan de kwaliteit, ethiek en praktijk van jongerenparticipatie. Wat vinden we van de huidige situatie? Wat zijn de lessen en wensen voor de toekomst?
Voorlopig resultaat: (maart 2024)

- Er is in de eerste 2 jaar een landelijk leernetwerk opgebouwd van ervaringsdeskundige jongeren en onderzoekers uit verschillende organisaties.
- Er zijn 10 'jongeren check-ins' geweest, online bijeenkomsten voor en door jongeren..
- En 17 online mini-symposia met jongeren en onderzoekers.
- In 6 coachingspools worden junior Participatief Actie onderzoekers wordt gecoacht door een senior onderzoeker en een ervaringsdeskundige jongere.

- De 'Richtlijnen voor kinderen, jongeren en onderzoekers die echt willen samenwerken in onderzoek', zijn tot stand gekomen.
- Verschillende PARTI-lessen zijn gepubliceerd: [Richtlijnen en artikelen - School for Participation](#)

Jongerennetwerk Ervaringskennis (lopend project)

Belangrijkste (voorlopige) resultaten, per project beschreven

[Young Perspective - XL](#)

07440122220003 - Jongeren Netwerk Limburg

Young Perspective - XL

is een initiatief van Jongeren Netwerk Limburg (JNL) in samenwerking met jongerenorganisaties en maatschappelijke organisaties.

Met dit initiatief wil JNL ervoor zorgen dat jongeren (12-

27 jaar) in Limburg beter en structureel kunnen agenderen, meedoen, gehoord en geïnformeerd worden. In onderzoek

en beleid, bij maatschappelijke organisaties, onderwijs- en onderzoeksinstituten, overheden en in de politiek. Daarmee wil het netwerk de positie van jongeren verbeteren én

de samenwerking versterken tussen organisaties die zich inzetten voor de positie van Limburgse jongeren.

Onderzoek voor en door jongeren (lopende projecten)

Belangrijkste (voorlopige) resultaten, per project beschreven

[Onderzoek voor en door jongeren](#)

07440122230003 – Erwelzijn

Dit project onderzoekt hoe we impact kunnen maken op de mentale gezondheid van studenten met existentiële eenzaamheid. Er is weinig onderzoek gedaan naar wat werkt bij existentiële eenzaamheid bij jongvolwassenen. Zingeving heeft een bewezen positief effect op de mentale gezondheid van jongvolwassenen. De methode Ikigai wordt gebruikt om studenten meer inzicht te geven in wie ze zijn en wat ze willen.

[Zeg je JA tegen MDMA?!: Voorlichting over MDMA-therapie voor jongeren met PTSS en hun ouders](#)

07440122230005 - De Haagse Hogeschool (afgerond)

Dit project onderzocht hoe jongeren met PTSS en hun ouders denken over MDMA-therapie, door een enquête en interviews. Vervolgens is samen met enkele jongeren en ouders een hulpmiddel ontwikkeld, zodat therapeuten goede voorlichting kunnen geven over MDMA-therapie. Zo kunnen jongeren samen met hun ouders beslissen of zij deze therapie willen ontvangen om hun PTSS-klachten te verminderen.

[In\(ter\)Actie! Een participatief behoeftenonderzoek om jongeren in een asielzoekerscentrum te laten integreren in Nederlandse sportclubs](#)

07440122230006 - Amsterdam UMC Locatie VUmc

Het doel van dit onderzoek is om de deelname van jongeren in een asielzoekerscentrum (AZC) aan sportactiviteiten van Nederlandse sportclubs te bevorderen. Zodra deze jongeren mee kunnen sporten met Nederlandse jongeren, zullen zij meer contacten leggen en meer in beweging komen, wat beide, naar verwachting, leidt tot een verbeterde mentale gezondheid.

[Gelukkig zijn met en zonder je smartphone](#)

07440122230007 - Hogeschool Windesheim

Jongeren die veel met hun smartphone bezig zijn hebben meer kans op mentale klachten, zoals depressie en stress. Er zijn veel tips voor het managen van schermtijd, maar die zijn vaak bedacht door volwassenen en het is niet duidelijk of ze echt werken. In dit onderzoek wil student Madelief antwoord vinden op de vraag: 'Hoe kun je je smartphonegebruik verminderen zodat je gelukkig bent met én zonder je smartphone?' Dat doet ze samen met medestudenten en met ondersteuning van het lectoraat Jeugd & Media van Hogeschool Windesheim

[Het beoordelen van de impact van een peer-mentoringsprogramma op het mentale welzijn van jongeren \(16 - 27 jaar\)](#)

07440122230008 - Vrije Universiteit Amsterdam

Het peer-to-peer-mentorprogramma Virgilius Mentoring traint jongeren op het gebied van mentale gezondheid, om zo hun leeftijdsgenoten te ondersteunen en te coachen. Om het programma goed aan te laten sluiten bij de wensen en behoeften van jongeren, zijn jongeren nauw betrokken bij het onderzoek. Zij krijgen de mogelijkheid het programma te helpen creëren en evalueren.

[Studenten Welzijnswijzer.](#)

07440122230009 - Avans Hogeschool

Dit project onderzoekt de rol die verenigingen kunnen spelen in het versterken van studentenwelzijn. En vertaalt dit naar een Studenten Welzijnswijzer: een adviesrapport dat verenigingen ondersteunt bij het ontwikkelen van beleid. Dit vereist samenwerking tussen verenigingen, onderwijsinstellingen, gemeente, experts en studentenvakbonden.

[De mentale gezondheid van hoogbegaafde jongeren: wat kunnen zij zelf doen?](#)

07440122230010 - Hogeschool Inholland

Hoogbegaafde jongeren kenmerken zich door een hoge intelligentie en een groot creatief denkvermogen. Ook kunnen zij kritisch, perfectionistisch en faalangstig zijn. Tijdens de adolescentie (16-22 jaar) kunnen jongeren bovendien onzeker zijn over vriendschap, seksualiteit en hun zelfbeeld. Voor hoogbegaafde jongeren een extra moeilijke periode als zij zich ook eenzaam en anders voelen, stress ervaren en het onderwijs niet passend is.

Dit onderzoek geeft inzicht in hoe hoogbegaafde jongeren hun mentale gezondheid ervaren en zelf kunnen versterken. Op basis van gesprekken met hoogbegaafde jongeren en deskundigen. Dit resulteert in concrete adviezen voor hoogbegaafde jongeren om hun mentaal welbevinden te vergroten.

[Gesprekken die Levens Redden: Workshops over Suïcidepreventie voor Studenten](#)

07440122230012 - Erasmus Universiteit Rotterdam

Dit participatieve en praktijkgerichte onderzoek heeft als doel: inzicht krijgen in de kennis, houding en perceptie van studenten, met betrekking tot communicatie over suïcide. Om op basis hiervan effectieve tools ter interventie te ontwikkelen. Denk aan een workshop om de communicatievaardigheden van studenten met betrekking tot suïcide te verbeteren, en het stigma rondom suïcide te verminderen.

[KOPP/KOV in beeld: een onderzoeksproject dat maakt dat kinderen van ouders met psychische of verslavingsproblemen \(KOPP/KOV\), als zij dat willen, zich meer gezien en gehoord voelen op school en, indien nodig, makkelijker de weg vinden naar bestaande interventies](#)

07440122230013 - Universitair Medisch Centrum Groningen

Onderzoek naar kinderen met een ouder met psychische en/of verslavingsproblemen (KOPP/KOV) richt zich vrijwel uitsluitend op het risico dat deze kinderen zelf lopen op mentale problemen - maar niet op hun behoeften.

Juist omdat een groot deel van de KOPP/KOV-jongeren uiteindelijk zelf mentale problemen ontwikkelt is het erg belangrijk dat zij gezien en gehoord worden.

Leonie (jongere) en Catharina (onderzoeker) willen met het project 'KOPP/KOV in beeld' bij jongeren zelf ophalen waar zij behoefte aan hebben op school. En zij willen samen met medeleerlingen en de zorgcoördinator een product ontwikkelen voor alle KOPP/KOV-jongeren. Om zo bij te dragen aan directe maatschappelijke impact en positieve verandering.

[YOUNGINS: The Brave Space.](#)

07440122230015 - Hogeschool Rotterdam

In Youngins luisteren onderzoekers en jongeren samen naar jongeren in Rotterdam-West. Met creatieve methodes zoals participatief theater maken ze mentale issues bespreekbaar. Zij ontwikkelen een Safe Space, waar jongeren zich veilig voelen om in hun eigen taal hun verhaal te delen. Zij vormen een community die een luisterend oor biedt en van zich laat horen. Zij maken voorstellingen en creatieve producten zoals spoken word en film, waarmee ze laten zien wat er bij jongeren speelt en wat er veranderd moet worden.

Met deze producties gaan ze in gesprek met professionals, politici en beleidsmakers. Zo gaan ze van een Safe Space naar een Brave Space voor maatschappelijke verandering.

[Samen sterk: De rol van lotgenotencontact voor jongeren met traumatische jeugdervaringen](#) **07440122230016 – Erasmus Universiteit Rotterdam**

Dit onderzoek brengt in kaart wat de behoeften bij jongeren aan lotgenotencontact zijn. En hoe lotgenotencontact kan bijdragen aan een beter welzijn van jongeren met een.

Dit doen de onderzoekers met literatuuronderzoek, met een team van jongeren die interviews afnemen bij 20 jongeren met een trauma, en met 10 ervaringsdeskundigen.

Op basis van de resultaten maken ze een richtlijn, een webinar en een podcast over hoe lotgenotencontact goed vormgegeven kan worden. De resultaten zijn van belang, omdat het jongeren die nu (geen) professionele hulp ontvangen extra mogelijkheden kan bieden om te herstellen van hun trauma.

[Een workshop voor en door studenten: Hoe zet je relationele vaardigheden in om studentenwelzijn in je eigen omgeving te bevorderen?](#)

07440122230018 - CINOP

Van de studenten heeft 51% last van psychische klachten. Desondanks vinden studenten het vaak lastig om het gesprek aan te gaan over mentale gezondheid. Om de drempel hiervoor te verlagen willen ECIO en studentenorganisatie Frisse Gedachtes samen met de doelgroep workshop ontwikkelen op basis van kennis uit wetenschap en praktijk. Met als doel: het versterken van relatievaardigheden van studenten binnen het mbo, hbo en wo.

De workshop zal studenten praktische handvatten meegeven om het gesprek met medestudenten over mentaal welzijn te starten. En tips voor hoe je hierbij met je eigen emoties en die van de ander om kan gaan.

['Met een hond kan ik het leven aan: Assistentiehonden in het leven van jongeren met een langdurige behandeling'.](#)

07440122230023 - Rijksuniversiteit Groningen (afgerond)

Als bij jongeren sprake is van mentale problemen en een langdurige behandeling weinig effect heeft op de kwaliteit van leven, kan een psychosociale assistentiehond verlichting bieden. Helaas worden assistentiehonden niet altijd vergoed door zorgverzekeraars of via de Wmo, terwijl onderzoek laat zien dat deze honden sociaal isolement verminderen en verlichting bieden bij mentale problemen. Dit project brengt in beeld voor wie en wanneer een psychosociale assistentiehond passend is. Met als opbrengst een richtlijn waarmee jongeren een duidelijke en eerlijke weg kunnen bewandelen bij het aanschaffen van een assistentiehond.

Overkoepelend leren Onderzoek voor en door jongeren (lopend project)

Belangrijkste (voorlopige) resultaten, per project beschreven

[Overkoepelend leren: Onderzoek voor en door jongeren](#)

07440122240003 - Amsterdam UMC Locatie VUmc

In 13 projecten onder de noemer 'Onderzoek voor en door jongeren' werken jongeren met onderzoekers samen om hun onderzoeksvraag over mentale gezondheid te beantwoorden. De jongeren zijn in de lead. Dit is nog niet eerder gedaan in Nederland. Alle partijen samen onderzoeken in dit overkoepelende project wat de succes- en belemmerende factoren zijn in deze innovatieve samenwerking. Doel is de leervensen, lessen en kansen te oogsten, en samen kritisch te reflecteren op het proces en de uitkomsten.

Voorlopig resultaat (maart 2024): Er is een startbijeenkomst geweest en interviews zijn afgenomen. Er was enthousiasme, maar ook uitdagingen kwamen naar voren. Zoals het uitlopen van de planning en vragen voor ZonMw over de verwachtingen rondom de eindrapportage. In de bijeenkomst in maart 2024 gaat het over gezamenlijk leren en verbinden door dilemma's, kennis en expertise uit te wisselen. Dan bespreken we ook met de projectteams hoe de evaluatie en delen van de waarde en opbrengsten in de komende periode voortgezet kunnen worden.

1C Verbeteren en versterken jongeren en gezinnen in kwetsbare omstandigheden (meerderheid zijn lopende projecten)

Deze programmalijn draagt bij aan het vergroten, toepasbaar maken en benutten van kennis over wat werkt om kwetsbare gezinnen tijdig te signaleren, meer preventief te ondersteunen en de juiste hulp te bieden.

Belangrijkste (voorlopige) resultaten, per project beschreven

[Halt en JIM: een kansrijke toekomst voor jongeren door het versterken van relaties](#)

744130101 – Stichting Halt

Dit onderzoek meet of de aanvulling van de JIM-aanpak op de Halt-interventie effectief is in het vergroten van beschermende factoren. En daarmee zorg- en strafescalatie voorkomt, en bijdraagt aan een betere toekomstontwikkeling van jongeren.

Voorlopig resultaat (juli 2023): In de quasi-experimentele studie zijn: 210 aanmeldingen voor de baseline vragenlijst. Daarvan zijn er 183 geschikt voor deelname aan het verdere onderzoek. Voor de kwalitatieve studie is een ongestructureerd focus groep interview (N = 22) uitgevoerd. Gevolgd door drie kleinere semigestructureerde focusgroep interviews (N = 6-8). Uit een voorlopige analyse blijkt dat JIM-getrainde Halt-medewerkers prioriteit geven aan de reguliere Halt-taken boven het uitvoeren van de JIM-aanpak. Deze keuze wordt beïnvloed door de werkdruk binnen Halt, de diversiteit aan taken binnen de reguliere Halt-interventie, het

combineren van de JIM-aanpak met deze taken (met name qua tijdsinvestering), en de beoordeling van de reguliere taken vanuit de organisatie.

Ouder in Detentie

744130102 - Avans Hogeschool (afgerond)

In Nederland zijn er 25.000 kinderen met een ouder in detentie, voornamelijk vaders. Voor deze kinderen valt een belangrijke hechtingsfiguur weg. Dit project heeft onderzocht hoe deze kinderen in beeld kunnen worden gebracht en hoe hun ondersteuningsbehoeften kunnen worden vervuld. Het project biedt inzicht in hoe kinderen met een gedetineerde vader bereikt kunnen worden, wat hun behoeften zijn en welke ondersteuning noodzakelijk is. Concrete handvaten voor professionals zijn ontwikkeld om de psychosociale ontwikkeling van deze kinderen te ondersteunen en de relatie tussen vader en kind te behouden of herstellen. Dit helpt risicofactoren te verminderen en beschermingsfactoren te versterken. Meer informatie en producten zijn te vinden op www.ouderindetentie.nl.

Intergenerationele overdracht van trauma voorkomen: Een preventieve blended care interventie

744130103 - Sinai Centrum

In dit project wordt onderzocht of een cursus ouders met posttraumatische stressstoornis (PTSS) en hun kinderen kan ondersteunen. Ouders die zelf PTSS hebben (gehad) en hun kinderen denken mee over wat er in de cursus aan bod komt. De cursus bestaat uit online modules en gesprekken 'in het echt' met een hulpverlener. Met vragenlijsten en een app wordt onderzocht of de cursus effectief is.

Voorlopig resultaat: (juni 2023) het betrekken van een stuurgroep bestaande uit volwassenen met PTSS is geslaagd. Deze groep heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de interventie en het onderzoek. Helaas is het nog niet gelukt een stuurgroep samen te stellen van jongeren wiens ouder PTSS heeft. Dit wordt nogmaals geprobeerd richting de eindfase van het project.

Wat werkt in Home-Start om kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden te signaleren en ondersteunen?

744130104 – Universiteit van Amsterdam

Deze studie onderzoekt wat werkt in de opvoedondersteuning door Home-Start, een vrijwilligersorganisatie die gezinnen helpt. Dat doen zij door het zelfvertrouwen en sensitief opvoedgedrag van ouders te vergroten en hun sociale netwerk te versterken. Dit project onderzoekt de werkzaamheid van bijvoorbeeld matching tussen vrijwilligers en gezinnen, de kwaliteit van de werkrelatie en de implementatie van Home-Start principes.

Voorlopig resultaat (december 2023): Een reflectie-instrument is ontwikkeld voor gebruik tijdens intervisiegesprekken tussen Home-Start coördinatoren en vrijwilligers. Kwantitatief onderzoek heeft plaatsgevonden. In een case-control studie (n = 264) worden 132 Home-Start (0-6 jaar) of Home-Start+ (7-18 jaar) gezinnen vergeleken met 132 controlegezinnen. Voor een dagboekstudie zijn 18 ouders geworven. Ouders die Home-Start krijgen, delen gedurende 4 periodes van een week hun alledaagse opvoedervaringen- en gedrag.

Wat mij helpt: jongeren in kwetsbare omstandigheden aan het woord over beschermende factoren **744130105**

- Hogeschool van Amsterdam

Dit onderzoek richt brengt beschermende factoren in kaart bij:

- jongeren die opgroeien in armoede
- jongeren die mantelzorg verlenen en
- jongeren die kampen met problematisch middelengebruik en/of opgroeien in een gezin met verslavingsproblemen.

Het onderzoek biedt gedegen inzicht in beschermende factoren voor jongeren in kwetsbare omstandigheden. En levert bruikbare tools en/of aanpassingen op voor professionals en vrijwilligers die met jeugd werken.

Voorlopig resultaat (april 2023): Workshops met jongeren zijn ontwikkeld en gehouden. Dataverzameling is gestart en door nieuwe wervingsactiviteiten is de verwachting dat voldoende deelnemers wordt behaald. Uiteindelijk worden ook deelnemers buiten Amsterdam geworven. Dit heeft inhoudelijk geen consequenties voor het behalen van de doelstelling. Verhalen worden via interviews en workshops met jongeren opgehaald.

Troosten en slapen met de Happiest Baby-methode voor alle ouders

744130106 - Amsterdam UMC Locatie VUmc

Dit onderzoek bekijkt of (aanstaande) ouders een extra steuntje in de rug kunnen krijgen door ze de Happiest Baby-methode aan te leren als effectieve troostmethode.

- We leren van ouders en professionals: waar hebben zij behoefte aan?
- We maken gezamenlijk een plan voor ouderworkshops en bijbehorende materialen.
- Verpleegkundigen en collega's op het consultatiebureau en in wijkteams voeren dit plan uit in Amsterdam en Alkmaar.

- We onderzoeken hoe dit de ouders in kwetsbare omstandigheden ondersteunt bij het omgaan met hun baby.

Op die manier wordt de Happiest Baby-methode verder ontwikkeld voor gezinnen en komt er een handleiding voor professionals beschikbaar.

Voorlopig resultaat (maart 2023): Gezinnen (10) en professionals zijn geïnterviewd uit de 2 deelnemende wijken. Bij alle spreekuren en huisbezoeken wordt de methode gebruikt en daarnaast wordt 3 keer per maand een ouderworkshop gegeven. Er zijn jeugdverpleegkundigen, jeugdartsen en ouder- en kindadviseurs van het sociale wijkteam geschoold in de Happiest Baby-methode. Verder zijn 4 verpleegkundigen opgeleid tot Happiest Baby Educator. Er is financiering verkregen via de gemeente Amsterdam zodat ouders tijdens én na het project de workshops kunnen (blijven) volgen.

[Het versterken van kwetsbare gezinnen binnen de Sociaal Medische Indicatie regeling voor kinderopvang door systematische signalering van vroegkinderlijke ontwikkeling en bevordering van ouderschapsvaardigheden](#)

744130107 - Universiteit Utrecht

Ouders die aangeven de opvoeding van hun kind niet langer aan te kunnen vanwege psychische of lichamelijke klachten, kunnen gebruik maken van reguliere kinderdagopvang via de Sociaal Medische Indicatie (SMI)-kinderopvangregeling. Dit ontlast de ouder en biedt het kind een stimulerende omgeving. Ervaren de ouders een afname in opvoedbelasting? Hoe verloopt de ontwikkeling van de kinderen? Worden problemen in de ontwikkeling eerder gezien en ouderschapsvaardigheden versterkt wanneer zowel ouders als pedagogisch medewerkers betrokken worden bij de screening en stimulering van de ontwikkeling van hun kind? Om deze vragen te beantwoorden, worden gezinnen met kinderen van 0-6 jaar gedurende 1 jaar gevolgd.

Voorlopig resultaat (mei 2023): Op het moment van indienen van het voortgangsverslag werden volop gegevens verzameld. De dataverzameling bleek intensiever dan gedacht. Dit komt onder andere ook door de hoge werkdruk en gebrek aan personeel in de kinderopvang. Dankzij extra inspanningen van de onderzoekers loopt de dataverzameling goed.

[‘Lerende gemeenschap met en voor gezinnen van ouders met LVB: tijdig bereiken, signaleren van en anticiperen op opvoedproblematiek, versterken van de samenwerking met het \(in\)formele netwerk en veerkracht’](#)

744130108 - Partners voor Jeugd

Gezinnen met ouders met een licht verstandelijke beperking (LVB) hebben langdurige hulp nodig. Zodat problemen niet erger worden en de kinderen in het gezin zich goed kunnen ontwikkelen. De methodiek HouVast is ontwikkeld in en samen met de praktijk, voor gezinnen waar opvoedproblemen dreigen.

In dit project wordt HouVast versterkt door te onderzoeken wat werkt in:

1. het bereiken van gezinnen van ouders met LVB
2. het signaleren van en samen anticiperen op mogelijke opvoedproblemen in de toekomst,
3. voordat er problemen zijn
4. het versterken van de ‘samenwerking tussen gezin, professional en netwerk’ en ‘veerkracht’

Nieuwe kennis op deze thema's wordt vertaald naar praktische tools en een training voor professionals. Het gebruik ervan wordt geëvalueerd.

Voorlopig resultaat (juni 2023): Er zijn 4 focusgroepen georganiseerd met moeders met een LVB en met professionals en informele ondersteuners. Hieruit zijn een aantal aandachtsgebieden voor verbetering naar voren gekomen. In Studie 2 worden die thema's vertaald naar hulpmiddelen.

[Cuddle & Care: onderzoek naar de werkzame elementen in een aanbod voor baby's die opgroeien in kwetsbare gezinnen in armoede’](#)

744130109 - Tilburg University

‘Cuddle & Care’ (C&C) is een nieuwe aanpak, ontwikkeld in samenwerking met jonge ouders in armoede. De aanpak bestaat uit:

1. versterken van goed ouderschap door babydragen en informatie van een psycholoog;
2. stress verminderen door hulp bij financiën;
3. onderlinge steun in een groep;
4. gezond koken, en
5. makkelijk doorverwijzen naar méér hulp als dit nodig is.

Dit project onderzoekt hoe ouders het beste worden bereikt om mee te doen aan C&C, of het project inderdaad effect heeft op de ouder-kindrelatie, welke onderdelen van het project waardevol zijn en of dit verschilt voor verschillende ouders.

Voorlopig resultaat (juni 2023): Op het moment van indienen van het voortgangsverslag was de projectgroep voornamelijk bezig met de werving. Zie ook [Cuddle & Care | Impluz](#)

[Een participatief actieonderzoek naar werkzame factoren in het versterken of herstellen van een veilige opgroei- en opvoedsituatie in Poolse gezinnen in Nederland](#)

744130110 - Kompas Jeugdzorg (afgerond)

Doel van het project is het creëren van een veilige opgroei- en opvoedsituatie voor kinderen in Poolse gezinnen, door het netwerk te versterken en de samenwerking te verbeteren.

Resultaat: Het project heeft een presentatie/voorlichtingsfolder opgeleverd over de verschillen tussen de jeugdzorgsystemen in Nederland en Polen. Ook is er een training voor jeugdprofessionals en een workshop voor Veilig Thuis ontwikkeld. Hierin zijn de ervaringen en bevindingen van het samen optrekken in gezinnen verwerkt. De organisaties kunnen de training en workshop zelf intern uitvoeren. Een draaiboek en extra informatie moeten het gebruik ervan bevorderen.

[KOPPeling: hulp uit eigen kring](#)

744130111 - Universitair Medisch Centrum Groningen

In Nederland groeien 550.000 kinderen op bij ouders met psychische problemen. Het doel van de interventie KOPPeling is om samen met een maatschappelijk werker en het sociale wijkteam, het sociale netwerk van het gezin in te schakelen. Met als doel dat het netwerk de zorg voor de ouders en het gezin over kan nemen, en het kind weer kind kan zijn. Dit project onderzoekt of KOPPeling leidt tot een verbetering van de kwaliteit van leven van kinderen, tot minder opvoedstress bij ouders en ook of kinderen door KOPPeling vaker activiteiten buitenshuis hebben.

Voorlopig resultaat (juni 2023): De onderzoeker is bijna een jaar na de start van het onderzoek begonnen. Daarom was een verlenging van de projectperiode nodig. Januari 2024 is een haalbaar startmoment voor de evaluatiestudie. Professionals zijn getraind en er ligt een uitgebreid draaiboek. De ggz-instellingen, wijkteams en betrokken gemeenten erkennen de urgentie van dit project en onderstrepen het belang van samenwerking voor een goede preventie. Ook is er enthousiasme bij professionals voor het uitvoeren van KOPPeling. Zie ook: [Koppeling | Hulp uit eigen kring \(koppeling-project.nl\)](#)

OVERKOEPELEND PROJECT

[Kennissynthese: hoe kunnen we kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden tijdig signaleren en hen zo goed mogelijk ondersteunen door het effectief versterken van beschermende factoren?](#)

744130201 - Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Een breed consortium van kenniscentra verwerkt bestaande en nieuwe wetenschappelijke, praktijk- en ervaringskennis tot een kennissynthese. Dit doet het samenwerkingsverband op basis van literatuuronderzoek, focusgroepen met ouders en jongeren, een Delphi-studie onder stakeholders en leersessies met projectleiders van de in deze subsidieoproep gehonoreerde onderzoeken.

Centraal staat de vraag hoe kwetsbare kinderen en gezinnen tijdig gesignaleerd kunnen worden, en hoe beschermende factoren effectief kunnen worden versterkt om hen te ondersteunen. Samen met de beoogde gebruikers wordt de verzamelde kennis verwerkt tot concrete producten voor professionals, informele medeopvoeders, ouders en jongeren.

Voorlopig resultaat (augustus 2023): Binnen 'Work package 2: Bestaande wetenschappelijke, praktijk- en ervaringskennis verzamelen' is het literatuuronderzoek en de focusgroepen met jongeren en ouders afgerond. De Delphi-studie / uitvraag onder professionals wordt op het moment van indienen van het voortgangsverslag vorm gegeven en verwacht wordt dat dit in het eerste kwartaal van 2024 wordt opgeleverd. Binnen 'Work package 3: Kennisuitwisseling' worden leersessies tussen de 11 projecten georganiseerd.

4.1.2 Programmalijn 2: Professionals en organisaties

Deze programmalijn richt zich op professionals die preventie, opvoed- en jeugdhulp voor kinderen en gezinnen uitvoeren en professionals in de aanpalende sectoren. Ook managers en leidinggevenden hebben hierin een rol en taak. Om hun werk goed te kunnen uitvoeren moeten deze professionals goed opgeleid zijn, hebben ze voldoende effectieve tools in handen en kunnen ze hun kennis en kunde op peil houden. Ze hebben onafhankelijke, wetenschappelijk onderbouwde kennis nodig, die vervolgens naar de werkvloer vertaald wordt zodat ze er daadwerkelijk mee aan de slag te kunnen.

2a Consortia Impact door samen lerend doen wat werkt
Naar verwachting starten april 2025 6 consortia.

2a Onderzoek naar kernelementen van interventies in de jeugdsector (lopende projecten)

Belangrijkste (voorlopige) resultaten, per project beschreven (gestart in maart 2024)
<u>Opvoedingsondersteuning: Optimale Combinaties van Elementen Voor Optimale Uitkomsten</u> 07440212310004 - Universiteit van Amsterdam Dit project ontwikkelt handvatten voor professionals. Om hen te helpen kiezen voor de combinatie van kern- en structuurelementen die voor het gezin waarmee zij werken de grootste kans op succes heeft. Inclusief inzicht in waarom deze elementen de kans op effectiviteit vergroten.
<u>Motiverende gesprekstechnieken en feedback in opvoedinterventies: Wat werkt, voor wie en hoe?</u> 07440212310005 - Universiteit van Amsterdam Het doel van dit onderzoek: meer kennis generen over de effectiviteit van 2 veelbelovende algemene kernelementen. Namelijk: het effect van deze elementen op opvoedvaardigheden van ouders in kaart brengen, en vervolgens op het psychosociaal functioneren van kinderen. Ook onderzoekt dit project de effectiviteit van de kernelementen voor gezinnen in verschillende sociaaleconomische posities, uit verschillende culturele achtergronden en gezinnen met problemen bij de start.
<u>Werkzame elementen van interventies voor gezinnen met meervoudige en complexe problemen</u> 07440212310007 – Rijksuniversiteit Groningen Het doel van dit onderzoek is zicht krijgen op: 1. welke elementen op welke manier worden aangeboden aan diverse subgroepen binnen gezinnen met meervoudige en complexe problemen. En op de invloed van de manier waarop zij deze elementen krijgen aangeboden. 2. de timing en intensiteit waarin kansrijke elementen worden ingezet. En welke relatie dit heeft met het wekelijks functioneren binnen gezinnen met meervoudige en complexe problemen.
<u>De effectiviteit van exposure bij jeugd met angst, OCS en PTSS: Hoe en voor wie werkt het?</u> 07440212310010 - Universiteit van Amsterdam Het doel van dit project is om beter te begrijpen hoe en voor wie exposure werkt, door in te zoomen op individuele behandeltrajecten van jongeren. Voor het beantwoorden van deze vragen is data nodig van veel jongeren die onderzoekers alleen niet kunnen verzamelen. Met behulp van een grote internationale dataset kunnen deze individuele behandeltrajecten in kaart worden gebracht. Met deze kennis kunnen behandelaars exposure aanpassen worden op de unieke behoeften van jongeren en de behandel-effectiviteit vergroten.
<u>Gezinnen in complexe scheiding: Multi-method onderzoek naar kernelementen van scheidingsinterventies</u> 07440212310021 – Universiteit Utrecht Het doel van dit onderzoek is zicht krijgen op de rol van kernelementen uit de methodiek Ouderschap Blijft. Het gaat hierbij om de uitkomsten voor kinderen en ouders bij wie sprake is van een complexe scheiding, met daarbij mogelijk en dreigend contactverlies. Het onderzoek richt zich breed op trajecten voor omgangsbemiddeling en meer specifiek op trajecten voor omgangsbegeleiding, gericht op contactherstel tussen ouder en kind. Gezocht wordt naar verbanden tussen de toepassing en werkzaamheid van kernelementen uit de methodiek, en het functioneren van kinderen en hun ouders in de scheidingssituaties. Met deze kennis wordt duidelijker wat een professional moet doen en laten, bij wie, in welke situatie, waarom, en hoe dat werkt.
<u>Bouwstenen van succes: Analyse van kerncomponenten in een effectieve interventie voor jonge kinderen</u> 07440212310025 – Universiteit Leiden Dit project onderzoekt de effectiviteit van de kernelementen van de interventie Cool Little Kids . In 3 e deelprojecten wordt onderzocht voor wie, wanneer en waarom een kernelement werkt. Zo wil het onderzoek bijdragen aan een efficiënte en doelgerichte toepassing van preventieve angstinterventies.
<u>WELKE kernelementen werken voor WIE, WANNEER en HOE bij de behandeling van angst bij jeugd</u> 07440212310026 – Rijksuniversiteit Groningen Doel van dit project is om: 1. meer onderbouwing te geven voor personalisatiekeuzes. Door te kijken welke kernelementen en behandelkenmerken samenhangen met betere effecten, en of dit vooral geldt voor bepaalde kinderen. 2. kernelementen te selecteren voor implementatie.
<u>Oudertraining bij ADHD: welke kernelementen werken het best voor wie en wat zijn de mechanismen?</u> 07440212310027 - Universitair Medisch Centrum Groningen Dit project heeft 2 deelprojecten met de volgende doelstellingen: • Deelproject 1: Bepalen welke kernelementen meer of minder effectief zijn voor welke gezinnen.

- Deelproject 2: Specificeren van de werkingsmechanismen van de meest veelbelovende kernelementen. Door inzicht te krijgen in de opeenvolging van veranderingen die plaatsvinden bij ouders en kinderen, direct na het ontvangen van deze kernelementen.

Kernelementen van sociale vaardigheidstrainingen voor kinderen: wat werkt voor wie en wanneer?

07440212310028 - Universiteit van Amsterdam

Het doel van het onderzoek is een diepgaande analyse van kernelementen. Waarbij werkzame mechanismen worden achterhaald, en inzichtelijk wordt voor welke doelgroepen ze het meest effectief zijn. Dit ondersteunt praktijkprofessionals en interventieontwikkelaars om deze kernelementen effectief in te zetten.

Welke elementen uit antipestbeleid zijn effectief voor welke pestslachtoffers en daders?

07440212310029 - TNO

Het doel van dit project is om te achterhalen welke kernelementen uit antipestbeleid werken voor welke pestslachtoffers en daders. Het project biedt ook inzicht in wat werkt in welke situaties en wat de onderliggende verklaringen daarvoor zijn. Met kennis over de effectieve kernelementen uit antipestbeleid kunnen de bestaande interventies gericht op pesten aangescherpt worden. Zo kunnen professionals bij specifieke situaties de juiste, meest effectieve kernelementen zo optimaal mogelijk inzetten.

'Optimaliseren door te personaliseren! Een modulaire aanpak voor jongeren met depressieve klachten'.

07440212310034 - Universiteit Utrecht

Het doel van deze studie is om de kernelementen van depressie-interventies met cognitieve gedragstherapie te vereenvoudigen zodat ze toegankelijk zijn voor een grote groep jongeren van vmbo-basis tot vwo en met diverse culturele achtergronden. En om zicht te krijgen op wat werkt voor wie, waarom en wanneer.

2b Verbeteren en versterken wijkgericht werken (afgeronde projecten)

Deze programmalijn draagt bij aan kennisontwikkeling, het toepasbaar maken en het benutten van bestaande kennis ter versterking van de kwaliteit van lokale teams en wijkgericht werken. Een belangrijk onderdeel is het bevorderen van de samenwerking tussen professionals uit het medische, sociale en publieke domein, zowel binnen als buitende de lokale teams. Hierdoor kunnen zij goede, laagdrempelige en toegankelijke hulp bieden en gezamenlijk hun brede taak goed uitvoeren. Indien nodig kunnen zij ook effectief doorverwijzen naar gespecialiseerde hulp.

Belangrijkste resultaten, per project beschreven (afgerond)

'De specialist dichterbij? Wat werkt voor professionals in een lokale integrale specialistische werkwijze'

744220101 - Leiden University Medical Center

In het project 'De specialist dichterbij?' hebben 5 integrale specialistische teams onderzocht wat wel en niet werkt voor professionals die werken met een integraal specialistische aanpak. Dit gebeurde in samenwerking met professionals, beleidsmakers, ouders en jongeren in de regio's Holland Rijnland, Haaglanden en Midden-Holland. Tijdens het project vormden betrokkenen met elkaar een leernetwerk, waarin ze van en met elkaar leerden en reflecteerden op de tussentijdse resultaten.

Er werd een werkwijzebeschrijving ontwikkeld over integraal specialistisch werken. Hierin werd onder andere ingegaan op de doelgroep van integraal specialistische teams, de doelen die zij nastreven, het hulpverleningsproces en de werkwijze van de teams. Partnerschap tussen de verschillende niveaus (beleid, praktijkorganisatie, professionals en gezinnen) bleek cruciaal voor het ontwikkelen van een effectieve integrale specialistische werkwijze. Zie ook: [De specialist dichterbij - Werkplaats SAMEN](#)

Prinsenhof: proeftuin voor 'VIG in de BUURT'

744220102 Gemeente Leidschendam-Voorburg (voortijdige beindigd)

Het doel van de proeftuin was om te experimenteren met het vroegtijdig inzetten van een bestaande methodiek die gebruik maakt van 'drang'. Door deze methodiek zouden gezinnen in een vroeg(er) stadium begeleid worden en zou escalatie van de problematiek en jeugdbeschermingsmaatregelen voorkomen kunnen worden. Op 1 april 2022 is het project gestopt omdat er onvoldoende deelname gerealiseerd kon worden. De aangeboden hulpverlening sloot op dat moment onvoldoende aan op de behoefte van de doelgroep.

POH Jeugd & Gezin de ontwikkeling van een wijkgerichte methodiek (ToolBOX) en effectonderzoek'

744220103 - Gemeente Rotterdam

In deze studie is onderzoek gedaan naar de behoeften en ervaringen van jonge cliënten en hun ouders die via hun POH J&G hulp zochten voor psychosociale problemen. Zij waren over het algemeen zeer tevreden over deze vorm van zorg. Er zijn aanbevelingen gedaan op het gebied van communicatie en bejegening. Deze aanbevelingen zijn verwerkt in het opleidingsaanbod en de functieomschrijving van de POH J&G. Ook zijn huisartsen bevraagd naar hun ervaringen. Dit heeft geleid tot een beter inzicht in de voordelen en ontwikkelpunten van de POH J&G in de huisartsenpraktijk.

De ToolBox is beschikbaar via: <https://st-raw.nl/projecten/poh-jeugd-gezin/>.

[Kansrijk Poelenburg: Samenwerking tussen jeugdprofessionals en jonge rolmodellen in wijkgericht werken](#)

744220104 - Hogeschool Inholland

Kansrijk Poelenburg is een onderzoek naar de inzet van rolmodellen in het preventief en wijkgericht werken in Poelenburg, Zaanstad. Op basis van actieonderzoek met lokale partners is gewerkt aan het versterken van de 'keten van vertrouwen' die jongeren moeten doorlopen om, indien nodig, de juiste ondersteuning te krijgen. Er is onderscheid gemaakt tussen 'rolmodellen met naamsbekendheid', 'jongerenwerkers' en 'tussenpersonen' als rolmodellen. De rol van deze betrokkenen is beschreven in het proces van het verkleinen van de afstand naar het professioneel voor- en achterveld. Het onderzoek draagt bij aan het vergroten van de kennisbasis over het bereiken van jongeren die wantrouwen koesteren ten aanzien (vertegenwoordigers van) sociale voorzieningen. Daarnaast biedt het onderzoek aanknopingspunten om de 'keten van vertrouwen' in Poelenburg en vergelijkbare wijken te versterken. Het onderzoeksproject heeft de rapportage '[Kansrijk Poelenburg. Samenwerking tussen jeugdprofessionals en jonge rolmodellen in wijkgericht werken](#)' opgeleverd.

[Samenwerken aan preventie en normalisatie rond het jonge kind](#)

744220105 - Hogeschool Viaa

In 3 Zwolse wijken is een leergemeenschap ingericht van ouders en professionals. Door elke leergemeenschap is een pedagogische visie ontwikkeld voor de wijk. Er zijn concrete activiteiten (door)ontwikkeld voor ouders en jonge kinderen. Het [online platform SamenKids](#) is versterkt door de input van ouders en professionals uit de leergemeenschappen van dit project. De pedagogische visies en andere resultaten van het project zijn beschikbaar op de website van [Hogeschool Viaa](#).

['Werken aan bestendige domeinoverstijgende hulp en ondersteuning in de wijk voor jongeren rond 18 jaar'](#)

744220106 - Gemeente Oosterhout

Jongeren die jeugdhulp krijgen en 18 jaar worden, kunnen te maken krijgen met veel veranderingen, o.a. door andere wet- en regelgeving. Dat jongeren knelpunten ervaren bij deze overgang is bekend, net als de gevolgen van deze knelpunten zoals het uit beeld raken van de jongeren bij de hulpverlening. Gemeente Oosterhout en GGD West-Brabant deden onderzoek naar factoren die een soepelere overgang na het 18e jaar voor deze jongeren bevorderen. De ervaringen van jongeren vormden hiervoor de basis. Samen met professionals, ervaringsdeskundigen en beleidsmakers zijn verschillende oplossingen voor terugkerende knelpunten verkend, uitgewerkt en in gang gezet. Zo is de checklist 'Bijna 18' ontwikkeld en start de gemeente met het opvragen van het Toekomstplan en een Screeningsteam. Aanbevelingen zijn onder anderen: check of de jongere een steunfiguur heeft, scholing aan professionals over wet- en regelgeving en echt luisteren naar jongeren en hun ouders zodat zij zich gehoord voelen. Zie ook: www.oosterhout.nl/bijna18

['Integraal werken met de 'Jeugdspecialist in de Buurt'](#)

744220107 - Spirit

Kinderen met problemen bij het opgroeien en/of ouders met problemen bij het opvoeden moeten in hun eigen omgeving hulp krijgen. In eerste instantie van een wijkteam, maar als de problemen ernstig zijn of specifieke deskundigheid vragen, is specialistische hulp nodig. In dit onderzoek is de werkwijze van het [Jeugdspecialist in de Buurt](#) -team onderzocht. Het team bestaat uit specialisten met diverse expertises verbonden aan jeugdhulporganisaties die door het wijkteam 'erbij worden gehaald'. Voor goede samenwerking is van belang: gedeelde verantwoordelijkheid, korte lijnen met de moederorganisatie en een lerende houding. Gezinnen ervaren teamwork van de hulpverleners die hen gelijktijdig helpen en vinden het prettig om niet (ver) te reizen. De aandachtspunten zijn: meer gebruik maken van het informele netwerk van gezinnen en de sociale basisvoorzieningen in de wijk. De resultaten zijn verwerkt in diverse factsheets en de e-learning 'Integrale specialistische jeugdhulp in de buurt'. Website: [Integraal werken met de 'Jeugdspecialist in de Buurt' | Levvel](#) E-learning: [Integrale specialistische jeugdhulp in de buurt - Overview \(windows.net\)](#)

[Actieonderzoek 'Baanbrekende Professionals': eenvoud en samenhang door grenzenwerk binnen wijkgericht werken'](#)

744220108 - Rijksuniversiteit Groningen

Jongeren willen zich fijn en veilig voelen op de plekken waar hun leven zich afspeelt. Wandelinterviews met 35 jongeren in Groningen toonden aan dat jongeren die op onveilige plekken komen, vaak voor de keuze staan tussen het 'goede' of het 'slechte' pad. Zij gaven aan dat veilige plekken en positieve rolmodellen op school, op straat en zeker op de sportvereniging hen helpen betere keuzes te maken. Dit roept de vraag op: hoe kunnen professionals, mantelzorgers, vrijwilligers en andere betrokkenen rondom een leefplek samenwerken? Hoe kunnen ze zowel de plek verbeteren als problemen van jongeren vroegtijdig signaleren? Binnen een actieonderzoek werkten 3 teams samen met betrokkenen rondom een leefplek: sportverenigingen, de eigen woonbuurt, en huisvestingsproblemen bij mbo-jongeren. Per groep werden actiedoelen opgesteld, die de teams stimuleerden om bestaande grenzen te doorbreken. Ze ontwikkelden samen met de betrokkenen een aanpak die de leefplek fijner en veiliger maakt voor jongeren. De teams hielden bij of ze hun doelen haalden en ze bespraken wat ze daarvan leerden.

[‘Cultuursensitieve gidsen: kwaliteitsslag inzet en bemensing wijkteams. Via werkwijze en teamsamenstelling werken aan diversiteit’](#)

744220109 – Radar Advies (nooit gestart = stopgezet)

Op 1 september 2021 is het project gestopt. Het project zou starten in september 2020, terwijl in maart 2020 de lockdown door het coronavirus in gang werd gezet. Alle partijen hebben samen inspanning geleverd om de pilot in deze veranderende omstandigheden van de grond te krijgen. Helaas bleek er niet voldoende draagvlak te zijn om een levensvatbare pilot op te kunnen zetten.

[Samen gezinnen versterken: dat leren we in de wijk!](#)

744220110 - IVO

Welzijnswerk, scholen en de jeugdgezondheidszorg (het ‘voorveld’) kunnen ouders de benodigde steun bieden. Samenwerking is daarbij het sleutelwoord. In het Rotterdamse leernetwerk ‘Samen Leren Gezinnen Versterken’ is ontdekt hoe professionals en vrijwilligers onderling van elkaar kunnen leren. Denk aan thema’s als: casuïstiekbespreking, cultuursensitief werken en empowerment. Vergelijkbare thema’s kunnen prima worden geagendeerd in interprofessionele leernetwerken. Het vergt wel capaciteit om inhoud en proces te organiseren, én tijd en toestemming om deel te nemen. Dit is soms lastig vanwege de ervaren werkdruk. Professionals in de wijk werken samen vanuit hun taakstelling, maar ook omdat zij de (onuitgesproken) missie delen kwetsbare gezinnen te ondersteunen en gelijke kansen voor kinderen te bevorderen. Ondanks dat verloopt de samenwerking tussen het voorveld en het wijkteam niet altijd soepel. Zoals een cliënt en hulpverlener elkaar leren kennen en vertrouwen, zo gaat dat ook tussen professionals onderling. ‘Schoolzorgteams’ en ‘spreekuur op locatie’ bevorderen ‘korte lijntjes’ tussen het voorveld en andere wijkpartners

- [Samen-leren-gezinnen-ondersteunen-lessen-uit-een-leernetwerk.pdf \(ivo.nl\)](#)
- [IVO-Factsheet-Samen-gezinnen-leren-versterken.pdf](#)
- [Onderwijsprotocol Samen-leren-gezinnen-versterken.pdf \(ivo.nl\)](#)

[Doen we de juiste dingen?'](#)

744220201 – Gemeente Rotterdam

Het doel van project “Doen we de Juiste dingen?” was om 2 belangrijke vragen te beantwoorden voor gemeenten en jeugdzorgaanbieders in de regio Rijnmond. Hiervoor zijn gegevens van het CBS gebruikt. De vragen en antwoorden zijn uitgebreid besproken met bestuurders, beleidsmakers, hulpverleners, jongeren en burgers. De eerste vraag ging over effecten van wijkteams. Deze vraag kon niet beantwoord worden omdat de cijfers over wijkteamhulp niet klopten. Gemeenten leveren deze gegevens niet altijd juist aan bij CBS. Er is wel extra onderzoek gedaan naar de reden hiervan. De tweede vraag ging over het effect van een andere manier van financieren van jeugdhulp in regio Rijnmond in 2018. Er is vergeleken met regio Haaglanden. Uit de cijfers bleek dat er na 2018 een dalende trend was in jeugdhulpgebruik in beide regio’s. Er kan dus niet gezegd worden dat de daling in regio Rijnmond door verandering van de financiering komt. Om beter onderzoek te doen zijn betere gegevens bij CBS nodig.

[‘Krachten bundelen bij wijkgericht werken voor jeugd en gezin’](#)

744220301 - Nederlands Jeugdinstituut

Door wetenschappelijk onderzoek en kennis van zowel praktijkprofessionals als ervaringsdeskundigen weten we steeds beter wat werkt bij integraal werken. Om deze kennis beter te benutten is samen met de toegekende deelprojecten kennis over integraal wijkgericht werken verzameld en verbonden aan de praktijk. Dit is gedaan in 3 fasen; ordenen van kennis, toeleiden naar en verbreden van kennis en toepassen van kennis. De kennis uit dit project is relevant voor alle professionals die erbij betrokkenen zijn: van lokale bestuurders en beleidsmakers tot ‘hands-on’ professionals. Gedurende het project hebben alle deelnemers van de deelprojecten samen een levendige leergemeenschap gevormd. Hun doel was hun kennis en ervaringen ophalen en verder delen zodat dit bijdraagt aan integrale samenwerking in de wijk. De bevindingen van de afzonderlijke deelprojecten komen samen in de afsluitende kennissynthese. Het project heeft de [Kennissynthese ‘Krachten bundelen bij wijkgericht werken voor jeugd en gezin’](#) opgeleverd.

2d Professionalisering en lerende organisaties in de jeugdsector (projecten moeten nog starten)

De 6 consortia gaan onderzoek doen naar professionalisering en lerende organisaties in het jeugdveld.

Doel en verwachte opbrengsten, per project beschreven. Projecten zijn nog niet gestart

Leren beter begrepen! Onderzoek naar het creëren van een lerende organisatie in het jeugdveld.

7440242310003 - Stichting Zuyd Hogeschool - 1-12-2024 tot 1-6-2026

De snel veranderende jeugdsector vereist dat organisaties en professionals voortdurend reageren om passende zorg te blijven bieden. Dit project richt zich op het creëren van lerende organisaties in het jeugdveld,

met aandacht voor leerklimatecondities, transformatief leren en interprofessionaliteit. Resultaat: inzicht in interventies, ondersteunende leerklimatecondities, en het bevorderen van het lerend vermogen van organisaties die worden gedeeld via meerdere werkplaatsen en netwerken in Zuid-Limburg. Na een stand van zaken analyse onderzoeken we een aantal reeds bestaande interventies door procesevaluatie onderzocht. In co-creatieve werksessies ontwikkelen we aanvullend materiaal met de doelgroep. En in een leeratelier delen we kennis en kunde. Uiteindelijke missie is het versterken van jongeren en gezinnen met psychosociale ondersteuningsvragen.

**De trauma-informed lerende organisatie: ontwikkeling en implementatie van de TIC-monitor
7440242310004 - Vrije Universiteit Amsterdam**

Het jeugdveld staat voor grote hervormingen, terwijl de werkdruk en uitval onder jeugdzorgprofessionals zorgwekkend is. Trauma-informed care (TIC) sluit aan bij de behoefte van het veld om professionals beter toe te rusten voor de verzorging van problematiek en het behalen van duurzame resultaten in de jeugdhulpverlening. TIC is een organisatorische visie gericht die zich richt op het versterken van vakmanschap en veerkracht, vanuit een lerende organisatiestructuur. Basis van TIC is de toenemende kennis over de hoge prevalentie en impact van ingrijpende ervaringen zowel op de cliënt, diens omgeving en hulpverlener. Het doel van dit is het organiseren van een lerend netwerk, dat een TIC monitor ontwikkelt en toetst op basis van de internationaal vastgestelde TIC implementatiedomeinen. Als de TIC-monitor valide en modelgetrouw blijkt kan deze via lerend netwerk landelijk ingevoerd worden inclusief handvatten voor het professionaliseren en samen blijvend leren.

**Veranderen met ambitie: samen lerend op weg naar betere jeugdhulp
7440242310006 - Stichting Avans**

Het Samenwerkingsverband Effectieve Jeugdhulp Nederland bestaat uit 32 organisaties die samen willen leren. Zij brengen gegevens bij elkaar over de hulp en leren daarmee wat beter kan. Hoewel 'willen leren' deze organisaties kenmerkt, lukt het niet overal een lerende organisatie te realiseren die een blijvende verbeterbeweging in gang houdt die tot veranderingen leidt. Samen met jongeren, ouders, bestuurders, leidinggevendenden, professionals en onderzoekers wordt een haalbare ambitie voor dit actieonderzoek bepaald. Door dit binnen 4 organisaties te doen, wordt kennis verkregen over wat werkt bij het organiseren van blijvend leren. Het resultaat is een netwerk van organisaties die leren vanuit interne gedrevenheid, wat leidt tot steeds betere jeugdhulp.

**Leren op Spanning: Jeugdorganisaties tussen Ruimte en Druk
7440242310012 – De Haagse Hogeschool**

Dit project onderzoekt hoe jeugdhulporganisaties continu kunnen leren van de spanning tussen professionele ruimte en systeemdruk. Voor het bieden van passende jeugdhulp zijn zowel professionele ruimte als het kader van wetten, regels, beroepsnormen en richtlijnen van belang. Vaak wordt het kader als knellend ervaren en is sprake van systeemdruk. Deze druk leidt tot minder werkgeluk, hoog ziekteverzuim en een groot verloop in jeugdhulporganisaties, wat ook de hulp aan gezinnen beïnvloed. De spanning tussen professionele ruimte en systeemdruk is niet weg te nemen. Het is echter cruciaal om op organisatieniveau te leren hiermee om te gaan. Maar er is nog relatief weinig bekend over hoe dit leren blijvend te organiseren. In Communities of Practice wordt kennis uit ervaring, praktijk en onderzoek samengebracht om hierover te leren. Handelingsopties worden ontworpen het leerproces wordt gemonitord. De geleerde lessen worden toepasbaar gemaakt voor andere organisaties en vertaald naar beroepsopleidingen.

**StroomOP: Samen datagestuurd leren in de jeugdhulp
7440242310014 – Universiteit van Amsterdam**

Sinds 2019 leren professionals, wetenschappers, jongeren en ouders samen om de zorg voor kwetsbare jongeren te verbeteren. Dit doen zij op thema's als suïcidepreventie, het terugdringen van vrijheidsbeperking en best passend onderwijs. Om het leren te ondersteunen zijn er lerende netwerken en is de StroomOP Monitor ontwikkeld. Deze bestaat uit een dashboard (met cijfers over tijd) en een panelapp (met ervaringen van jongeren, ouders en professionals). De leervragen uit JeugdzorgPlus vormen het startpunt, maar het doel is door te werken naar breed leren binnen de jeugdhulp. Dit project bouwt voort op de ontwikkelde leerstructuur en werkt aan 3 doelen: 1. Het ondersteunen van gespecialiseerde jeugdhulpinstellingen bij hun ontwikkeling tot lerende organisaties, 2. Over organisaties heen leren op thema's wordt geïntegreerd leren en ontwikkelen, en 3. De StroomOP Monitor wordt doorontwikkeld als middel om leren te ondersteunen. Het uiteindelijke doel is om specialistische jeugdhulp te voorkomen en verbeteren.

**Lerende Organisaties in de jeugdhulp versterken: op weg naar professionelere leernetwerken
07440242310015 – TNO Child Health**

Jeugdhulporganisaties willen de beste zorg bieden aan gezinnen door hun leerstructuur te versterken. In een 'lerende organisatie' wordt al lerende gedaan 'wat werkt' waarbij een leernetwerk als motor fungeert. 2 grote praktijkinstellingen, iHub en Enver, investeren in hun functioneren als lerende organisatie. iHub werkt sinds enkele jaren met leernetwerken, terwijl Enver hier binnenkort mee start. De ervaringen van iHub laten zien dat er verbeterpunten zijn: de verbinding van een leernetwerk met de praktijk en de kennisoverdracht naar de rest van de organisatie kunnen beter. Dit (onderzoeks)project heeft 3 doelen 1) Het versterken van 2 praktijkinstellingen als lerende organisatie; 2) Het vergroten van kennis over succesfactoren van een leernetwerk; en 3) Het ontwikkelen en delen van kennisproducten met andere praktijkinstellingen. Dit project wordt uitgevoerd vanuit de Regionale Kenniswerkplaats SAMEN in samenwerking met betrokken stakeholders, waaronder jongeren en hun gezinnen, gemeenten, wetenschappers en praktijkprofessionals.

4.1.3 Programmalijn 3: Gemeenten

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdsector. Ze zijn dus verantwoordelijk voor de hulp die binnen een gemeente wordt aangeboden en de financiering daarvan. Het is daarom voor hen essentieel dat zij beschikken over kennis die hen helpt bij het nemen van deze belangrijke beslissingen. Daarnaast is het voor gemeenten belangrijk om te weten met welke partijen ze kunnen samenwerken om de zorg voor de jeugd te verbeteren.

3c Innovaties in de jeugdsector (meerderheid zijn lopende projecten)

Belangrijkste (voorlopige) resultaten, per project beschreven

[Jouw verhaal nu centraal](#).

07440332110004 - Leids Universitair Medisch Centrum

Een groep jongeren met complexe psychische problemen zoals suïcidaliteit, automutilatie en eetstoornissen loopt vast in de hulpverlening. Hoewel deze jongeren veel hulp ontvangen, voelen zij zich wanhopig, onbegrepen en zijn zij het vertrouwen in de hulpverlening kwijt. Het doel van het project 'Jouw verhaal nu centraal' is het ontwerpen van een innovatieve methodiek om vastgelopen trajecten in beweging te krijgen. We gaan hierbij terug naar de basis: het verhaal van de jongere en het gezin.

Voorlopig resultaat: (juli 2023). Op het moment dat het voortgangsverslag werd ingediend zat het project in de fase van het werven van deelnemers voor de interviews. Het onderzoeksprotocol van fase 1 van het project is dan opgesteld, getoetst en goed bevonden. Er is een non-WMO verklaring én goedkeuring van de Wetenschapscommissie van het LUMC Curium.

["Empty Farm to Fill": Innovatieve Vrijplaatsen voor de Jeugd](#)

07440332110011 - Fontys Hogescholen (Afgerond)

Dit project heeft als hoofdvraag: "Wat zijn de ontwerpprincipes voor jeugdparticipatieve pedagogische vrijplaatsen, die bijdragen aan een veerkrachtige identiteitsontwikkeling?" Het maatschappelijke doel is prestatiedruk bij jongeren verminderen en het stimuleren van gelijke kansen.

Resultaat: De conclusie van dit onderzoek is dat voor het samenwerken aan een veerkrachtige identiteitsontwikkeling, een jeugdparticipatieve grondhouding en aanpak cruciaal is. Het onderzoek heeft geresulteerd in 3 ontwerpprincipes voor pedagogische vrijplaatsen:

1. Als basisvoorwaarden (het fundament) van de pedagogische vrijplaats geldt het nemen van tijd, het maken van ruimte en stabiliteit en veiligheid garanderen;
2. De pedagogische vrijplaats moet een oefenruimte zijn, waar jongeren kunnen exploreren met autonomie, verbondenheid en vaardigheden in een bekrachtigende omgeving, zonder prestatiedruk.
3. De pedagogische vrijplaats biedt jongeren perspectief, door hun wensen, dromen, ideeën en ambities serieus te nemen en deze te helpen realiseren, in hun eigen tempo. Vrijplaatsen willen 'places of hope' zijn. De ontwerpprincipes voor pedagogische vrijplaatsen zijn overdraagbaar gemaakt via publicaties, een interactieve visual en een documentaire. Zie ook: [Onderzoeksproject Empty Farm to Fill | Fontys Hogescholen | Fontys](#)

['Bibliotheek van tussenverhalen – Narratieve benadering in de jeugdsector door jongeren die navigeren tussen leefwerelden](#).

07440332110022 - Hogeschool Inholland

In dit project werken jongeren, jeugdprofessionals en beleidsmakers samen om tussenposities te (h)erkennen als kracht. Met jongeren en cultuurmakers wordt een narratieve benadering ontwikkeld. Jongeren gebruiken creatieve expressie om hun eigen verhaal te vertellen en jeugdprofessionals leren daar op in te spelen.

Voorlopig resultaat: (juli 2023). 20 jongeren hebben bijgedragen aan gesprekken over wat het innemen van een 'tussenpositie' precies behelst. Op basis van deze gesprekken zijn een aantal thema's gekozen die worden beschreven in een artikel voor het tijdschrift Pedagogiek in Praktijk (in progress). Er hebben 7 jongeren deelgenomen aan de creatieve sessies bij dit project. Dit resulteerde in 5 bijdragen aan de Bibliotheek van Tussenverhalen. De jongeren hebben hun verhaal uitgebracht in gesproken versie tijdens het symposium 'Bibliotheek van Tussenverhalen' of in een videoclip of podcast. De term 'tussenverhalen' is aan een breder publiek toegelicht in een publicatie op de website van het Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken. [Luisteren naar de verhalen van jongeren in tussenposities – Sociale Vraagstukken](#)

["Kind! Wat zou jij doen? Kinderen en jongeren adviseren ouders over opvoeden en opgroeien: ontwerpgericht onderzoek naar wat werkt volgens de jeugd."](#)

07440332110028 – Technische Universiteit Delft

Dit ontwerpgerichte onderzoek benut de creativiteit van kinderen en jongeren door met concrete oplossingen tot een pedagogische klimaatverbetering te komen. Het richt zich op jeugdigen die opgroeien in armoede, in een achterstandswijk of in vechtscheiding: contextfactoren met grote impact op hun welzijn. Met als doel: kinderen en jongeren in staat stellen om op een positieve manier hun eigen opvoed- en opgroevraagstukken te adresseren en zo samen met hun omgeving te werken aan een constructieve pedagogische context.

Voorlopig resultaat: (juli 2023). Het project zit in de ontwerpfasen van het co-creatieformat. Door creatieve activiteiten met kinderen zijn succescriteria opgehaald voor de 3 projectthema's: armoede, scheiding en kansenongelijkheid. In de initiële pilotfase (fase 0) en tijdens de opschaling (fasen 1-2) hebben kinderen hun perspectieven op de thema's verkend via diverse activiteiten. Ook verkenden de kinderen de thema's met verschillende kunstzinnige methoden, zoals schilderen, stripverhalen en tekeningen. Het resultaat van bovengenoemde activiteiten zijn inzichten over welke acties een positieve impact kunnen hebben op het welzijn van de kinderen.

['Verbeteren van de kwaliteit van bestaan van gezinnen met ouders met verstandelijke beperkingen en hun kinderen \(< 12 jaar\) door middel van ondersteunende robotica'](#)

07440332110032 - Universiteit voor Humanistiek Afgerond

Ouders met een licht verstandelijke beperking (LVB) leven vaker in kwetsbare omstandigheden en ervaren discriminatie. Ze hebben slecht toegang tot de gezondheidszorg. Goede hulp is moeilijk te krijgen. Ondersteuning door sociale robotica kan daarbij helpen. Men heeft daar nog geen onderzoek naar gedaan. **Resultaat:** In dit onderzoek is samen met ouders met LVB en hun kinderen gekeken wat zij belangrijk vinden voor een goed leven: Family Quality of Life (FQoL). Aan hen is gevraagd waar ze hulp bij nodig hebben. En hoe die hulp gegeven kan worden door een sociale robot. In het gezin kwam een testrobot logeren. Het onderzoek toont aan dat een robot in het gezin invloed kan hebben op de kwaliteit van leven in het gezin. Vooral op de onderlinge contacten in het gezin, op werk en op vrije tijd heeft een sociale robot positieve invloed. Het project heeft een FQoL-tool ontwikkeld in de vorm van het FQoL-kaartspel.

[eCoach: participatief ontwerpen van een innovatieve methodiek om de zelfstandigheid van kwetsbare jongeren te stimuleren door middel van technologie'](#)

07440332110034 – HAN University of Applied Sciences (is stop gezet per 1-4-2023)

Het doel van het project was het ontwikkelen van een eCoach methode; een methode waarmee professionals jongeren begeleiden in het samenstellen van ondersteunende technologie die bijdraagt aan vergroten van zelfstandigheid. Dit doel is niet gerealiseerd vanwege voortijdige beëindiging van het project. Het project werd tijdens de eerste fase (van 3) gestopt. De belangrijkste reden hiervoor was de grote onrust in de deelnemende organisaties, het grote personeelsverloop en de druk die de uitvoerende professionals ervoeren. Geleerde lessen: - jongeren verschillen in capaciteiten om technologie veilig te gebruiken. Maatwerk is noodzakelijk en begeleiders spelen hierin een essentiële rol. - Beperk de tijd tussen het ontwerpen van praktijkonderzoek en de uitvoering. Het wachten op toekenning van subsidie maakt dat het momentum verloren gaat. - Voorkom dat het praktijkonderzoek te veel afhankelijk is van individuen.

4.1.4 Programmalijn 4: Aanvullende opdrachten

4a Gender en Jeugd (2022-2024) (meerderheid is afgerond)

Belangrijkste (voorlopige) resultaten, per project beschreven

[De rol van sekse en gender bij huiselijk geweld en kindermishandeling \(zonmw.nl\)](#)

07440412210002 – Verweij Jonker-Instituut (afgerond)

Huiselijk geweld is een groot probleem. Om geweld in meer gezinnen te laten stoppen, is het belangrijk beter te begrijpen welke aanpak voor wie werkt. Gender duidt op de sociaal-culturele rollen die aan de 2 seksen toegekend zijn en verschillen in macht die daaruit voortvloeien. In een bestaande dataset van huishoudens waar huiselijk geweld voorkomt, is onderzocht of het mogelijk was een genderprofiel te maken. Ook werd geanalyseerd in hoeverre dit genderprofiel naast sekse van invloed was op het plegen en ondergaan van geweld. Het genderprofiel bestond uit slechts enkele persoonlijkheidsitems. Het was onduidelijk in welke mate 'gender' nu echt gedekt was. De analyses met het geweld leverden discutabele resultaten op. Na een wetenschappelijke discussie met experts is daarom besloten de resultaten niet verder te verspreiden, maar op zoek te gaan naar een valide gender-instrument dat gebruikt kan worden in toekomstig onderzoek naar huiselijk geweld en kindermishandeling.

[Voorkomen & Versterken: Hoe bevorderen we de duurzame betrokkenheid van vaders in gezinnen van ouders met een LVB \(zonmw.nl\)](#)

07440412210003 – Partners voor Jeugd (Afgerond)

In de praktijk van het ondersteunen van gezinnen van ouders met een licht verstandelijke beperking (LVB) worden vaders nog te weinig betrokken. Deze studie onderzocht hun vaderrol en wat werkt in het betrekken van vaders in de opvoeding en bij gezinsondersteuning. 9 vaders en 14 hulpverleners zijn geïnterviewd. Vaders voelen zich betrokken, maar ervaren dat moeders hen soms op afstand houden. Ook voelen ze zich niet goed begrepen door hulpverleners. Hulpverleners focussen zich vooral op moeders, en informeren en betrekken vaders te weinig. Vaders voelen zich gestigmatiseerd, en kennen hun rechten niet. Hulpverleners moeten zich meer bewust zijn van het belang van vaders voor de opvoeding en ontwikkeling van hun kind. Hulpverleners moeten, zelfs als ouders een moeilijke relatie hebben of gescheiden zijn, de ouders ondersteunen zodanig dat zowel vader als moeder betrokken kan blijven bij de opvoeding.

[Gendersensitief werken voor kinderen van gedetineerde vaders. \(zonmw.nl\)](#)

07440412210004 - Avans Hogeschool (afgerond)

Dit project 'Gendersensitief werken voor kinderen van gedetineerde vaders' is aanvullend op het Ouder in Detentie-project (ZonMw projectnr. 744130102). Dit project richt zich op het vergroten van de kennis en handelingsbekwaamheid van professionals in gendersensitief werken met kinderen van gedetineerde vaders. Het heeft 2 kerndoelen: (1) ondersteuning bieden aan kinderen van gedetineerden met specifieke aandacht voor genderverschillen, en (2) gedetineerde vaders helpen bij het vervullen van hun vaderrol vanuit de gevangenis. Door genderspecifieke behoeften van kinderen te erkennen, worden de verschillende effecten van detentie op jongens, meisjes en non-binaire kinderen beter begrepen en aangepakt. Dit onderzoek resulteerde in een training, toolbox en kennis die bijdragen aan een sterkere vader-kind relatie en een succesvolle re-integratie van vaders in het gezin. Deze middelen zijn beschikbaar op www.ouderindetentie.nl

[De rol van sekse en gender in interventies voor gezinnen met meervoudige en complexe problemen \(zonmw.nl\)](#)

07440412210006 - Universitair Medisch Centrum Groningen

Dit onderzoek geeft zicht op 1) de verschillen tussen jongens en meisjes in de hulp aan gezinnen met zware opvoedproblemen en met meervoudige en complexe problemen en effectiviteit daarvan 2) de mate waarin professionals sensitief zijn t.a.v. behoeften, problemen en risico's van jongens en meisjes en LHBTIQA+ jongeren en 3) hoe zij omgaan met eigenschappen, gedragingen en rolpatronen die worden toegedicht aan een bepaald geslacht. Tussentijdse resultaten laten geen verschillen zien in opvoedingsbelasting en sociale contacten bij aanvang van de interventie. Op sommige specifieke gedragsproblemen verschillen jongens en meisjes wel. Ook zijn er kleine verschillen zichtbaar in de inhoud van de hulp aan jongens versus meisjes. We ontwikkelden een vragenlijst om zicht te krijgen op kennis van professionals over seksuele identiteit en gender en in hoeverre zij zich vaardig voelen om hierop in te spelen tijdens de hulp. De vragenlijst wordt verspreid onder professionals die werken met ZOP&GMCP.

[Verbetering van oudertraining voor kinderen met ADHD: de rol van sekse en gender\(zonmw.nl\)](#)

07440412210007 – Accare (afgerond)

ADHD ziet er vaak anders uit bij meisjes dan bij jongens, maar de behandeling is meestal identiek. Ook oudertraining, de belangrijkste psychosociale behandeling, is op dit moment hetzelfde voor jongens en meisjes. In dit project onderzochten we of oudertraining voor ADHD bij jongens en meisjes even goed werkt. Daarnaast onderzochten we of ouders mannelijker opvoedgedrag laten zien bij jongens en vrouwelijker opvoedgedrag bij meisjes, en zo ja, of dit van invloed is op de effectiviteit van oudertraining. Wij gebruikten hiervoor bestaande data van 1197 gezinnen. We vonden geen verschil in de effecten van oudertraining voor meisjes en jongens. We vonden wel dat ouders vaker negatief mannelijk opvoedgedrag laten zien naar jongens. Ouders die negatief mannelijk opvoedgedrag lieten zien, hadden minder baat bij de opvoedinterventie.

[Gendergelijk Poelenburg: Mannenemancipatie voor en door jongerenwerkers en jongeren in wijkgericht werken \(zonmw.nl\)](#)

07440412210009 - Hogeschool Inholland (afgerond)

Dit project richt zich op het overbruggen van genderongelijkheid in het jongerenwerk in de wijk Poelenburg/Peldersveld in Zaandam. Terwijl jongerenwerkers willen werken aan gelijke toegang tot voorzieningen en gelijke ontwikkelkansen voor jongens en meiden, zien we dat een deel van de jongerenwerkers onbedoeld een onveilige sfeer reproduceert waarin dominante (macho) vormen van mannelijkheid de ontwikkelruimte voor meiden en lhbtqia+-jongeren beperkt. In de eerste fase van dit project zijn observaties en interviews uitgevoerd onder zowel jongeren als jongerenwerkers van buurthuis de Poelenburcht. Op basis daarvan hebben we een aantal aandachtspunten gerelateerd aan mannenemancipatie geformuleerd (i.h.b. seksisme, onveiligheid en ongelijkheid). Deze aandachtspunten zijn meegenomen in de trainingssessies voor jongerenwerkers. Op basis van de eerste sessie hebben jongerenwerkers de behoefte geuit om aan de slag te gaan met casuïstiek. Deze feedback wordt meegenomen in de tweede training voor jongerenwerkers eind juli 2023.

[Welke rol spelen genderpatronen en mate van betrokkenheid bij de opvoeding van ouders bij behandelmotivatie en – effectiviteit van jongens en meisjes die zijn verwezen naar de jeugd GGZ. \(zonmw.nl\)](#)

07440412210011 – Accare (afgerond)

Ouders spelen een belangrijke rol in de behandeling van hun kind in de jeugdhulpverlening. We ontdekten dat de gedragsproblemen bij zoons van ouders met een meer vrouwelijke opvoedstijl minder goed verbeterden, terwijl we dit bij dochters niet zagen. Bij zowel meisjes als jongens lijkt een meer mannelijke opvoedstijl een relatie te hebben met het minder goed verbeteren van depressieve symptomen. We zagen geen duidelijk verband tussen alleenstaand ouderschap en het beloop van de problemen van het kind. Wel zagen we dat vaders die meer betrokken zijn, kinderen hebben die meer hyperactiviteit en impulsiviteit vertonen. We denken dat dit misschien komt doordat deze kinderen meer betrokkenheid van de vader (bijv. grenzen stellen) uitlokken. Meer betrokkenheid van de vader heeft wel een positieve relatie met minder aandachtsproblemen bij het kind. Deze bevindingen laten zien dat rekening houden met de rol van ouders en genderrollen van belang is bij de behandeling van kinderen.

[Welke impact heeft de kwaliteit van de gehechtheid met moeder of vader op de psychosociale ontwikkeling van hun dochter of zoon? \(zonmw.nl\)](#)

07440412210012 - Universiteit van Amsterdam (afegron)

Dit onderzoeksproject richt zich op de volgende vraag: heeft de mate van gehechtheid met moeder of met vader een verschillende impact op de psychosociale ontwikkeling van hun dochter of hun zoon? Het meeste onderzoek naar de relatie tussen gehechtheid en de psychosociale ontwikkeling van kinderen is vooral gericht op moeders. In dit onderzoek kijken we naar de 4 ouder-kind dyades: moeder-dochter, moeder-zoon, vader-dochter, vader-zoon. We hebben gekeken naar 2 soorten uitkomsten: probleemgedrag en mentaliseren. Bij welke dyade zijn de gevolgen van de kwaliteit van de gehechtheid voor de ontwikkeling van het kind het sterkst? En bij welke dyade zijn de gevolgen het zwakst? Op dit moment zijn we 7 maanden bezig en zijn we bezig de resultaten van het eerste artikel te beschrijven. Het lijkt er dat op dat vooral bij same-gender dyades een onveilige gehechtheid een sterker negatieve impact heeft op de psychosociale ontwikkeling van kinderen dan bij different-gender dyades.

[Perinatale interventie 'Troosten en Slapen' voor vader en moeder \(zonmw.nl\)](#)

07440412210015 - Amsterdam UMC Locatie VUmc

Uit voortgangsverslag (2023): In Nederland bereiden we aanstaande ouders nog weinig voor op het huilen, troosten en slapen van hun baby. In een lopend onderzoek 'Troosten en slapen met de Happiest Baby-methode (HBM) voor alle ouders' onderzoeken we hoe de HBM het best kan worden aangeboden door de Jeugdgezondheidszorg en het sociale wijkteam aan (aanstaande) ouders in structureel kwetsbare omstandigheden. Het is bekend dat betrokkenheid van vaders kan leiden tot minder excessief huilen en beter slapen bij baby's. In dit aanvullende project willen we de betrokkenheid van vaders vergroten. We onderzoeken overeenkomsten en verschillen tussen moeders en vaders in de beleving en het toepassen van troostmethoden. Er zijn al 5 van de 20 gezinnen geïncludeerd, waarvan 3 stellen samen zijn geïnterviewd en 1 vader apart. Tijdens het project worden al veel ouders geholpen en beter toegerust op het ouderschap. Hierdoor krijgen meer kinderen een kansrijke start. **Met de resultaten passen we landelijke materialen aan.**

[Psychosociale gezondheid, stressvolle levensgebeurtenissen en hulp zoek gedrag van de ouders: zijn er sekseverschillen bij jonge kinderen? \(zonmw.nl\)](#)

07440412210016 - Erasmus Medisch Centrum

Uit voortgangsverslag (2023): In dit project onderzoeken we of jongens en meisjes even vaak psychosociale problemen ervaren. We richten ons specifiek op psychosociale problemen die kunnen ontstaan na het ervaren van een stressvolle gebeurtenis, zoals een scheiding of verhuizing. Hiervoor gebruiken we gegevens uit 2 eerdere projecten. Daarnaast vragen we ouders en professionals naar hun ervaringen en ideeën voor het bieden van hulp aan ouders en kinderen die deze gebeurtenissen te maken hebben. Met dit project willen we bijdragen aan betere zorg voor ouders en kinderen.

4b Verbinding volwassenen-ggz en jeugdhulp (lopende projecten)

Belangrijkste (voorlopige) resultaten, per project beschreven

Overkoepelend onderzoek + aanvulling

[Levens\(lopen\) samen verbeteren - Actieonderzoek met en verbinding van pilots ten behoeve van betere samenwerking tussen volwassenen-ggz en jeugdhulp \(zonmw.nl\)](#) & [Levens\(lopen\) samen verbeteren – aanvulling overkoepelend onderzoek | ZonMw Projects](#)

07440422210002 & 07440422330002 - Verwey-Jonker Instituut

Uit voortgangsverslag (2024): Kinderen van ouders met psychiatrische stoornissen hebben grote kans om psychische problemen te krijgen. Een goede samenwerking tussen instellingen in de volwassen-ggz en jeugdhulp is noodzakelijk om goede zorg te bieden aan gezinnen waar sprake is van psychische problematiek bij ouders én jeugdproblematiek. Het is moeilijk om een goede samenwerking te realiseren, zowel inhoudelijk als organisatorisch. Er zijn allerlei initiatieven die zich richten op een betere samenwerking, gebaseerd op een gezinsgerichte aanpak. Hierin wordt essentiële ervaring opgedaan over bevorderende en belemmerende factoren. Het doel van dit onderzoek is om de samenwerking binnen veelbelovende initiatieven (pilots) verder te ontwikkelen door actieonderzoek, met een cyclisch design van plannen, doen/observeren, reflecteren, herzien en herhalen. Het resultaat wordt een handreiking met concrete handvatten voor goede samenwerking tussen v-ggz en jeugdhulp. Zodat ook anderen hiermee aan de slag kunnen.

6 pilots

[Samen Sterk aan de Start: synergie door integratie interventies van de volwassen GGZ en Jeugdhulp bij perinatale psychiatrie, een prospectieve studie \(zonmw.nl\)](#)

07440422310003 – OLVG

Uit voortgangsverslag (2024): De werkgroep Psyche en Zwangerschap van de gemeente Amsterdam heeft vastgesteld dat volwassen GGZ en jeugdhulp onvoldoende samenwerken bij (aanstaande) moeders met een psychiatrische kwetsbaarheid en hun gezinnen. Geïntegreerde zorg is van groot belang vanwege de interactie tussen psychiatrische problematiek van ouders en de ontwikkeling van het kind, met name in de perinatale

periode. Daarom zijn er 2 projecten gestart waarbij samenwerking over de domeinen van volwassen GGZ en Infant Mental Health plaatsvindt. Deze willen we aan elkaar verbinden tot een expertise zorgpad 'geïntegreerde perinatale zorg'. Vroege interventies gericht op mentale gezondheid van ouders worden gecombineerd met interventies gericht op hechting met het (ongeboren) kind. Hierbij vindt regelmatige afstemming tussen zorgverleners en ouders en intensieve samenwerking tussen ziekenhuis, GGZ en JGZ. Om zo het mentaal welzijn van ouders te verbeteren en zo een kansrijke start voor hun kinderen en gezonde generaties in de toekomst.

[Toegepast onderzoek naar werkzame elementen bij de inzet van volwassen GGZ-expertise, voor de verbetering van de resultaten van de inzet vanuit de jeugdzorg van Jeugdbescherming west en het Crisis Interventie Team in regio Haaglanden \(zonmw.nl\)](#)

07440422310004 - Jeugdbescherming west

Uit voortgangsverslag (2024): In deze pilot doet men toegepast onderzoek naar welke werkzame elementen bijdragen aan de inzet van volwassen ggz-expertise voor het verbeteren van de resultaten van jeugdzorg iwn de regio Haaglanden. Het Crisis Interventie Team (CIT) werkt hierbij samen met GGZ Delfland. 2 medewerkers van GGZ Delfland volwassenafdeling sluiten zich 4 dagen per week fysiek aan bij het CIT. Zij nemen deel aan de casuïstiekoverleggen, bieden tussentijds advies en consulten aan CIT medewerkers en sluiten waar nodig en mogelijk aan bij gesprekken met ouders. Zij spreken met hen over (mogelijke) psychiatrische klachten, de impact daarvan op de kinderen en motiveert hem of haar voor hulp en behandeling bij de GGZ. Ook werken zij actief samen met de GGZ crisisdienst als er sprake is of sprake van acute onveiligheid. De pilot loopt nog heel 2024. De resultaten van deze pilot verwachten we pas eind 2025.

[Gezin in Beeld | ZonMw Projects](#)

07440422310005 – Youz

Uit voortgangsverslag (2024): Gezin in Beeld is een samenwerking tussen Youz (0-6 team), de volwassen-ggz van Parnassia Groep Zoetermeer (PsyQ, Brijder en het FACT-team van Parnassia) en Ipse de Bruggen (Kind en Jeugd en WMO Maatwerk). De bestaande intakestructuur binnen het 0-6 team van Youz Zoetermeer wordt versterkt met een Oudergesprek. Dit is een verkennend gesprek waarin het (mentale) welbevinden van ouders centraal staat. Het gesprek met de ouder(s) wordt door een hulpverlener vanuit Youz en een hulpverlener vanuit één van de volwassen-ggz-teams gevoerd. Aan het eind van de intake vindt een multidisciplinair overleg plaats waarin naast de reeds betrokken hulpverleners ook medewerkers van Ipse de Bruggen aansluiten. Zij denken mee over passende hulpverlening wanneer er sprake is van een (vermoeden van een) ontwikkelingsachterstand danwel een licht verstandelijke beperking. Door deze gezinsgerichte intake wordt het maken van een integrale verklarende analyse als startpunt van het zorgtraject gestimuleerd.

[SaFe Home \(Leiden\): Samenwerkingsverband Familiebehandeling bij geweld in de Huiselijke Omgeving \(zonmw.nl\)](#)

07440422310006 - Universiteit Leiden

Uit voortgangsverslag (2024): Het Leids Universitair Behandel en Expertisecentrum, volwassen en jeugd-GGZ (LUBEC) en vrouwenopvang Rosa Manus zijn in 2021 begonnen met een pilot waarin vrouwen en kinderen worden behandeld voor posttraumatische stress stoornis (PTSS) na huiselijk geweld. De Gemeente Leiden heeft dit met subsidie ondersteund. Dit project richt zich op het uitbreiden van deze pilot. Het biedt zorg aan de ouders en kinderen die ambulant verbonden zijn aan Rosa Manus. Daarnaast wordt er hulpverlening aangeboden aan de partners, met forensische partner De Waag, op basis van de Switch-methodiek. We doen gestructureerd onderzoek naar de ervaringen van deelnemers om de integrale zorg verder te verbeteren. Het derde doel is het realiseren van duurzame financiering. In de regio Leiden zien wij kansen om samen met de Gemeente en met lokale zorgverzekeraars de aanpak te borgen. Om zo een voorbeeldproject te zijn voor landelijke implementatie van een methodiek die heeft aangetoond werkzaam te zijn bij de complexe problematiek van huiselijk geweld.

[Samen voor Complexe Gezinnen: doorontwikkeling van een succesvol casuïstiek overleg naar een geïntegreerd behandelaanbod voor ouders en kind ZonMw Projects](#)

07440422310007 - Amsterdam UMC Locatie AMC

Uit voortgangsverslag (2024): Hulpverleners in Amsterdam werken samen over domeinen heen in het casuïstiekoverleg Samen voor Complexe Gezinsvraagstukken (SvCG). Hieraan nemen professionals vanuit de jeugdzorg (jeugdhulp, jeugd-GGZ en jeugdbescherming), de volwassenen GGZ (v-GGZ) en ervaringsdeskundigen deel. Deze pilot ontwikkelt dit overleg verder voor gezinnen waar zowel ouders als kinderen psychopathologie ervaren. De interactie tussen klachten van ouders en kind maakt het moeilijk om optimaal van de behandeling te profiteren. De gezinnen ontvangen een Verklarende Analyse, met betrokkenheid van een behandelaar uit de jeugdhulp. Daarna volgt een op maat gemaakt geïntegreerd behandelaanbod dat wordt uitgevoerd vanuit de v-GGZ. De gezinnen worden gevolgd om te evalueren hoe dit door hen ervaren wordt, hoe het samenwerken tussen de professionals verloopt en hoe de implementatie van dit aanbod lukt.

[Connect2Grow-Up: screening, monitoring en zorgnetwerk bij gezinnen met ouderlijke psychopathologie \(zonmw.nl\)](#)

07440422310008 - Erasmus MC Sophia Kinderziekenhuis

Uit voortgangsverslag (2024): Kinderen van ouders met psychiatrische aandoeningen hebben 2 tot 3 keer meer kans om zelf psychische problemen te ontwikkelen. Desondanks zijn de kinderen zelden in beeld. Dit is een gemiste kans in preventie. Uit onderzoek blijkt dat de beperkte gezinsgerichte aanpak in de volwassen GGZ, de beperkte samenwerking met de jeugd ggz/jeugdhulp en de angst voor stigma bij ouders belangrijke factoren zijn. Connect2Grow-up is een ontwikkelproject in de Regio Rotterdam waarin we samen met 20 gezinnen, hulpverleners uit de volwassen GGZ, jeugd-GGZ en jeugdhulp onderzoeken hoe vroegtijdig signaleren van problemen en toeleiding tot eventuele zorg er het beste uit kan zien. We bouwen aan een regionaal zorgnetwerk. Ook onderzoeken we de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een digitale spreekkamer waarin het gezin en hulpverleners samenwerken. Kinderen van ouders met psychiatrische aandoeningen worden gezien en gehoord en krijgen optimale ontwikkelingskansen door tijdige signalering en hulp. We zijn momenteel in de 3e ronde van de METC procedure en hopen spoedig op goedkeuring.

4c Residentiële jeugdhulp (2024-2026)

Naar verwachting starten 6 projecten in juli 2025.

4.2 Bijdrage aan programmadoelstellingen

De 22 eindverslagen van afgeronde projecten en de 23 ontvangen voortgangsverslagen van nog lopende projecten (peildatum 1 november 2024) zijn geanalyseerd. Hierbij is gekeken of de doelstelling(en) behaald zijn of dat het project hierin op koers ligt.

In de onderstaande 2 tabellen wordt uiteengezet in hoeverre de programmadoelstellingen zijn behaald, op basis van de eind- en voortgangsverslagen. De resultaten zijn ook uitgesplitst naar de verschillende programmalijnen/-doelstellingen waaruit de projecten zijn voortgekomen.

Tabel 1 Zijn de programmadoelstellingen behaald op basis van de eindverslagen (22 projecten), verdeeld over de verschillende programmalijnen:

	Progr. lijn 1	Progr. lijn 2	Progr. lijn 3	Progr. lijn 4	Totaal aantal	%
Ja	1	5	2	5	13	59%
Grotendeels	1	3		1	5	23%
Nee*		2	1	1	4	18%

* 1 project is voortijdig gestopt i.v.m. achterblijvende inclusie, 1 i.v.m. wijzigingen in vraagstelling n.a.v. achterblijvende inclusie, voor 1 project bleek de bestaande data van het CBS niet betrouwbaar, bij een ander project kwamen tegenstrijdige resultaten naar voren.

Tabel 2. Ligt het project op koers voor het behalen van de programmadoelstellingen op basis van het voortgangsverslag (23 projecten), verdeeld over de verschillende programmalijnen:

	Progr. lijn 1	Progr. lijn 2	Progr. lijn 3	Progr. lijn 4	Totaal aantal	%
Ja	11		3	6	20	86%
Grotendeels	2			1	3	14%
Nee						

Voor het totaal van 45 projecten is op basis van de voortgangs- en eindverslagen in kaart gebracht in hoeverre de projecten hebben bijgedragen aan het vergroten van kennis, het toepasbaar maken van kennis, en of er actie ondernomen is om kennis daadwerkelijk te benutten.

In tabel x.2 wordt toegelicht in hoeverre deze kennisbenutting betrekking had op praktijk, beleid, wetenschap en/of onderwijs.

Tabel 3. Is met het project bijgedragen aan het vergroten van kennis, specifiek binnen het domein van de specifieke programmadoelstelling?

	Aantal	%
In grote mate	36	80%
Enigszins	6	13%

Niet of in kleine mate	3	7%
------------------------	---	----

Tabel 4. In welke mate heeft het project kennis toepasbaar gemaakt/ ligt op koers om deze kennis toepasbaar te maken?

	Aantal	%
In grote mate	25	56%
Enigszins	16	35%
Niet of in kleine mate	4	9%

Tabel 5.1. Heeft het project actie ondernomen om te zorgen dat kennis wordt benut/ ligt het hiervoor op koers?

	Aantal	%
In grote mate	17	38%
Enigszins	23	51%
Niet of in kleine mate	5	11%
Op basis van het schriftelijke materiaal niet te beoordelen		
Deze doelstelling stond niet als zodanig in de call		

Tabel 5.2 En zo ja, betrof dit praktijk, beleid, wetenschap en/ of onderwijs?

	Aantal	%
Praktijk	37	82%
Beleid	24	53%
Wetenschap	27	60%
Onderwijs	20	44%

In de 3 onderstaande tabellen is aangegeven in hoeverre de projecten aansloten bij de algemene speerpunten van het programma:

- Leefwereld kind en gezin centraal
- Diversiteit
- Integrale aanpak

Tabel 6. Wordt met het project aangesloten bij het dagelijks leven van kinderen en gezinnen en zo ja, hoe?

	Aantal	%
In grote mate	15	33%
Enigszins	19	42%
Niet of in kleine mate	11	25%

Tabel 7. Wordt binnen het project rekening gehouden met de grote diversiteit aan achtergronden en kenmerken van kinderen en jongeren, en zo ja, hoe?

	Aantal	%
In grote mate	13	29%
Enigszins	6	13%
Niet of in kleine mate	26	58%

Tabel 8. Stelt het project een integrale aanpak rond kind en gezin centraal?

	Aantal	%
In grote mate	10	22%
Enigszins	12	27%
Niet of in kleine mate	23	51%

4.3 Kennisbenutting & communicatie

Met het programma Wat werkt voor de jeugd wil ZonMw bijdragen aan het versterken van de leefwereld en het verbeteren van de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van preventie, opvoed- en jeugdhulp voor kinderen en gezinnen.

ZonMw spreekt van impact als er sprake is van kennisbenutting, oftewel het gebruik van resultaten van projecten en programma's in de praktijk, het beleid, opleidingen en/of onderzoek.

Bij het stimuleren van kennisbenutting hanteert ZonMw de systematiek van het Impact Assessment Framework, met 4 voorspellende indicatoren voor kennisbenutting:

- **Samenwerking met relevante stakeholders**
Samenwerking tussen onderzoek, praktijk en beleid zorgt voor maatschappelijk relevante en breed gedragen resultaten, die makkelijk hun weg naar de praktijk vinden. De kennis is ontwikkeld in de context waar er behoefte aan is.
- **Cofinanciering**
Hoe breder het draagvlak, hoe groter de kans op maatschappelijk gebruik van projectresultaten. Dat betekent dat het leveren van een bijdrage – al dan niet in financiële zin – een belangrijke factor is in het bevorderen van impact. Het kan gaan om cofinanciering (in cash), maar ook om een bijdrage in kind (bijvoorbeeld in tijd) van andere partijen dan ZonMw.
- **Opleveren van bruikbare kennisproducten**
Het opleveren van bruikbare kennisproducten, zoals publicaties, presentaties, workshops, handleidingen, richtlijnen, e-learnings of onderwijsmodules.
- **Gerichte verspreidings- en implementatieactiviteiten**
Het inzetten van effectieve implementatiestrategieën, zoals motiverende, educatieve of patiëntgerichte strategieën.

Deze tabel geeft weer in hoeveel projecten de verschillende indicatoren van de productieve interacties geadresseerd zijn. Het gaat hierbij om de 45 projecten waarvan een eind- of voortgangsverslag beschikbaar is.

Tabel 9. Productieve interacties

	Aantal	%
Samenwerking met relevante stakeholders	45	100%
Cofinanciering	36	80%
Oplevering van bruikbare kennisproducten	36	80%
Gerichte verspreidings- en implementatieactiviteiten	36	80%

In deze paragraaf wordt de inzet van deze indicatoren binnen het programma verder toegelicht.

Samenwerking met relevante stakeholders

Op programma- en ZonMw-bureauniveau

- Verschillende samenwerkingspartner(s) zijn vertegenwoordigd in programmacommissies. Iedere (sub)commissie bestaat uit vertegenwoordigers vanuit diverse perspectieven, zoals onderzoek, praktijk, gemeenten, jongeren/ouders en opleidingen.
- Er vindt geregeld overleg plaats met samenwerkingspartners zoals met het ministerie van VWS, VNG, NJi, KJP, KBL, FNO, NWO, NRO en NCJ.

Op subsidierende- en projectniveau

- Veldraadplegingen worden gehouden om kennisvragen in kaart te brengen voor het opstellen van de subsidieoproep. Dit gebeurt bijvoorbeeld voorafgaande aan de subsidierondes Versterken en verbeteren van wijkgericht werken en consortia Jeugd: Impact door samen lerend doen wat werkt.
- Samenwerkingspartners hebben een kennisagenda opgesteld voorafgaande aan een oproep. Bij subsidieronde Residentiele jeugdhulp door het NJi en bij het traject in samenwerking met het NRO.

- Er zijn voorwaarden voor samenwerking opgenomen in subsidieoproepen. Onder andere ten aanzien van multidisciplinaire samenwerking, consortiumvorming, daadwerkelijke samenwerking, letter of commitment, samenwerkingsovereenkomsten.
- In voorwaarden in de subsidieoproepen maar ook door Matchmakingsbijekomsten wordt consortiumvorming gestimuleerd tussen onderzoekers en praktijk.
- Participatie van jongeren en ouders is in de meeste subsidierondes een relevantiecriteria.
- Co-design en co-creatie met samenwerkingspartners in projecten in alle fasen. Bijvoorbeeld door eisen te stellen aan het design zoals participatief actieonderzoek of ontwerpgericht onderzoek.
- De maatschappelijke relevantie wordt getoetst door referenten vanuit professionals en/of ervaringsdeskundigen.
- Projectleidersbijekomsten met aandacht voor samenwerking en verschillende perspectieven.

Bij alle projecten werd actief gestuurd op samenwerking met relevante stakeholders (partners uit beleid, onderzoek, opleidingen, praktijk, ouders/jongeren). In bijlage B 'Projecten' is een overzicht van alle projecten (per subsidieronde) met alle betrokken partners vanuit beleid, praktijk, onderzoek, gemeenten en opleiding. Bij vrijwel alle projecten is de samenwerking met substantiële samenwerkingspartners geformaliseerd in een samenwerkingsovereenkomst of consortiumovereenkomst.

Cofinanciering

- Cofinanciering was bij de meeste subsidieoproepen niet verplicht. Bij de meeste projecten zijn wel eigen bijdragen/cofinanciering van de partners gerealiseerd (in cash of in kind).
- Gezien de financiële situatie van veel jeugdzorgaanbieders, zijn in de meeste subsidieoproepen geen eisen gesteld aan cofinanciering in de vorm van een financiële bijdrage. Wel zijn bij de meeste subsidieoproep eisen gesteld aan de samenwerking tussen onderzoek en praktijk, waarbij veel praktijkpartners een 'in kind' bijdrage hebben geleverd, bijvoorbeeld in de vorm van personeelsinzet.

Bruikbare kennisproducten & gerichte verspreidings- en implementatieactiviteiten

Op programma- en clusterniveau

- Implementatie-advies op website [Maak zelf een implementatieplan voor uw project | ZonMw](#) en van implementatiemedewerker [Ondersteuning bij implementatie van uw project | ZonMw](#)
- LinkedIn/nieuwsbrieven/websites/publicaties op onderwerp/thema [Jeugd: kennis, onderzoek en innovatie op jeugdthema | ZonMw](#), (9) [ZonMw: Jeugd: bijdragen | LinkedIn](#) en [cover - kennismagazine jeugd themanummer1 \(h5mag.com\)](#)
- Gebruik van communicatiekanalen van samenwerkingspartners voor kennisverspreiding/ nieuws. Relevante berichten zijn gedeeld met diverse kenniscentra, zoals het NJi, NCJ en het Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie. Op hun beurt konden deze kenniscentra deze berichten in hun nieuwsbrieven verspreiden.
- Gezamenlijke activiteiten met andere samenwerkingspartners: het programma Wat werkt voor de jeugd levert een belangrijke bijdrage aan het jaarlijkse congres Jeugd in Onderzoek. Dit congres wordt georganiseerd door NJi, NCJ, NRO, TNO, ZonMw, Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Landelijk Kenniscentrum LVB, Pharos en Trimbos-instituut. Het doel van Jeugd in Onderzoek is kennisuitwisseling, prikkelen van duurzame kennisontwikkeling en het stimuleren van het gebruik van kennis door professionals, gemeenten, onderwijs en opleidingen. Zodat ouders en jeugd daarvan profiteren. De meerwaarde zit vooral in het verbinden van kennis uit onderzoek, de professionele praktijk en de ervaring van cliënten. Inspiratie komt uit onderlinge interactie en het netwerken tussen betrokkenen in het jeugddomein. In 2022 en 2023 was ZonMw trekker van de organisatie van dit event.

Op subsidieronde/projectniveau:

- In oproep & monitoring wordt gestuurd op opleveren van bruikbare kennisproducten.
- In oproep & monitoring wordt gestuurd op het belang van verspreiding en implementatie vanaf het begin (impact is relevantiecriteria). Bij alle projecten is het een voorwaarde om aandacht te besteden aan de verspreiding en implementatie van de uitkomsten van het project.
- Mogelijkheden voor aanvullende subsidies, in de vorm van een Implementatie-Impuls.
- Aandacht voor dit thema op projectleidersbijekomsten.

- Financieren van overkoepelende projecten met als doel resultaten gezamenlijk te bundelen en verspreiden.

Overige communicatieactiviteiten

Om projecten te ondersteunen bij het uitvoeren van hun project zijn (naast de eerder beschreven bijeenkomsten) 3 publicaties verschenen rond veelgestelde vragen van projectleiders. Deze publicaties en tips zijn breed gedeeld via social media en nieuwsbrieven.

[Tips voor succesvolle inclusie in jeugdonderzoek | ZonMw](#)

Wetenschappelijk onderzoek staat of valt bij het includeren van voldoende én de juiste respondenten. In de praktijk valt het werven van deelnemers aan een studie soms tegen. Hoe voorkom je vertraging in je onderzoek doordat de inclusie niet vlot genoeg verloopt? In deze publicatie vind je 5 tips om beter beslagen ten ijs te komen.

[Tips voor betekenisvolle jongerenparticipatie in onderzoek | ZonM \(zonmw.nl\)](#)

Steeds meer jeugdonderzoekers betrekken jongeren actief bij hun projecten. Maar hoe doe je dat op zo'n manier dat de participatie ook écht van betekenis is voor alle partijen? In deze folder vind je 5 tips om je onderzoek samen met jongeren te verdiepen.

[Tips voor een passende waardering bij jongerenparticipatie in onderzoek \(zonmw.nl\)](#)

Samenwerken met jongeren in onderzoek is belangrijk. De aanpak en uitkomsten sluiten dan beter aan bij hun behoeften en leefwereld. Maar hoe geven we jongeren een passende waardering voor hun participatie?

5. Verantwoording budget

Bij aanvang heeft het ministerie van VWS aan het programma Wat werkt voor de jeugd een totaal budget van € 21.000.000,- beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het programma (inclusief programmakosten). Daarnaast kon een deel van de resterende middelen van het voorlopende programma Effectief werken in de Jeugdsector overgeboekt worden naar dit programma.

Tijdens de looptijd van het programma zijn de volgende aanvullende opdrachten met additioneel budget toegekend van in totaal € 3.302.873,- (inclusief programmakosten):

- 4a Gender en Jeugd (2022-2024) met een budget van € 500.000,- voor projecten (geen aanvulling van de programmabeheerkosten). Dit budget komt vanuit de ZonMw taakopdracht Gender en Gezondheid
- 4b Verbinding volwassenen-ggz en jeugdhulp. Aanvullende opdracht vanuit het ministerie van VWS met een budget van € 2.052.873,- (waarvan € 212.873,- programmabeheerkosten).
- 4c Residentiële jeugdhulp (2024-2026) Aanvullende opdracht vanuit het ministerie van VWS met een budget van € 750.000,- (waarvan € 150.000,- programmabeheerkosten).

Bij de start van het programma is een budgetverdeling gemaakt over de verschillende programmalijnen. Zoals ook al aangekondigd in de programmatekst zijn verschillende programmalijnen in gezamenlijkheid uitgevoerd. Hierdoor hebben meerdere budgetverschuivingen tussen de programmalijnen plaatsgevonden.

Vanaf 2019 is het monitoren en begeleiden van de lopende projecten van het voorlopende programma Effectief werken in de Jeugdsector bij de commissie en beheerskosten van Wat werkt voor de jeugd ondergebracht. Hiervoor zijn de resterende algemene- en beheerskosten van het programma Effectief werken in de Jeugdsector naar het programma Wat werkt voor de Jeugd overgeboekt.

In 2024 is bij het ministerie van VWS verzocht om een deel van de resterende programmamiddelen te mogen gebruiken voor de beheerskosten. In verband met de inflatie en langere monitoring door de kasschuif was er een tekort in de beheerskosten.

Aan de programmalijn 1b 'Verstevigen van kennis en stimuleren van jongeren- en ouderparticipatie in onderzoek en beleid' is € 819.350,- subsidiebudget toegevoegd uit het resterende budget van het voorlopende programma Effectief werken in de Jeugdsector dat tot en met 2019 liep. Daarnaast is vanuit het voorlopende programma Effectief werken in de Jeugdsector in totaal €190.000 toegevoegd voor Jeugd in Onderzoek, programmaevaluatie en algemene programmakosten.

Hieronder staat een overzicht van de begrote uitgaven, de werkelijke uitgaven en de verschuivingen tussen de verschillende programmalijnen. Dit overzicht is nadrukkelijk een 'tussenstand'; het programma zit nog in een uitvoerende fase. 3 subsidierondes lopen momenteel en 2 moeten nog starten. Over de invulling van programmalijn 3a is ZonMw nog in gesprek met het ministerie van VWS.

Begroting programma Wat werkt voor de jeugd⁵

Begroting Wat werkt voor de jeugd	Gereserveerd budget €	Verschuiving binnen programma	Toegekend budget €	Resterend bedrag
Programmalijn 1: Kind, Gezin en leefwereld				
A cliëntgericht werken en samen beslissen over passende hulp	1.300.000	- 1.300.000 gereserveerd voor ronde 2a Consortia (2024)	0	0

⁵ Peildatum 1 november 2024

B jongeren- en ouderparticipatie in onderzoek en beleid	550.000 + 819.350 subsidiebudget uit voorlopend programma EWJS		1.174.237 (inclusief kosten voor masterclasses en folder rond participatie etc.)	195.113 <i>Gereserveerd voor:</i> - masterclasses participatie in 2024 en 2025 € 35.000 - Implementatie-Impuls Onderzoek voor en door Jongeren € 100.000 - Implementatie-Impuls WwvdJ € 60.000
C. hulp en ondersteuning kwetsbare kinderen en gezinnen	5.000.000	- 1.625.115 gereserveerd voor ronde 2a Consortia	3.374.885	0
Programmalijn 2: professionals en hun organisatie				
A Effectiviteit van interventies en instrumenten	4.350.000	+ 240.000 overboeking vanuit programmalijn 'actuele beleidsvragen' + 1.300.000 1a + 1.625.115 1c	2.626.842	4.888.273 <i>Gereserveerd voor:</i> - 6 Consortia 4.800.000 - projectleidersbijeenkomsten & begeleiding consortia 84.273
B Versterken kwaliteit wijkgericht werken	1.050.000	+ 250.000 overboeking vanuit 3B	1.300.000	0
C Professionalisering versterken via (beroeps)opleidingen.	400.000	- 400.000 overboeking naar 2D		0
D Ruimte voor professionals en (lerende) organisaties	2.000.000	+ 400.000 overboeking uit 2c	2.400.000	0
Programmalijn 3: gemeenten				
A Bekostigingsmodellen en opdrachtgeverschap	750.000		0	750.000 Nog invullen in overleg met VWS
B Domein overstijgend werken en preventie	1.350.000	- 250.000 overboeking naar 2B	0	1.100.000 <i>Gereserveerd voor</i> gezamenlijke onderzoeksprogrammering NRO en ZonMw verbinden onderwijs – jeugd
C Innovaties en experimenten onderzoeken	1.250.000	- 108.620 overboeking naar 'bundelen kennis'	1.141.380	0
Programmalijn 4 (aanvullende opdrachten)				
Gender en Jeugd 4A	500.000		496.000	4.000
V-GGZ jeugdhulp 4B	1.840.000		1.695.000	145.000 <i>Gereserveerd voor:</i> aanvullende toekenning en overige kosten

Residentiele jeugdhulp 4C	600.000		0	600.000 <i>Gereserveerd voor:</i> toekenning 6 projecten 2025
Programmabrede activiteiten				
Het bundelen en uitdragen van de ontwikkelde kennis	400.000	+ 108.620 overboeking uit 3c -150.000 overboeking programmakosten	45.348	313.727 <i>Gereserveerd voor o.a.:</i> - VIMP rondes in 2024/2025
Kennis rond actuele beleidsvragen	500.000	-240.000 overboeking naar 2a -175.000 overboeking programmakosten	0	85.000
Jeugd in Onderzoek	70.000 + subsidiebudget uit voorlopend programma EWJS		45.000	25.000 <i>Gereserveerd voor:</i> Edities 2024 en 2025
ZonMw-bureau (Incl. voorlopend programma en aanvullende opdrachten)	1.955.000 + 212.873 aanv opdracht V-GGZ jeugdhulp + 150.000 aanvullende opdracht residentiële jeugdhulp	+ 25.000 vanuit post evaluatie + 150.000 vanuit bundelen kennis + 175.000 vanuit actuele beleidsvragen	2.002.873	665.000 Tot en met 2029 zijn middelen gereserveerd voor programmabeheer o.a. monitoring en begeleiding consortia
Algemeen	45.000 subsidiebudget uit voorlopend programma EWJS		25.000	20.000
Commissie (vacatiegeld en reiskosten)	145.000		126.873	18.127 <i>Gereserveerd voor:</i> <i>Vacatiegelden en reiskosten commissie</i>
Evaluatie programma	75.000 subsidiebudget uit voorlopend programma EWJS	- 25.000 Overboeking naar programmakosten	50.000	
TOTAAL Wat werkt voor de jeugd				25.312.223

Bijlage A samenstelling commissies

Programmacommissie Wat werkt voor de jeugd (jaar van benoeming)

- De heer H.J. (Erik) Dannenberg, Voorzitter (2023)
- Mevrouw drs. D.M.J.J. (Diana) Monissen, vice-voorzitter (lid 2019 – vice-voorzitter 2020)
- De heer prof. dr. J.K. (Jan-Kees) Helderman (2024)
- De heer prof. dr. J.M.A.M. (Jan) Janssens EM (2019)
- De heer G. (Geth) Kuin (2024)
- Mevrouw prof. dr. A.W.M. (Anneke) Kramer (sinds 2021 emeritus hoogleraar) (2019)
- Mevrouw dr. P.H.O. (Patty) Leijten (2019)
- Mevrouw B. (Bo) van Loenen (2019)
- De heer prof. dr. L.C.P.M. (Lucas) Meijs (2019)
- Mevrouw dr. J. (Janneke) Metselaar (2019)
- Mevrouw prof. dr. A.E. (Eva) Mulder (2024)
- Mevrouw V. (Vera) Naber (2023)
- De heer prof. dr. S.A. (Menno) Reijneveld (2019)
- Mevrouw dr. E. (Ellen) Vedel (2019)
- De heer B. (Benito) Walker (2023)

Waarnemers

- Mevrouw V. (Vera) Hermans, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Mevrouw K. (Kallista) de Graaf, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Mevrouw R. (Rowy) Uitzinger, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Oud commissieleden

- De heer prof. dr. K. Putters, Voorzitter (2019 - 2022)
- Mevrouw M.G. (Marian) Dekker (2019 – 2022)
- Mevrouw drs. L. (Heleen) Jumelet (2019 – 2022)
- Mevrouw drs. L.W.C.M. (Loes) van der Meijs (2019 – 2021)
- De heer S.N.H. (Bas) Rodijk (2019 – 2022)
- De heer dr. J.H. (Han) de Ruiter MBA (2019 – 2024)
- De heer prof. dr. T.A. (Tom) van Yperen (2019 – 2024)

Subcommissie 1b Onderzoek voor en door Jongeren (2023-2024)

- Mevrouw J. (Janneke) Metselaar, voorzitter
- De heer A. (Ali) Shah
- Mevrouw dr. E. (Eva) Lems
- Mevrouw dr. Ir. Gwendolijn Boonekamp
- Mevrouw J. (Joelle) Wimper
- Mevrouw K.H.M. (Kitty) Jurrius
- Mevrouw drs. N. (Naima) Dhawtal
- Mevrouw R. (Romana) van Dooren
- De heer T. (Thomas) Stap

Subcommissie 4a Gender en Jeugd (2022 – 2024)

- Mevrouw drs. D.M.J.J. (Diana) Monissen, voorzitter
- De heer dr. J.H. (Han) de Ruiter
- De heer prof. dr. L.W.C. (Louis) Tavecchio
- Mevrouw B. (Bo) van Loenen
- De heer P.A.H. (Peter) van Lieshout
- Mevrouw dr. M. (Maartje) de Wit

- Mevrouw dr. G.M. (Giesje) Nefs

Subcommissie 4b Verbinding jeugdhulp en volwassen-ggz (2022 – 2025)

- De heer prof. dr. P (Paul) Schnabel, voorzitter
- Mevrouw prof. dr. Ch. (Chijs) van Nieuwenhuizen
- De heer prof. dr. P.A.E.G. (Philippe) Delespaul
- De heer prof. dr. S.A (Menno) Reijneveld
- Mevrouw prof. dr. M.H.J. (Manon) Hillegers

Waarnemers

- Mevrouw A. (Anne) Klijn, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Mevrouw K. (Kitty) Julsingha, Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Begeleidingsgroep Verbinding jeugdhulp en volwassen-ggz, overkoepelend oz (2022 -2025)

- Mevrouw prof. dr. Ch. (Chijs) van Nieuwenhuizen
- De heer dr. (Daan) Andriessen
- Mevrouw dr. L. (Loraine) Visscher
- Mevrouw R. (Robin) van der Meel
- Mevrouw E. (Ellen) Hazebroek
- Mevrouw L. (Lut) Leijds

Waarnemers

- Mevrouw A. (Anne) Klijn, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Mevrouw S. (Suzanne) Bierkens, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Mevrouw E. (Ellen) Krijnen, Vereniging Nederlandse Gemeenten
- Mevrouw S. (Sarah) Prins, Zorginstituut Nederland
- Mevrouw E.M. (Elyse) Bouritius, Zorgverzekeraars Nederland en a.s.r.

Subcommissie 4c Residentiële jeugdhulp (2024-2026)

- Mevrouw drs. D.M.J.J. (Diana) Monissen, voorzitter
- De heer B. (Benito) Walker
- Mevrouw M. (Margo) ter Heegde
- De heer prof. Dr. G.J.J.M. (Geert) Stams
- Mevrouw C. (Coby) de Vreugd

Waarnemers

- De heer J.B. (Jaap) van den Berg, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Mevrouw I. (Ivonne) Coppens, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Bijlage B Overzicht gehonoreerde projecten

Dossiernr.	Titel gehonoreerd project	Verwachte einddatum	projectleider	Uitvoerende partij	Samenwerking met:	Budget
1b Leernetwerk participatief jeugdonderzoek						
7440122110002	Leernetwerk participatief jeugdonderzoek	15-3-2025	Dedding, C.	Amsterdam UMC Afdeling Ethiek, Recht en Humaniora	Amsterdam UMC, afdeling Vumc, TNO, CHILD HEALTH, Rutgers, Hogeschool Rotterdam, Kenniscentrum Talentontwikkeling, UMC Utrecht, Participatie, Zorg Belang, Stichting Zebra, Save the Children, Expex, Stichting Kinderperspectief, Karakter Kinder- en Jeugdpsychiatrie, GGD West-Brabant, Hogeschool Leiden, Lectoraat transformaties in de zorg, Jeugdraad-cliëntenbelang Amsterdam, GGD Flevoland, Hogeschool Windesheim, Lectoraat Jeugd, Hogeschool Rotterdam, Lector Opgroeien in de Stad en directeur van Kenniscentrum Talentontwikkeling, Verwey-Jonker Instituut, Onderzoeksgroep jeugd, opvoeding en onderwijs, HAN, Leeratelier Jongeren, Inclusie en Participatie (JIP), HAN, Jeugd- en opvoedhulp, Alliantie, Social Practice Development, Regioplan, Academische Werkplaats Jeugd Inside-Out, Curium-LUMC, passend onderwijs AED, Kinder- en Jeugdpsychiatrie, GGD Amsterdam, Jeugdgezondheidszorg, Pharos	€ 250.000
1b Jongerenennetwerk ervaringskennis in onderzoek						
0744012220003	Young Perspective - XL	1-5-2026	Heuts, I.	Jongeren Netwerk Limburg	JongNL Limburg, Scouting Limburg, Jeugdwerk Limburg, Burgerkracht Limburg. Universiteit Maastricht, LIME (Limburg Meet)	€ 150.000
1b Onderzoek voor en door jongeren						
07440122230003	Onderzoek voor en door jongeren	1-9-2024	Beeris, C.	Stichting Erwelzijn	Saxion, Lectoraat Smart Health Windesheim, Social Work	€ 50.000

07440122230005	Zeg je JA tegen MDMA?!. Voorlichting over MDMA-therapie voor jongeren met PTSS en hun ouders	1-9-2024↓ 1-12-2024	Steenbakkers, A.	De Haagse Hogeschool, Faculteit Sociaal Werk en Educatie		€ 49.949
07440122230006	In(ter)Actie! Een participatief behoeftenonderzoek om jongeren in een asielzoekerscentrum te laten integreren in Nederlandse sportclubs.	14-8-2024	Klaufus, L.	Stichting Amsterdam UMC Locatie Vumc, Public & Occupational Health	Christelijk College Groevenbeek War Child Save the Children	€ 50.000
07440122230007	Gelukkig zijn met en zonder je smartphone	1-7-2024↓ 1-1-2025	Kuiper-Buttner, S.	Hogeschool Windesheim, Lectoraat Jeugd & Media		€ 49.679
07440122230008	Het beoordelen van de impact van een peer-mentoringsprogramma op het mentale welzijn van jongeren (16 - 27 jaar).	1-9-2024↓ 1-10-2024	Veenstra, L.	Vrije Universiteit Amsterdam; Gezondheidswetenschappen		€ 50.000
07440122230009	Studenten Welzijnswijzer	1-9-2024↓ 28-2-2025	Wolfensberger, M.	Avans Hogeschool; Future Proof Education		€ 50.000
07440122230010	De mentale gezondheid van hoogbegaafde jongeren: wat kunnen zij zelf doen?	1-9-2024↓ 1-1-2025	Van der Geugten, J.	Inholland; Lectoraat GGZ-Verpleegkunde	The Apple Tree Stichting Hoogbegaafd	€ 50.000
07440122230012	Gesprekken die Levens Redden: Workshops over Suïcidepreventie voor Studenten	1-9-2024↓ 1-2-2025	Van der Hallen, R.	Erasmus Universiteit Rotterdam; Department of Psychology, Education and Child Studies	Erasmus Universiteit Rotterdam; Erasmus School of Social and Behavioural Sciences	€ 49.022

07440122230013	KOPP/KOV in beeld: een onderzoeksproject dat maakt dat kinderen van ouders met psychische of verslavingsproblemen (KOPP/KOV), als zij dat willen, zich meer gezien en gehoord voelen op school en, indien nodig, makkelijker de weg vinden naar bestaande interventies.	1-9-2024↓ 1-1-2025	Hartman, C.	Universitair Medisch Centrum Groningen; Psychiatrie	Met Zonder Ouders	€ 45.320
07440122230015	YOUNGINS: The Brave Space	1-9-2024↓ 1-12-2024	Le Sage, L.	Hogeschool Rotterdam; Kenniscentrum Talentontwikkeling	2DO/ Formaat Zorgvrijstaat Stichting Formaat	€ 50.000
07440122230016	Samen sterk: De rol van lotgenotencontact voor jongeren met traumatische jeugdervaringen	1-9-2024↓ 1-1-2025	Harder, A.	Erasmus Universiteit Rotterdam; Sectie Jeugd en Gezin, faculteit ESSB		€ 49.992
07440122230018	Een workshop voor en door studenten: Hoe zet je relationele vaardigheden in om studentenwelzijn in je eigen omgeving te bevorderen?	1-9-2024	Scheeren, L.	CINOP; ECIO / ECBO	Stichting Frisse Gedachtes	€ 49.569
07440122230023	Met een hond kan ik het leven aan: Assistentiehonden in het leven van jongeren met een langdurige behandeling	1-9-2024↓ 1-10-2024	Van der Steen, S.	Rijksuniversiteit Groningen; Pedagogische en Onderwijswetenschappen, Faculteit GMW	ExpEx FNO; Team Geestkracht Erasmus Universiteit Rotterdam; Erasmus School of Social and Behavioural Sciences	€ 35.331
1B Overkoepelend leren Onderzoek voor en door jongeren						
07440122240003	Overkoepelend leren Onderzoek voor en door jongeren	1-12-2024	Dedding, C.	Stichting Amsterdam UMC Afdeling Ethiek, Recht en Humaniora		€ 99.999

1C Verbeteren en versterken jongeren en gezinnen in kwetsbare omstandigheden						
744130101	Halt en JIM; een kansrijke toekomst voor jongeren door het versterken van relaties	1-1-2025↓ 1-8-2025	Van Dam, L.	Stichting Halt	Stichting JIM, Stichting Halt, Hogeschool Inholland Universiteit Leiden: Faculteit der Kunsten UvA: Maatschappij- en Gedragwetenschappen Sociaal Werk Nederland	€ 299.975
744130102	Ouder in Detentie	1-12-2023↓ 1-6-2024	Claes, Dr. B.	Avans Hogeschool	Expertisecentrum K I N D, Ouder en Detentie Gemeente Breda, Exodus, Ministerie van Veiligheid en Justitie; Dienst Justitiele Inrichtingen; Penitentiaire Inrichting Vught, Dordrecht, Gemeente Den Haag	€ 300.000
744130103	Intergenerationele overdracht van trauma voorkomen: Een preventieve blended care interventie	1-12-2024	Thomaes, K.	Sinai Centrum	Universiteit Utrecht; Faculteit Sociale Wetenschappen; Algemene Sociale Wetenschappen, Arkin Jeugd en Gezin Sinai Centrum / Arkin, Amstelveen, Trimbos-instituut Preventie	€ 300.000
744130104	Wat werkt in Home-Start om kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden te signaleren en ondersteunen?	1-1-2025↓ 1-11-2025	Overbeek, G.J.	UVA: Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen	Home Start Stichting Steunouder NL Vereniging Nationale Jeugdraad Hogeschool Utrecht	€ 300.000
744130105	Wat mij helpt: jongeren in kwetsbare omstandigheden aan het woord over beschermende factoren.	1-10-2024	Abu Ghazaleh, N.	Hogeschool van Amsterdam	Arkin, Cordaan, Expex, Jongerencultuurfonds Amsterdam Platform Mantelzorg, Stichting Leergeld Amsterdam Stichting Storytelling Centre, Verwey Jonker-Instituut Jeugdplatform Amsterdam	€ 300.000
744130106	Troosten en slapen met de Happiest Baby-methode voor alle ouders	1-6-2024↓ 1-12-2024	Harskamp-van Ginkel, W.M.	Stichting Amsterdam UMC - locatie Vumc	Academische Werkplaats JGZ Noord-Holland GGD Amsterdam: Epidemiologie, JGZ, GGD Hollands Noorden, iHUB Onderzoek, NCJ, Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra, JGZ, Amsterdam UMC-UvA, Gemeente Amsterdam: Gezonde en Kanstijke Start	€ 299.725
744130107	Het versterken van kwetsbare gezinnen binnen de Sociaal Medische Indicatie regeling voor kinderopvang door systematische signalering van vroegkinderlijke ontwikkeling en	1-11-2024↓ 1-8-2025	Verhoeven, J.C.T.	Universiteit Utrecht: Faculteit Sociale Wetenschappen	Gemeente Amsterdam, Onderwijs, Jeugd en Zorg KidsFoundation, Gemeente Diemen BOinK, Belangenvereniging voor ouders in de Kinderopvang & peuterspeelzalen, GGD Amsterdam: Epidemiologie, Gezondheidsbevordering en Zorginnovatie, Chikuba	€ 298.305

	bevordering van ouderschapsvaardigheden					
744130108	Lerende gemeenschap met en voor gezinnen van ouders met LVB: tijdig bereiken, signaleren van en anticiperen op opvoedproblematiek, versterken van de samenwerking met het (in)formele netwerk en veerkracht	1-12-2014↓ 1-7-2025	Van Nieuwenhuijzen, M.	Partners voor Jeugd	Buurtgezinnen.nl, Gemeenten Den Haag, dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn, Middin, TOP Groep, Treaining & begeleiding, Universiteit van Amsterdam: Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen	€ 299.995
744130109	Cuddle & Care: onderzoek naar de werkzame elementen in een aanbod voor baby's die opgroeien in kwetsbare gezinnen in armoede	1-12-2024↓ 1-6-2025	Van Bakel, H.J.A.	Tilburg University: School of Social and Behavioural Sciences	Impluz, GGZ Eindhoven, Arizona State University: School of Social Work, Hechte Band Jeugd GGZ Dimence	€ 299.565
744130110	Een participatief actieonderzoek naar werkzame factoren in het versterken of herstellen van een veilige opgroei- en opvoedsituatie in Poolse gezinnen in Nederland.	1-9-2023↓ 1-12-2023	Hoppenbrouwers, A.M.	Kompas Jeugdzorg	Kompas Jeugdzorg Participatief actieonderzoek Veilig Thuis Zuidoost Brabant WIJS Professionalisering	€ 177.715
744130111	KOPPeling: hulp uit eigen kring	1-12-2024↓ 1-6-2026	Jörg, F.	Universitair Medisch Centrum Groningen	Accare Groningen, Gemeente Groningen/WIJ Groningen GGZ Friesland, Hanzehogeschool Groningen, Academie voor Sociale Studies, WijzijnMind, Universitair Medisch Centrum Groningen; Psychiatrie	€ 299.610

744130201	Kennisynthese: hoe kunnen we kinderen en gezinnen in kwetsbare omstandigheden tijdig signaleren en hen zo goed mogelijk ondersteunen door het effectief versterken van beschermende factoren?	1-6-2025	Mies, G.	Kenniscentrum Kinder-en Jeugdpsychiatrie	GGD Regio Utrecht Stichting Al Amal Stichting JIM Vereniging Nationale Jeugdraad Landelijk Kenniscentrum LVB Pharos: Expertisecentrum Gezondheidsverschillen Divosa Trimbos-instituut Nji: Jeugdzorg en Opvoedhulp Nederlands Centrum Jeugdgezondheid	€ 199.995
2A Onderzoek naar kernelementen van interventies in de jeugdsector						
07440212310004	Opvoedingsondersteuning: Optimale Combinaties van Elementen Voor Optimale Uitkomsten	1-4-2026	Leijten, P.	Universiteit van Amsterdam; Research Institute of Child Development and Education	Het projectteam is een multidisciplinair samenwerkingsverband tussen een onderzoekinstelling (Universiteit van Amsterdam) en vijf praktijkinstellingen (Levvel in Amsterdam, Accare in Groningen, Amarant in Tilburg, Erasmus MC in Rotterdam en de Raad voor de Kinderbescherming in Den Haag).	€ 240.000
07440212310005	Motiverende gesprekstechnieken en feedback in opvoedinterventies: Wat werkt, voor wie en hoe?	1-4-2026	Van Rijn - van Gelderen, L.	Universiteit van Amsterdam; Preventieve Jeugdhulp en Opvoeding	Het projectteam is een multidisciplinair samenwerkingsverband tussen onderzoekinstellingen (Universiteit van Amsterdam, Radboud Universiteit Nijmegen, Hogeschool van Amsterdam), een landelijk kennisinstituut (Trimbos-Instituut) en meerdere praktijkinstellingen (FCU Nederland, Entrea Lindenhout, MITime).	€ 240.000
07440212310007	Werkzame elementen van interventies voor gezinnen met meervoudige en complexe problemen	1-4-2026	Visscher, L.	Rijksuniversiteit Groningen; Orthopedagogiek : Gedrag, Opvoeding en Kinderrechten	Universitair Medisch Centrum Groningen, Gezondheidswetenschappen Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen: Orthopedagogiek, Rijks Universitair Medisch Centrum Groningen, Afdeling Eerstelijngeneeskunde en Langdurige Zorg, Kenniswerkplaats Jeugd Friesland, Elker, Yorneo Community Support, Leger des Heils, Martine Brouwer Stjoer	€ 240.000

07440212310010	De effectiviteit van exposure bij jeugd met angst, OCS en PTSS: Hoe en voor wie werkt het?	1-4-2026↓ 31-12-2026	Mobach, L.	Universiteit van Amsterdam; Ontwikkelingspsychologie	Centre for Emotional Health, Macquarie University, Leids Universitair Behandel en Expertise Centrum, Leiden Universiteit, Griffith University, uhr Universiteit Bochum Virginia Tech University, College of Medicine behandeling OCS jongeren, Pro Persona Overwaal, expertisecentrum angst, OCS en PTSS, Angst-,dwang- en fobiestichting (ADFstichting)	€ 239.869
07440212310021	Gezinnen in complexe scheiding: Multi-method onderzoek naar kernelementen van scheidingsinterventies	1-4-2026	Van der Valk, I.	Universiteit Utrecht; Jeugd & Gezin (Pedagogische Wetenschappen)	Universiteit Utrecht, Jeugd & Gezin (Pedagogische Wetenschappen) iHUB/Altra Sterk Huis	€ 231.395
07440212310025	Bouwstenen van succes: Analyse van kerncomponenten in een effectieve interventie voor jonge kinderen	1-4-2026	Vreeke, L.	Leiden University; Developmental and Educational Psychology	Universiteit Leiden, Methodologie & Statistiek Universiteit Leiden, Ontwikkelings- en Onderwijspsychologie MOC 't Kabouterhuis, Amsterdam UMC, Vrije Universiteit Amsterdam, Child and Adolescent Psychiatry & Psychosocial Care, GGD Amsterdam, Epidemiologie, Gezondheidsbevordering en Zorginnovatie Team Jeugd	€ 239.953
07440212310026	WELKE kernelementen werken voor WIE, WANNEER en HOE bij de behandeling van angst bij jeugd	1-4-2026	Nauta, M.	Rijksuniversiteit Groningen; Klinische Psychologie en Experimentele psychopathologie	Accare Patientenvereniging ADF Stichting University of New South Wales (UNSW), Black Dog Institute Rijksuniversiteit Groningen, Klinische Psychologie / Experimentele psychopathologie	€ 239.990
07440212310027	Oudertraining bij ADHD: welke kernelementen werken het best voor wie en wat zijn de mechanismen?	1-4-2026	Dekkers, T.	Universitair Medisch Centrum Groningen UMCG (Accare)	Levvel, Balans, Universiteit van Amsterdam Accare, KU Leuven	€ 239.879
07440212310028	Kernelementen van sociale vaardigheidstrainingen voor kinderen: wat werkt voor wie en wanneer?	1-3-2026	Fekkes, M.	Universiteit van Amsterdam; Research Institute of Child Development and Education	Universiteit van Amsterdam, Research Institute of Child Development and Education, Trimbos Instituut Universiteit Leiden, Psychologie, TNO Child Health Centrum 1622, Goed-Gezien.nl	€ 239.972

07440212310029	Welke elementen uit antipestbeleid zijn effectief voor welke pestslachtoffers en daders?	1-4-2026	Fekkes, M.	TNO Child Health	TNO Child Health Universiteit Trondheim Department of Education Universiteit van Amsterdam GoedGezien GGD West Brabant, Preventie&Gezondheid Primapestaanpak	€ 239.938
07440212310034	Optimaliseren door te personaliseren! Een modulaire aanpak voor jongeren met depressieve klachten	1-4-2026 <i>(wordt mogelijk later door latere start ivm werven van een postdoc)</i>	Bodden, D.	Universiteit Utrecht; Pedagogiek	Christelijke Hogeschool Ede, Psychologie Universiteit Utrecht, Pedagogiek Trimbos Instituut, Epidemiologie & Research Support Youz Preventie Indigo Rijnmond Arkin Jeugd	€ 239.846
2B Verbeteren en versterken wijkgericht werken						
744220101	De specialist dichterbij? Wat werkt voor professionals in een lokale integrale specialistische werkwijze.	1-9-2022	Nooteboom, L.A.	Leids Universitair Medisch Centrum Curium, Kinder- en Jeugdpsychiatrie	Coöperatie Jeugd- en gezinsteams Holland Rijnland De Haagse Hogeschool, Gemeente Den Haag; Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn, Gemeente Gouda Gemeente Katwijk, Gemeente Leiden; Beleid Maatschappelijke Ontwikkeling, GGZ Rivierduinen GO! voor jeugd, Hogeschool Leiden, Integrale Specialistische Teams Haaglanden; YOUZ/PG, Ipse de Bruggen en Jeugdformaat, Leiden University Medical Center Public Health and Primary Care, Leids Universitair Medisch Centrum; curium; Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Stichting Enver, Youz - Parnassia Groep	€ 99.960
744220102 <i>Stop op 1-4-2022 ivm onvoldoende deelnemers.</i>	Prinsenhof: proeftuin voor 'VIG in de BUURT'	1-1-2023↓ 1-7-2023↓ 1-4-2023 stopdatum	De Koning, E.S.C.	Gemeente Leidschendam-Voorburg Sociaal Maatschappelijke Ontwikkeling (SMO)	Gemeente Leidschendam-Voorburg; Sociaal Maatschappelijke Ontwikkeling (SMO), DSP-groep BV VIGzorgt	€ 99.656

744220103	POH Jeugd & Gezin de ontwikkeling van een wijkgerichte methodiek (ToolBOX) en effectonderzoek	1-9-2022↓ 1-3-2023	Heydelberg , J.F.P.	Gemeente Rotterdam Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, Ontwikkeling en Beleid, directie Activering en Welzijn	Gemeente Rotterdam; Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, Ontwikkeling en Beleid, directie Activering en Welzijn Mentaal Beter/Jong Centrum voor Jeugd en Gezin Rotterdam Gezondheidscentra Zorg Op Zuid ZorgImpuls, Erasmus MC; Huisartsgeneeskunde Hogeschool Rotterdam, NIVEL	€ 100.000
744220104	Kansrijk Poelenburg: Samenwerking tussen jeugdprofessionals en jonge rolmodellen in wijkgericht werken	1-7-2022↓ 1-12-2022↓ 1-3-2023	Kaulingfreks, F.N.A.	Hogeschool Inholland Domein Gezondheid, Sport en Welzijn, Lectoraat Leefwerelden van Jeugd	Hogeschool Inholland; Domein Gezondheid, Sport en Welzijn, Lectoraat Leefwerelden van Jeugd Hogeschool Inholland; Gezondheid, Sport en Welzijn Sociaal Wijkteam Poelenburg Fluxus Sportbedrijf Zaanstad Jeugdteam Poelenburg Gemeente Zaanstad	€ 99.960
744220105	Samenwerken aan preventie en normalisatie rond het jonge kind	1-9-2022	Jager - Vreugdenhil, M.	Hogeschool Viaa Social Work, Lectoraat Samenlevingsvraagstukken - Wmo Werkplaats Zwolle	Gemeente Zwolle; Maatschappelijke Ontwikkeling Hogeschool Viaa Social Work; Lectoraat Samenlevingsvraagstukken - Wmo Werkplaats Zwolle Hogeschool Viaa Health Care; Lectoraat Zorg en Zingeving GGD IJsselland; Jeugdgezondheidszorg, Kennis- en expertisecentrum, Expertiseteam Catent; Onderwijs en Kwaliteit, Travers Welzijn; Welzijn en Cultuur Hogeschool Viaa Educatieve Academie; Lectoraat Goede Onderwijspraktijken, Huisartsenpraktijk de Verbinding Participatieraad Zwolle	€ 99.975
744220106	Werken aan bestendige domeinoverstijgende hulp en ondersteuning in de wijk voor jongeren rond 18 jaar.	1-4-2023↓ 1-10-2023	Kruyt, C.	GGD West-Brabant Team onderzoek	Gemeente Oosterhout, LOC Zeggenschap in Zorg Zorroo, Surplus Welzijn regio Oosterhout Radboud Universiteit Nijmegen; Institute for Management Research, Tilburg University; Tranzo, Tilburg School of Social and Behavioral Sciences, Academische Werkplaats Jeugd, GGD West-Brabant; Jeugdgezondheidszorg GGD West-Brabant; Team onderzoek	€ 99.805

744220107	Integraal werken met de 'Jeugdspecialist in de Buurt'	1-9-2022	Konijn, C.	Spirit Inhoud	De Bascule, Spirit Inhoud Hogeschool van Amsterdam; Amsterdams Kenniscentrum voor Maatschappelijke Innovatie (AKMI), Lectoraat Kwaliteit en Effectiviteit in de zorg voor jeugd Netwerk Effectieve Jeugdzorg Amsterdam Ouder- en Kindteams Amsterdam; Programmteam Altra; Jeugd en Opvoedhulp Hogeschool Inholland Gemeente Amsterdam; Cluster Sociaal, Afdeling Jeugd	€ 99.850
744220108	Actieonderzoek 'Baanbrekende Professionals': eenvoud en samenhang door grenzenwerk binnen wijkgericht werken	1-3-2022↓ 1-5-2022	Van Offenbeek, M.A.G.	Rijksuniversiteit Groningen Faculty of Economics and Business, University of Groningen, Innovation and Organization	Universitair Medisch Centrum Groningen; Epidemiologie Rijksuniversiteit Groningen; Faculty of Economics and Business, University of Groningen, Innovation and Organization, Universitair Medisch Centrum Groningen; Raad van Bestuur, Rijksuniversiteit Groningen; Faculteit Economie en Bedrijfskunde, Universitair Medisch Centrum Groningen; Gezondheidswetenschappen, C4Youth academische werkplaats jeugd, Stichting WIJ University of Groningen Faculty of Spatial Sciences, Stichting WIJ, Gemeente Groningen	€ 99.995
744220109 <i>Gestopt 1-9-2021 omdat start door Corona niet haalbaar bleek te zijn</i>	Cultuursensitieve gidsen: kwaliteitsslag inzet en bemensing wijkteams. Via werkwijze en teamsamenstelling werken aan diversiteit.	nvt: is niet gestart.	Loeffen, M.M.	RaderAdvies	RaderAdvies ArtzAdvies	De subsidie is vastgesteld op € 8.720,-
744220110	Samen gezinnen versterken: dat leren we in de wijk!	1-9-2022	Jansen Lorkeers, L.	IVO	Gemeente Rotterdam; Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, Directie Jeugd & Onderwijs, IVO, Stichting Inclusia, Stichting Hotspot Hutspot, Hogeschool Inholland Centrum voor Jeugd en Gezin Rijnmond	€ 99.770
744220201	Doen we de juiste dingen?	1-11-2022↓ 1-4-2023↓ 1-6-2023	Jansen, W.	Gemeente Rotterdam Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling	Erasmus MC; Maatschappelijke Gezondheidszorg, Gezondheidswetenschappen, Gemeente Rotterdam; Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, Sophia Kinderziekenhuis; Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Unit Onderwijs & Onderzoek Pameijer, De Haagsche Hogeschool; Lectoraat Jeugd & Opvoeding, Centrum voor Jeugd en Gezin Rijnmond Gemeente Rotterdam; Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, Ontwikkeling en Beleid, directie Activering en Welzijn, Brede Raad 010	€ 99.975

744220301	Krachten bundelen bij wijkgericht werken voor jeugd en gezin	1-3-2023↓ 1-7-2023	Ooms, H.	NJi	NJi, NCJ, Vilans Movisie	€ 199.840
2C&D Professionalisering en lerende organisatie in het jeugdveld						
07440242310003	Leren beter begrepen!: Onderzoek naar het creëren van een lerende organisatie in het jeugdveld.		Keinemans, S.	Stichting Zuyd Hogeschool	MIK & PIW groep, Maastricht University, OU	€ 399.982
07440242310004	De trauma-informed lerende organisatie: ontwikkeling en implementatie van de TIC monitor		Jonkman, C.S.	Vrije Universiteit Amsterdam; Child and Family Studies	Koraal, Enver, Yorneo, Inholland, Kenter	€ 399.050
07440242310006	Veranderen met ambitie: samen lerend op weg naar betere jeugdhulp		Bastiaanssen, I.L.W.	Stichting Avans; Centre of Expertise Perspectief in Gezondheid	Praktikon, Fontijn Cocreatie, PI Research, Van der Zouwen Organisatieadvies, Ambiq, Levvel, Youke, De Combinatie Jeugdzorg	€ 398.421
07440242310012	Leren op Spanning: Jeugdorganisaties tussen Ruimte en Druk		Gilsing, R.J.H.	De Haagse Hogeschool; Lectoraat Jeugdhulp in Transformatie	Hogeschool Windesheim, Hogeschool Utrecht, Erasmus Centrum voor Zorgbestuur, Jeugdbescherming West, KOOS, Stichting OIDOS, Sociaal Kernteam Westland, ED Hannah, Kolfshoten Onderwijskunde, Schenk Projectmanagement.	€ 368.028
07440242310014	StroomOP: Samen datagestuurd leren in de jeugdhulp		Mulder, E.A.	Universiteit van Amsterdam; Research Insitute of Child Development and Education	Pluryn, TIAS, iHub, Netwerk Beter Samen, ExpEx, StroomOp	€ 399.912
07440242310015	Lerende Organisaties in de jeugdhulp versterken: op weg naar professionelere leernetwerken		Pannebakker, N.	TNO; Child Health	iHub en Enver	€ 386.001
3C Innovaties in de jeugdsector						

07440332110004	Jouw verhaal nu centraal	22-11-2024↓ 1-12-2025	Van Hulst, B.M.	LUMC Curium, kinder- en jeugdpsychiatrie	LUMC Curium, kinder- en jeugdpsychiatrie, Leiden University Medical Center divisie 3, NJR, Stichting Lumen, TWO Jeugdhulp, Holland Rijnland, iHUB, Youz, Parnassia Groep, De Banjaard, Kenniscentrum KJP, het NJi, het Landelijke Kenniscentrum LVB, Academische Werkplaats Risicojeugd	€ 199.625
0744033211011	"Empty Farm to Fill": Innovatieve Vrijplaatsen voor de Jeugd.	1-7-2024	Cuypers, N.	Fontys Hogescholen, pedagogiek	Fontys Hogeschool Pedagogiek Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant, Innovatienetwerk Jeugd, Fontys Hogeschool voor de Kunsten, Nederlands Jeugdinstituut (NJI) Vakgroep Opgroeien en Opvoeden, AllOne CaravanCrew, Jeugdwerkplaats Stronk, T-Primair / Ontdekstation013, ContourdeTwern R-Newt, Factorium	€ 200.000
0744033211022	Bibliotheek van tussenverhalen – Narratieve benadering in de jeugdsector door jongeren die navigeren tussen leefwerelden.	1-10-2024↓ 1-1-2025	Slootman, M.	Hogeschool Inholland, Lectoraat Jeugd en Samenleving	Hogeschool Inholland, Lectoraat Jeugd en Samenleving Hogeschool van Amsterdam, Centre of Expertise Urban Education, Gemeente Amsterdam, Hogeschool Inholland, domein gezondheid, sport en welzijn Hogeschool van Amsterdam, Centre of Expertise Urban Education, Fonds ZOZ, Sociaal Cement, Stichting Sitara, Levvel, Lost Project, Team Enkelband, Criminal Minded, Garage2020	€ 199.990
0744033211028	Kind! Wat zou jij doen? Kinderen en jongeren adviseren ouders over opvoeden en opgroeien: ontwerpgericht onderzoek naar wat werkt volgens de jeugd.	1-11-2024	Desmet, P.M.A.	Delft University of Technology / IDE Faculty of Industrial Design en Universiteit van Amsterdam	Faculteit Industrieel Ontwerpen, TU Delft, Human-Centered Design, SWV Amsterdam-Diemen, Garage2020 Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit Gedrags- & Maatschappijwetenschappen, Stichting Kinderperspectief Hogeschool Windesheim, lectoraat Jeugd, Stichting Kinderperspectief, Hogeschool Windesheim, Associate Lector Jeugd, Universiteit van Amsterdam	€ 199.905
0744033211032	Verbeteren van de kwaliteit van bestaan van gezinnen met ouders met verstandelijke beperkingen en hun kinderen (< 12 jaar) door middel van ondersteunende robotica.	1-12-2023↓ 1-3-2024	Schippers, A.P.	Universiteit van Humanistiek	Universiteit van Humanistiek Garage2020 ASVZ Enver jeugdhulp IDE Nederland	€ 143.400

0744033211034 <i>Is stopgezet per 1-4-2023</i>	eCoach: participatief ontwerpen van een innovatieve methodiek om de zelfstandigheid van kwetsbare jongeren te stimuleren door middel van technologie	1-10-2024 ↓ 3-4-2024 voortijdig gestopt	Van Hattum, M.J.C.	HAN University of Applied Sciences Afdeling: Lectoraat Werkzame Factoren in de Jeugd- en Opvoedhulp	HAN University of Applied Sciences, Lectoraat Werkzame Factoren in de Jeugd- en Opvoedhulp HAN University of Applied Sciences, Academie mens & maatschappij, Gemeente Nijmegen, HAN University of Applied Sciences, Lectoraat ethiek van verbinding met mensen met een verstandelijke beperking Pluryn, Werkenrode Jeugd, VIGO, Kwaliteit en Veiligheid ZorgbelangInclusief, Participatie, HAN University of Applied Sciences, iXperium Health, Academische Werkplaats Jeugd Inside-Out, Onderzoek en ontwikkeling Radboud Universiteit, Behavioral Science Institute	€ 198.460
4a Gender en jeugd						
7440412210002	De rol van sekse en gender bij huiselijk geweld en kindermishandeling en de effecten van hulp die hierna verleend wordt	17-10-2023 ↓ 1-3-2024	Tierolf, B.	Verwey-Jonker Instituut		€ 50.000
7440412210003	Voorkomen & Versterken: Hoe bevorderen we de duurzame betrokkenheid van vaders in gezinnen van ouders met een LVB?	1-6-2024	Van Nieuwenhuijzen, M.	Partners voor Jeugd	TOP Groep, Middin, Trias Pedagogica	€ 50.000
7440412210004	Gendersensitief werken voor kinderen van gedetineerde vaders	31-01-2024 ↓ 31-05-2024	Smeenk, A.	Avans hogeschool		€ 50.000
7440412210006	De rol van sekse en gender in interventies voor gezinnen met meervoudige en complexe problemen	31-05-2024 ↓ 31-12-2024	Visscher, L.	Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG)	Rijksuniversiteit Groningen, Kenniswerkplaats Jeugd Friesland. ExPex Friesland	€ 49.960
7440412210007	Verbetering van oudertraining voor kinderen met ADHD: de rol van sekse en gender	1-6-2024	Groenman, A.P.	Accare	Vrije Universiteit, Katholieke Universiteit, Leuven, Universiteit van Amsterdam	€ 50.000
7440412210009 (aanvulling op: 744220104)	Gendergelijk Poelenburg: Mannenemancipatie voor en door jongerenwerkers en jongeren in wijkgericht werken	01-06-2024 ↓ 01-08-2024	Groenevelt, M.	Hogeschool Inholland	Dock Jongerenwerk, ervaringsdeskundige Poelenburg/Trotsop 075, De Faam, Stichting Emancipator, GGD Zaanstreek, Hogeschool van Amsterdam	€ 49.888

7440412210011 (aanvulling op: 729101011)	Welke rol spelen genderpatronen en mate van betrokkenheid bij de opvoeding van ouders bij behandelmotivatie en - effectiviteit van jongens en meisjes die zijn verwezen naar de jeugd GGZ?	31-5-2024	Hoekstra, P.J.	Accare		€ 49.820
7440412210012 (aanvulling op: 729300103)	Welke impact heeft de kwaliteit van de gehechtheid met moeder of vader op de psychosociale ontwikkeling van hun dochter of zoon? Een dyadisch perspectief vanuit de moeder-dochter, moeder-zoon, vader- dochter en vader-zoon relatie	31-05-2024 ↓ 31-08-2024	Noom, M.J.	Universiteit van Amsterdam	Basic Trust, specialisten in trauma en hechting	€ 48.694
7440412210015 (aanvulling op 744130106)	Perinatale interventie 'Troosten en Slapen' voor vader en moeder	01-06-2024 ↓ 01-12-2024	Harskamp, W.M.	Amsterdam UMC, locatie VUmc	GGD Hollands Noorden, Universiteit Maastricht	€ 49.980
7440412210016 (aanvulling op: 729300005)	Psychosociale gezondheid, stressvolle levensgebeurtenissen en hulp zoek gedrag van de ouders: zijn er sekseverschillen bij jonge kinderen?	30-05-2024 ↓ 30-11-2024	Van Grieken, A.G.	Erasmus MC		€ 49.523
4b Verbinding jeugdhulp en volwassenen GGZ						
overkoepelend onderzoek						

7440422210002	Levens(lopen) samen verbeterenActieonderzoek met en verbinding van pilots ten behoeve van betere samenwerking tussen volwassenen-ggz en jeugdhulp	30-8-2025	Compagner, M.	Verwey-Jonker Instituut	Trimbos, Academische werkplaats GEZieN	€ 299.994
7440422330002	Levens(lopen) samen verbeteren – aanvulling overkoepelend onderzoek	30-9-2025	Compagner, M.	Verwey-Jonker Instituut	Trimbos, Academische werkplaats GEZieN, Arkin,Levve. ,	€ 499.967
pilots						
07440422310003	Samen Sterk aan de Start: synergie door integratie interventies van de volwassen GGZ en Jeugdhulp bij perinatale psychiatrie, een prospectieve studie.	1-3-2025	Broeks, C.	Arkin	OLVG, Arkin, MOC 't Kabouterhuis, MIND, Levvel	€ 149.999
07440422310004	Toegepast onderzoek naar werkzame elementen bij de inzet van volwassen GGZ-expertise, voor de verbetering van de resultaten van de inzet vanuit de jeugdzorg van Jeugdbescherming west en het Crisis Interventie Team in regio Haaglanden	28-2-2025	Van Sasse van Ijsselt, L.	Jeugdbescherming West	GGZ Delftland	€ 150.000
07440422310005	Gezin in Beeld	1-3-2025	Jansen, R.	Youz	Parnassia, Ipse de Bruggen	€ 149.867
07440422310006	SaFe Home (Leiden): Samenwerkingsverband Familiebehandeling bij geweld in de Huiselijke Omgeving	15-3-2025 (	Schoorl, M.	Leiden University	Rosa Manus, Gemeente Leiden, De Waag	€ 150.000

O7440422310007	Samen voor Complexe Gezinnen: doorontwikkeling van een succesvol casuïstiek overleg naar een geïntegreerd behandelaanbod voor ouders en kind	28-2-2025	Middeldorp, C.	AmsterdamUMC	Arkin, Levvel, LUMC, Gemeente Amsterdam	€ 149.957
O7440422310008	Connect2Grow-Up: screening, monitoring en zorgnetwerk bij gezinnen met ouderlijke psychopathologie	1-9-2025	Mesman, E.	ErasmusUMC	Gemeente Rotterdam, Indigo BV, iHub, Stichting Ondernemend in geboortezorg, PsyQ	€ 150.000

www.zonmw.nl

MET KENNIS WERKEN AAN EEN GOEDE GEZONDHEID VOOR IEDEREEN

ZonMw
Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
info@zonmw.nl